

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

Research Article / Araştırma Makalesi

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

The Role of Normative and Status-Seeking Mediation Motivations in Soft Power Generation and Reputation Building*

Normatif ve Statü Temelli Arabuluculuk Motivasyonlarının Yumuşak Güç Üretimi ve İtibar İnşasındaki Rolü

Nur Özkan Erbay**

Abstract Since the end of the Cold War, only a limited number of peace processes have produced sustainable and comprehensive settlements. At the same time, the credibility of traditional great powers and international organizations in facilitating impartial and inclusive peace processes called into question. Against this backdrop, a growing number of middle powers and non-Western countries from different regions of the world have emerged as influential mediators in international conflicts. Türkiye, China, Qatar, Saudi Arabia, and the United Arab Emirates were listed among the new diplomatic actors in the field; at least 20 of the 53 peace processes ongoing in 2025 were mediated by these countries. This transformation raises several questions regarding the motivations that drive states to engage in mediation. While the existing literature largely emphasizes material interests, security concerns, geopolitical calculations, and strategic gains, mediation may also serve broader normative and status-related objectives. This study argues that mediation, soft power and reputation may share strong symbiotic relationship. It is guided by two central questions: Are states motivated to mediate solely by material and strategic interests? To what extent can normative and status-seeking motivations transform mediation into a source of soft power, reputation, and international influence? This study is designed as a conceptual and theoretical investigation, and an integrative literature review has been adopted as its method. In this context, Türkiye, Qatar, and Norway are not treated as independent empirical cases but rather as illustrative country examples for the developed conceptual framework. Accordingly, this study aims to explain whether a mediator country's normative and status-based motivations can be a resource for enhancing its national reputation and soft power capacities through the conceptual relations among virtue-centered soft power, national role, status, and reputation.

Keywords: International Mediation, Normative Motivations of Mediation, Virtue-Centered Soft Power, National Role, Status, Reputation

* This study is based on the author's doctoral dissertation titled "The Relationship Between Mediation and Soft Power: The Cases of the United Kingdom and Turkey."

Bu çalışma, yazarın "Arabuluculuk ve Yumuşak Güç İlişkisi: İngiltere ve Türkiye Örneği" başlıklı doktora tezine dayanmaktadır.

** PhD. Candidate at Ankara Hacı Bayram Veli University, Institute of Graduate Programs, Department of International Relations

Doktora Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Uluslararası İlişkiler Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-6476-645X>

nuroerbay@gmail.com

Cite As/ Atıf: Erbay, N. Ö. (2026). The role of normative and status-seeking mediation motivations in soft power generation and reputation building / Normatif ve statü temelli arabuluculuk motivasyonlarının yumuşak güç üretimi ve itibar inşasındaki rolü. *Turkish Studies – Economics, Finance, Politics*, 21(Ö1), 2395-2465. [Special Issues Dedicated To Prof. Dr. Mahmut Özer], Ankara Bilim University Publications. <https://dx.doi.org/10.7827/turkishstudies.94313>

Received/Geliş: 07 May/Mayıs 2026

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 20 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

Öz Soğuk Savaş'tan bu yana çatışma çözümü ve barış inşası çabalarının çok azı kalıcı bir başarıyla sonuçlanabilmiştir. Bunun bir sonucu olarak, geleneksel batılı güçlerin ve uluslararası örgütlerin barış süreçlerinde herkes için adil çözümler sunmadaki etkinliği ve yetkinliği tartışılan başlıklar arasında yer almaktadır. Buna karşılık, orta ölçekli güçlerin ve batılı olmayan ülkelerin giderek bu boşluğu doldurduğu ve küresel bir rol oynadıkları görülmektedir. 2025 yılında devam eden 53 barış sürecinin en az 20'si Türkiye, Çin, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar ve Suudi Arabistan'ın arabuluculuğunda yürütülmüştür. Bu dönüşüm aynı zamanda ülkeleri arabuluculuğa yönlendiren motivasyonların neler olduğu konusunda bir dizi soruyu gündeme getirmektedir. Alan yazınındaki çalışmalar daha çok maddi çıkarlar, güvenlik endişeleri, jeopolitik hesaplamalar ve stratejik kazanımları vurgularken, arabuluculuğun normatif ve statü temelli motivasyonları ile ilgili yeterli çalışma yer almamaktadır. Bu çalışma, arabuluculuk, yumuşak güç ve itibarın güçlü bir simbiyotik ilişki içinde olabileceğini savunmaktadır. Çalışma, iki temel soruya odaklanmaktadır: Devletler yalnızca maddi ve stratejik çıkarlar tarafından mı arabuluculuk yapmaya motive olurlar? Normatif ve statü arayışına yönelik motivasyonlar, arabuluculuğu ne ölçüde yumuşak güç, itibar ve uluslararası etki kaynağına dönüştürebilir? Bu çalışma, kavramsal ve teorik bir araştırma olarak tasarlanmış olup, bütünleştirici bir literatür taraması yöntemi benimsenmiştir. Bu bağlamda, Türkiye, Katar ve Norveç bağımsız ampirik vakalar olarak değil, geliştirilen kavramsal çerçeve için örnek ülkeler olarak ele alınmıştır. Çalışma, arabulucu bir ülkenin normatif ve statüye dayalı motivasyonlarının, erdem merkezli yumuşak güç, ulusal rol, statü ve itibar arasındaki kavramsal ilişkiler aracılığıyla ulusal itibarını ve yumuşak güç kapasitesini artırmak için bir kaynak olup olamayacağını açıklamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Arabuluculuk, Arabuluculuğun Normatif Motivasyonları, Erdem Merkezli Yumuşak Güç, Ulusal Rol, Statü, İtibar

Structured Abstract:

The primary aim of this study is to analyze how normative and status-seeking motivations for mediation affect a mediator country's national reputation and soft power. Many studies in the literature argue that mediation should be understood not only as a conflict-resolution mechanism but also as a foreign policy instrument capable of generating soft power (Touval, 2003; Touval & Zartman, 1996). However, current studies in the field fall short of presenting this relationship within a distinct analytical framework. Addressing it within an independent framework would allow for a broader understanding of mediation's contributions and effects on a country's global and national reputation and soft power capacities. Therefore, this study intends to synthesize, through qualitative research methodologies and a literature review, the connection between virtue-centered soft power, normative motivations for mediation, and the concepts of national role, status, and reputation. Drawing on these research methods; literature review, and contemporary examples, this study explores how normative and status-based motivations influence mediation practices and how these motivations contribute to the construction of national role identities, reputation, status, and soft power in international politics.

While the primary practical function of mediation is to resolve conflict, it also reflects specific values, requires specialized skills, and is directly linked to the complexity of international relations. In this context, mediation, which aligns with the interdependent, collaborative, morally responsible, and norm-based nature of soft power, can play a significant role in building a positive national image and reputation that is appreciated and welcomed by foreign public opinion.

Foreign policy is a primary source through which states build appeal and legitimacy in international politics (Nye, 2017a). Countries that consistently uphold humanitarian values, promote international cooperation, contribute to peacebuilding, and mediate tend to strengthen their soft power. In this context, this study also aims to integrate the view that a mediating country can increase its soft power and strengthen its appeal and legitimacy in the eyes of governments and societies by also demonstrating values-based leadership and a commitment to international peace and stability.

Mediation can be shaped by a country's motivations, such as achieving peace, gaining power, pursuing interests, acquiring soft power, prestige, and reputation, as well as fulfilling moral responsibilities. However, there is no consensus on which strategy is most commonly used or most effective. A mediator's credibility and effectiveness contribute to the country's standing in the international community and play a crucial role in enhancing its soft power. It is observed that an active, fair, reputable, egalitarian, inclusive, and sharing policy in conflict resolution leads to the construction of a sustainable reputation.

Mediation also possesses intrinsic qualities that closely align with the theoretical foundations of soft power. Participating in mediation provides states with a platform to demonstrate qualities and pursue policies that can generate appeal and enhance perceived legitimacy, thereby contributing to their soft power reserves. In this respect, mediation stands out as a niche area in foreign policy where soft power's ability to influence others through attraction and persuasion, rather than coercion or force, can be actively exercised.

On the other hand, the effectiveness of mediation as a tool of soft power largely depends on context, strategy, perceived impartiality, and, most importantly, the consistency of the mediator state's actions and values. Simply engaging in mediation is not sufficient; these efforts must be credible and not contradict the state's general foreign policy.

Moreover, engaging in mediation reflects a country's image of international responsibility. In this context, all efforts toward the peaceful resolution of conflicts align with international norms. Acting as a responsible stakeholder committed to peace increases the perceived legitimacy and moral authority of the mediator's foreign policy. This growing legitimacy is also a core outcome of soft power. Demonstrating commitment to international law and peace, and taking initiatives for global and regional peace, enhance a country's reputation. By investing resources and political capital to mediate conflicts that threaten regional or global stability, a country positions itself as a dedicated and self-sacrificing global citizen committed to peace and security. When a country's foreign policy is perceived as legitimate, fair, cooperative, and aligned with widely shared values and virtues, it creates soft power by making that nation attractive and persuasive in the eyes of other countries and their peoples. This attractiveness can then be used to achieve foreign policy objectives more effectively and sustainably than through coercion or military or economic incentives.

International mediation also significantly shapes a country's national reputation through humanitarian, ethical, and normative motivations, and through the conceptualization of a "Good Country" (Anholt, 2020). In particular, mediation driven by moral, virtue-based, or humanitarian concerns can serve as a sector or sub-sector that helps countries reach their targeted position in terms of soft power and strong nation branding. A successful mediation can also help create an image of a country as a "peace builder" in this context. However, there are risks; unintended failure can significantly damage a country's credibility and reputation (Böhmelt, 2021).

Participating in mediation can also yield gains on the path to a virtuous international political stance centered on the common peace and the future of the world, including increased influence and a good reputation. As Keohane states, "A good reputation makes it easier for a government to enter into advantageous international agreements; damage to that reputation makes it more difficult to reach agreements, thus incurring a cost for that country" (Keohane, 2005, p. 105). According to Faget, "Mediation is a soft way of maintaining a form of global dominance, a manifestation of soft power belonging to a neoliberal ideology that advocates for the supremacy of transnational networks over nation-states in global governance issues" (Faget, 2011, p. 30). Through mediation, a country may increase its persuasive power and national reputation in peaceful conflict resolution, while enhancing its position in international organizations and shaping international norms. From this perspective, similarities can be seen in the methods, approaches, and ultimate goals of soft power and international mediation. The initiatives and successes of countries and leaders who aspire to and are motivated by stronger recognition, legitimacy, leadership, prestige, and status in mediation efforts directly and positively impact this field.

Regardless of the outcome of the mediation initiative, countries and leaders who offer to participate in mediation processes, or whose participation is offered to them by the parties, contribute to the production of soft power in this area. In other words, even the intention to mediate for the collective future and well-being of the world can, in itself, be part of a virtuous cycle. Virtue-centered soft power, in turn, contributes to a country's targeted reputation, status, legitimacy, and credibility, agenda setting, leadership, etc. It creates a multiplier effect in earnings (Chitty, 2016).

While mediation offers potential benefits such as increased reputation, influence, and soft power, it also carries significant risks, including failure, reputational loss, or even escalation of conflict. Failure or perceived ineffectiveness can harm a country's soft power and national reputation. Successful mediation, by demonstrating competence, legitimacy, and positive values, can greatly enhance soft power; however, inconsistency with values, a weakened sense of justice, imbalances of interests, or excessive use of hard power during the process may undermine these gains. This highlights the need for countries to ensure that the potential soft power and reputation gains from mediation initiatives are resilient and sustainable in the face of such risks.

In recent years, non-Western actors, especially rising regional powers have increasingly assumed mediator and facilitator roles in global conflicts. Conversely, international organizations, such as the United Nations, and traditional Western mediators, such as Sweden, Switzerland, and Norway, have become less active in global crises and conflict resolution. In at least 20 of the 53 peace processes conducted in 2025, China, Türkiye, Qatar, Saudi Arabia were involved. As the dynamics of conflict resolution and mediation shift, regional and emerging powers are being recognized as global norm-setters, sought-after international mediators, and "Architects of Peace." Unlike traditional Western powers, these new global mediators pursue more results-oriented, win-win strategies alongside their own security, geopolitical, and economic interests. They also use various strategic and diplomatic channels in mediation processes—such as civil society organizations, humanitarian and economic aid, and military assistance—leveraging soft power mechanisms.

In conclusion, this study highlights that mediation, soft power, and reputation may share a strong symbiotic relationship. While mediation primarily functions as a tool for conflict management and resolution, it simultaneously provides states with opportunities to demonstrate values, build legitimacy, gain recognition, and enhance their international reputation. Accordingly, mediation should be examined not merely through the lens of strategic and material interests but also as an important source of virtue-centered soft power. Notwithstanding, existing studies in the field are insufficient in presenting this relationship through an independent analytical framework. It is believed that addressing it with an independent framing would allow for a more holistic and analytical presentation of the contribution and effects of mediation on a country's global national reputation and soft power capacities. Using a conceptual research approach, this study conducts an

integrative literature review; the theoretical intersections among the concepts of "virtue-centered soft power," "good country," "normative, status-based motivations of mediation," "national role," "soft power," and "reputation building" are evaluated in light of discussions in the literature, illustrative country examples, and conceptual inferences.

Keywords: Mediation, Soft Power, Reputation, Status-Based Mediation, Virtue-Based Mediation

ملخص منظم

الهدف الرئيسي لهذه الدراسة هو تحليل كيفية تأثير الدوافع المعيارية والسعي وراء المكانة، في سياق الوساطة، على السمعة الوطنية للدولة الوسيطة وقوتها الناعمة. تشير العديد من الدراسات في هذا المجال إلى أنه ينبغي فهم الوساطة ليس فقط كآلية لحل النزاعات، بل أيضًا كأداة للسياسة الخارجية قادرة على توليد القوة الناعمة (توفال، 2003؛ توفال وزارتان، 1996). ومع ذلك، فإن الدراسات الحالية في هذا المجال تقصر عن عرض هذه العلاقة ضمن إطار تحليلي متميز. ومن شأن معالجة هذه العلاقة ضمن إطار مستقل أن تتيح فهمًا أوسع لمساهمات الوساطة وتأثيراتها على السمعة العالمية والوطنية للدولة وقدراتها في مجال القوة الناعمة. ولذلك، تهدف هذه الدراسة إلى توليف العلاقة بين القوة الناعمة المتمحورة حول الفضيلة، والدوافع المعيارية للوساطة، ومفاهيم الدور الوطني والمكانة والسمعة، وذلك من خلال منهجيات البحث النوعي ومراجعة الأدبيات. بالاعتماد على هذه الأساليب البحثية؛ ومراجعة الأدبيات، والأمثلة المعاصرة، تستكشف هذه الدراسة كيف تؤثر الدوافع المعيارية والقائمة على المكانة على ممارسات الوساطة، وكيف تساهم هذه الدوافع في بناء هويات الدور الوطني، والسمعة، والمكانة، والقوة الناعمة في السياسة الدولية.

في حين أن الوظيفة العملية الأساسية للوساطة هي حل النزاعات، فإنها تعكس أيضًا قيمًا محددة، وتتطلب مهارات متخصصة، وترتبط ارتباطًا مباشرًا بتعقيد العلاقات الدولية. وفي هذا السياق، يمكن للوساطة — التي تتوافق مع الطبيعة المترابطة والتعاونية والمسؤولة أخلاقيًا والقائمة على المعايير التي تتميز بها القوة الناعمة — أن تلعب دورًا هامًا في بناء صورة وطنية إيجابية وسمعة تحظى بتقدير الرأي العام الأجنبي وترحيبه.

تميل الدول (Nye, 2017a) تعد السياسة الخارجية مصدرًا أساسيًا تبني الدول من خلاله جاذبيتها وشرعيتها في السياسة الدولية التي تدافع باستمرار عن القيم الإنسانية، وتعزز التعاون الدولي، وتساهم في بناء السلام، وتقوم بالوساطة، إلى تعزيز قوتها الناعمة. وفي هذا السياق، تهدف هذه الدراسة أيضًا إلى دمج الرأي القائل بأن الدولة الوسيطة يمكنها زيادة قوتها الناعمة وتعزيز جاذبيتها وشرعيتها في أعين الحكومات والمجتمعات من خلال إظهار قيادة قائمة على القيم والتزام بالسلام والاستقرار الدوليين.

يمكن أن تتشكل الوساطة وفقًا لدوافع الدولة، مثل تحقيق السلام، واكتساب القوة، والسعي وراء المصالح، والحصول على القوة الناعمة، والهبة، والسمعة، فضلًا عن الوفاء بالمسؤوليات الأخلاقية. ومع ذلك، لا يوجد إجماع على الاستراتيجية الأكثر استخدامًا أو الأكثر فعالية. وتساهم مصادقية الوسيط وفعاليتها في تعزيز مكانة الدولة في المجتمع الدولي، وتلعب دورًا حاسمًا في تعزيز قوتها الناعمة. وقد لوحظ أن اتباع سياسة نشطة وعادلة وذات سمعة طيبة ومتساوية وشاملة وقائمة على المشاركة في حل النزاعات يؤدي إلى بناء سمعة مستدامة.

كما تتمتع الوساطة بصفات جوهرية تتوافق بشكل وثيق مع الأسس النظرية للقوة الناعمة. وتوفر المشاركة في الوساطة للدول منصة لإظهار الصفات واتباع السياسات التي يمكن أن تولد جاذبية وتعزز الشرعية المتصورة، مما يساهم في تعزيز احتياطياتها من القوة الناعمة. وفي هذا الصدد، تبرز الوساطة كمجال متخصص في السياسة الخارجية يمكن فيه ممارسة قدرة القوة الناعمة على التأثير في الآخرين من خلال الجذب والإقناع، بدلاً من الإكراه أو القوة، بشكل فعال.

من ناحية أخرى، تعتمد فعالية الوساطة كأداة من أدوات القوة الناعمة إلى حد كبير على السياق، والاستراتيجية، والحياد المتصور والأهم من ذلك، اتساق تصرفات الدولة الوسيطة وقيمها. فالمجرد الانخراط في الوساطة لا يكفي؛ بل يجب أن تكون هذه الجهود ذات مصداقية. وألا تتعارض مع السياسة الخارجية العامة للدولة.

علاوة على ذلك، فإن الانخراط في الوساطة يعكس صورة الدولة كطرف يتحمل المسؤولية الدولية. وفي هذا السياق، تتوافق جميع الجهود الرامية إلى التسوية السلمية للنزاعات مع المعايير الدولية. إن التصرف كطرف معني مسؤول وملتزم بالسلام يزيد من الشرعية المتصورة والسلطة الأخلاقية لسياسة الدولة الوسيطة الخارجية. وتعد هذه الشرعية المتنامية أيضًا نتيجة أساسية للقوة الناعمة. إن إظهار الالتزام بالقانون الدولي والسلام، واتخاذ مبادرات من أجل السلام العالمي والإقليمي، يعززان سمعة الدولة. ومن خلال استثمار الموارد ورأس المال السياسي للتوسط في النزاعات التي تهدد الاستقرار الإقليمي أو العالمي، تضع الدولة نفسها في موقع المواطن العالمي المتفاني والمضحي بنفسه والملتزم بالسلام والأمن. وعندما يُنظر إلى السياسة الخارجية لدولة ما على أنها شرعية وعادلة وتعاونية ومتوافقة مع القيم والفضائل المشتركة على نطاق واسع، فإنها تخلق قوة ناعمة من خلال جعل تلك الدولة جذابة ومفيدة في أعين الدول الأخرى وشعوبها. ويمكن بعد ذلك استخدام هذه الجاذبية لتحقيق أهداف السياسة الخارجية بشكل أكثر فعالية واستدامة مقارنة بالإكراه أو الحوافز العسكرية أو الاقتصادية.

كما أن الوساطة الدولية تُشكل بشكل كبير سمعة الدولة الوطنية من خلال الدوافع الإنسانية والأخلاقية والمعيارية، ومن خلال تصور وعلى وجه الخصوص، يمكن أن تكون الوساطة المدفوعة بمخاوف أخلاقية أو قائمة على الفضيلة (Anholt, 2020) «مفهوم» الدولة الصالحة أو إنسانية بمثابة قطاع أو قطاع فرعي يساعد الدول على الوصول إلى المكانة المستهدفة من حيث القوة الناعمة والعلامة التجارية القوية للدولة كما يمكن للوساطة الناجحة أن تساعد في تكوين صورة للدولة باعتبارها «بانية للسلام» في هذا السياق. ومع ذلك، هناك مخاطر؛ فقد يؤدي الفشل (Böhme, 2021) غير المقصود إلى الإضرار بشكل كبير بمصادقية الدولة وسمعتها.

كما يمكن أن تحقق المشاركة في الوساطة مكاسب على طريق التوصل إلى موقف سياسي دولي فاضل يركز على السلام المشترك ومستقبل العالم، بما في ذلك زيادة النفوذ والسمعة الطيبة. وكما يقول كيوهان: «تسهل السمعة الطيبة على الحكومة إبرام اتفاقيات دولية مفيدة؛ أما الإضرار بتلك السمعة فيجعل التوصل إلى اتفاقيات أكثر صعوبة، مما يترتب عليه تكلفة على ذلك البلد» (كيوهان، 2005، ص. 105). ووفقاً لفاجيت، «الوساطة هي وسيلة ناعمة للحفاظ على شكل من أشكال الهيمنة العالمية، وهي مظهر من مظاهر القوة الناعمة التي تنتمي إلى أيديولوجية نيوليبرالية تدافع عن سيادة الشبكات عبر الوطنية على الدول القومية في قضايا الحوكمة العالمية» (فاجيت، 2011، ص. 30). من خلال الوساطة، يمكن لدولة ما أن تزيد من قوتها الإقناعية وسمعتها الوطنية في مجال حل النزاعات سلمياً، مع تعزيز مكانتها في المنظمات الدولية وتشكيل المعايير الدولية. ومن هذا المنظور، يمكن ملاحظة أوجه تشابه في الأساليب والنهج والأهداف النهائية للقوة الناعمة والوساطة الدولية إن مبادرات ونجاحات الدول والقادة الذين يطمحون إلى الحصول على اعتراف وشرعية وقيادة ومكانة ومركز أقوى في جهود الوساطة، والذين تحفزهم هذه العوامل، تؤثر بشكل مباشر وإيجابي على هذا المجال.

وبغض النظر عن نتيجة مبادرة الوساطة، فإن الدول والقادة الذين يعرضون المشاركة في عمليات الوساطة، أو الذين تُعرض عليهم المشاركة من قبل الأطراف، يساهمون في توليد القوة الناعمة في هذا المجال. بعبارة أخرى، حتى نية التوسط من أجل المستقبل الجماعي ورفاهية العالم يمكن أن تكون، في حد ذاتها، جزءاً من حلقة إيجابية. وبدورها، تسهم القوة الناعمة المتمحورة حول الفضيلة في تعزيز السمعة والمكانة والشرعية والمصادقية المستهدفة للدولة، وفي تحديد أجندة العمل والقيادة، وما إلى ذلك. وهي تخلق تأثيراً مضاعفاً في المكاسب (Chitty، 2016).

وفي حين أن الوساطة توفر فوائد محتملة مثل تعزيز السمعة والنفوذ والقوة الناعمة، فإنها تتطوي أيضاً على مخاطر كبيرة، بما في ذلك الفشل أو فقدان السمعة أو حتى تصعيد النزاع. ويمكن أن يؤدي الفشل أو الانطباع بعدم الفعالية إلى الإضرار بالقوة الناعمة للبلد وسمعته الوطنية. ويمكن للوساطة الناجحة، من خلال إظهار الكفاءة والشرعية والقيم الإيجابية، أن تعزز القوة الناعمة بشكل كبير؛ ومع ذلك، فإن عدم الاتساق مع القيم، أو ضعف الحس بالعدالة، أو اختلال توازن المصالح، أو الاستخدام المفرط للقوة الصلبة خلال العملية قد يقوض هذه المكاسب وهذا يسلط الضوء على حاجة الدول إلى ضمان أن تكون المكاسب المحتملة في القوة الناعمة والسمعة الناتجة عن مبادرات الوساطة مرنة ومستدامة في مواجهة مثل هذه المخاطر.

في السنوات الأخيرة، تولت الجهات الفاعلة غير الغربية، ولا سيما القوى الإقليمية الصاعدة، بشكل متزايد أدوار الوسيط والميسر في النزاعات العالمية. وعلى العكس من ذلك، أصبحت المنظمات الدولية، مثل الأمم المتحدة، والوسطاء الغربيون التقليديون، مثل السويد وسويسرا والنرويج، أقل نشاطاً في الأزمات العالمية وحل النزاعات. وقد شاركت الصين وتركيا وقطر والمملكة العربية السعودية في ما لا يقل عن 20 عملية سلام من أصل 53 عملية أجريت في عام 2025. مع تغير ديناميكيات حل النزاعات والوساطة، أصبحت القوى الإقليمية والناشئة تُعتبر صانعي المعايير العالمية، ووسطاء دوليين مطلوبين، و«مهندسي السلام». وعلى عكس القوى الغربية التقليدية، يتبع هؤلاء الوسطاء العالميون الجدد استراتيجيات أكثر توجهاً نحو النتائج ومربحة لجميع الأطراف، إلى جانب مصالحهم الأمنية والجيوستراتيجية والاقتصادية. كما أنها تستخدم قنوات استراتيجية ودبلوماسية متنوعة في عمليات الوساطة — مثل منظمات المجتمع المدني، والمساعدات الإنسانية والاقتصادية، والمساعدة العسكرية — مستفيدة من آليات القوة الناعمة.

في الختام، تسلط هذه الدراسة الضوء على أن الوساطة والقوة الناعمة والسمعة قد تربطها علاقة تكافلية قوية. ففي حين تعمل الوساطة في المقام الأول كأداة لإدارة النزاعات وحلها، فإنها توفر في الوقت نفسه للدول فرصاً لإظهار قيمها، وبناء الشرعية، وكسب الاعتراف، وتعزيز سمعتها الدولية. وبناءً على ذلك، ينبغي النظر إلى الوساطة ليس فقط من منظور المصالح الاستراتيجية والمادية، بل أيضاً باعتبارها مصدراً مهماً للقوة الناعمة المتمحورة حول الفضيلة. ومع ذلك، فإن الدراسات الحالية في هذا المجال غير كافية في عرض هذه العلاقة من خلال إطار تحليلي مستقل. ويُعتقد أن معالجة هذه العلاقة بإطار مستقل سيسمح بعرض أكثر شمولية وتحليلية لمساهمة الوساطة وتأثيراتها على السمعة الوطنية العالمية للدولة وقدراتها في مجال القوة الناعمة. باستخدام نهج بحثي مفاهيمي، تجري هذه الدراسة مراجعة متكاملة للأدبيات؛ حيث يتم تقييم النقاط النظرية بين مفاهيم «القوة الناعمة المتمحورة حول الفضيلة»، و«الدولة الصالحة»، و«الدوافع المعيارية القائمة على المكانة، للوساطة»، و«الدور الوطني»، و«القوة الناعمة»، و«بناء السمعة» في ضوء المناقشات الواردة في الأدبيات، والأمثلة التوضيحية للدول والاستدلالات المفاهيمية.

الكلمات المفتاحية: الوساطة، القوة الناعمة، السمعة، الوساطة القائمة على المكانة، الوساطة القائمة على الفضيلة

Résumé Structuré:

L'objectif principal de cette étude est d'analyser comment les motivations normatives et celles liées à la recherche de prestige qui sous-tendent la médiation influencent la réputation nationale et le « soft power » d'un pays médiateur. De nombreuses études dans la littérature soutiennent que la médiation doit être comprise non seulement comme un mécanisme de résolution des conflits, mais aussi comme un instrument de politique étrangère capable de générer du « soft power » (Touval, 2003 ; Touval & Zartman, 1996). Cependant, les études actuelles dans ce domaine ne parviennent pas à présenter cette relation au sein d'un cadre analytique distinct. L'aborder dans un cadre indépendant permettrait une compréhension plus large des contributions et des effets de la médiation sur la réputation mondiale et nationale d'un pays, ainsi que sur ses capacités en matière de soft power. Par conséquent, cette étude vise à synthétiser, à travers des méthodologies de recherche qualitatives et une revue de la littérature, le lien entre le soft power centré sur les vertus, les motivations

normatives de la médiation et les concepts de rôle national, de statut et de réputation. En s'appuyant sur ces méthodes de recherche, sur une analyse documentaire et sur des exemples contemporains, cette étude explore la manière dont les motivations normatives et liées au statut influencent les pratiques de médiation, ainsi que la façon dont ces motivations contribuent à la construction des identités liées au rôle national, de la réputation, du statut et du soft power en politique internationale.

Si la fonction pratique première de la médiation est de résoudre les conflits, elle reflète également des valeurs spécifiques, requiert des compétences spécialisées et est directement liée à la complexité des relations internationales. Dans ce contexte, la médiation, qui s'inscrit dans la nature interdépendante, collaborative, moralement responsable et fondée sur des normes du soft power, peut jouer un rôle significatif dans la construction d'une image et d'une réputation nationales positives, appréciées et bien accueillies par l'opinion publique étrangère.

La politique étrangère est une source principale par laquelle les États renforcent leur attractivité et leur légitimité en politique internationale (Nye, 2017a). Les pays qui défendent systématiquement les valeurs humanitaires, encouragent la coopération internationale, contribuent à la consolidation de la paix et mènent des actions de médiation tendent à renforcer leur soft power. Dans ce contexte, la présente étude vise également à intégrer l'idée selon laquelle un pays médiateur peut accroître son soft power et renforcer son attractivité et sa légitimité aux yeux des gouvernements et des sociétés en faisant également preuve d'un leadership fondé sur des valeurs et d'un engagement en faveur de la paix et de la stabilité internationales.

La médiation peut être façonnée par les motivations d'un pays, telles que l'instauration de la paix, l'acquisition de pouvoir, la poursuite d'intérêts, l'obtention de soft power, de prestige et de réputation, ainsi que l'accomplissement de responsabilités morales. Cependant, il n'existe pas de consensus sur la stratégie la plus couramment utilisée ou la plus efficace. La crédibilité et l'efficacité d'un médiateur contribuent au rayonnement du pays au sein de la communauté internationale et jouent un rôle crucial dans le renforcement de son soft power. On constate qu'une politique active, équitable, respectable, égalitaire, inclusive et solidaire en matière de résolution des conflits conduit à la construction d'une réputation durable.

La médiation possède également des qualités intrinsèques qui s'alignent étroitement sur les fondements théoriques du soft power. Participer à la médiation offre aux États une plateforme pour démontrer leurs qualités et mener des politiques susceptibles de susciter l'adhésion et de renforcer leur légitimité perçue, contribuant ainsi à leurs réserves de soft power. À cet égard, la médiation s'impose comme un domaine de niche de la politique étrangère où la capacité du « soft power » à influencer les autres par l'attraction et la persuasion, plutôt que par la coercition ou la force, peut être activement exercée.

D'autre part, l'efficacité de la médiation en tant qu'outil de « soft power » dépend largement du contexte, de la stratégie, de l'impartialité perçue et, surtout, de la cohérence des actions et des valeurs de l'État médiateur. Le simple fait de s'engager dans la médiation ne suffit pas ; ces efforts doivent être crédibles et ne pas contredire la politique étrangère générale de l'État.

De plus, s'engager dans la médiation reflète l'image d'un pays en matière de responsabilité internationale. Dans ce contexte, tous les efforts visant à la résolution pacifique des conflits s'alignent sur les normes internationales. Agir en tant qu'acteur responsable engagé en faveur de la paix renforce la légitimité perçue et l'autorité morale de la politique étrangère du médiateur. Cette légitimité croissante est également un résultat essentiel du soft power. Faire preuve d'un engagement en faveur du droit international et de la paix, et prendre des initiatives pour la paix mondiale et régionale, renforce la réputation d'un pays. En investissant des ressources et du capital politique pour servir de médiateur dans des conflits qui menacent la stabilité régionale ou mondiale, un pays se positionne comme un citoyen du monde dévoué et prêt au sacrifice, engagé en faveur de la paix et de la sécurité. Lorsque la politique étrangère d'un pays est perçue comme légitime, équitable, coopérative et conforme à des valeurs et vertus largement partagées, elle génère du soft power en rendant cette nation attrayante et persuasive aux yeux des autres pays et de leurs populations. Cet attrait peut alors être mis à profit pour atteindre les objectifs de politique étrangère de manière plus efficace et durable que par la coercition ou des incitations militaires ou économiques.

La médiation internationale façonne également de manière significative la réputation nationale d'un pays à travers des motivations humanitaires, éthiques et normatives, ainsi que par la conceptualisation d'un « bon pays » (Anholt, 2020). En particulier, la médiation motivée par des préoccupations morales, fondées sur

la vertu ou humanitaires peut constituer un secteur ou un sous-secteur aidant les pays à atteindre la position qu'ils visent en termes de soft power et d'image de marque nationale forte. Dans ce contexte, une médiation réussie peut également contribuer à forger l'image d'un pays en tant qu'« artisan de la paix ». Il existe toutefois des risques : un échec involontaire peut nuire considérablement à la crédibilité et à la réputation d'un pays (Böhmelt, 2021).

Participer à une médiation peut également apporter des avantages sur la voie d'une posture politique internationale vertueuse, centrée sur la paix commune et l'avenir du monde, notamment une influence accrue et une bonne réputation. Comme l'affirme Keohane, « une bonne réputation permet à un gouvernement de conclure plus facilement des accords internationaux avantageux ; une atteinte à cette réputation rend la conclusion d'accords plus difficile, ce qui entraîne un coût pour ce pays » (Keohane, 2005, p. 105). Selon Faget, « la médiation est un moyen doux de maintenir une forme de domination mondiale, une manifestation du soft power propre à une idéologie néolibérale qui prône la suprématie des réseaux transnationaux sur les États-nations dans les questions de gouvernance mondiale » (Faget, 2011, p. 30). Grâce à la médiation, un pays peut accroître son pouvoir de persuasion et sa réputation nationale en matière de résolution pacifique des conflits, tout en renforçant sa position au sein des organisations internationales et en façonnant les normes internationales. Dans cette perspective, on peut observer des similitudes entre les méthodes, les approches et les objectifs ultimes du soft power et de la médiation internationale. Les initiatives et les succès des pays et des dirigeants qui aspirent à une reconnaissance, une légitimité, un leadership, un prestige et un statut accrus dans le cadre des efforts de médiation, et qui sont motivés par ces aspirations, ont un impact direct et positif sur ce domaine.

Quelle que soit l'issue de l'initiative de médiation, les pays et les dirigeants qui proposent de participer à des processus de médiation, ou à qui cette participation est proposée par les parties, contribuent à la production de soft power dans ce domaine. En d'autres termes, même l'intention de jouer un rôle de médiateur pour l'avenir collectif et le bien-être du monde peut, en soi, s'inscrire dans un cercle vertueux. Le « soft power » centré sur les vertus contribue à son tour à la réputation, au statut, à la légitimité et à la crédibilité d'un pays, à la définition de son agenda, à son leadership, etc. Il crée un effet multiplicateur en termes de gains (Chitty, 2016).

Si la médiation offre des avantages potentiels tels qu'une réputation, une influence et un soft power accrus, elle comporte également des risques importants, notamment l'échec, une perte de réputation, voire une escalade du conflit. Un échec ou une inefficacité perçue peut nuire au soft power et à la réputation nationale d'un pays. Une médiation réussie, en démontrant compétence, légitimité et valeurs positives, peut considérablement renforcer le soft power ; cependant, une incohérence avec les valeurs, un sens de la justice affaibli, des déséquilibres d'intérêts ou un recours excessif au hard power au cours du processus peuvent compromettre ces acquis. Cela souligne la nécessité pour les pays de veiller à ce que les gains potentiels en matière de soft power et de réputation issus des initiatives de médiation soient résilients et durables face à de tels risques.

Ces dernières années, des acteurs non occidentaux, en particulier les puissances régionales émergentes, ont de plus en plus souvent endossé des rôles de médiateurs et de facilitateurs dans les conflits mondiaux. À l'inverse, les organisations internationales, telles que les Nations unies, et les médiateurs occidentaux traditionnels, comme la Suède, la Suisse et la Norvège, se sont montrés moins actifs dans les crises mondiales et la résolution des conflits. La Chine, la Turquie, le Qatar et l'Arabie saoudite ont été impliqués dans au moins 20 des 53 processus de paix menés en 2025. À mesure que la dynamique de la résolution des conflits et de la médiation évolue, les puissances régionales et émergentes sont reconnues comme des acteurs qui définissent les normes mondiales, des médiateurs internationaux très sollicités et des « architectes de la paix ». Contrairement aux puissances occidentales traditionnelles, ces nouveaux médiateurs mondiaux poursuivent des stratégies davantage axées sur les résultats et gagnant-gagnant, tout en défendant leurs propres intérêts en matière de sécurité, de géopolitique et d'économie. Elles recourent également à divers canaux stratégiques et diplomatiques dans les processus de médiation — tels que les organisations de la société civile, l'aide humanitaire et économique, ainsi que l'assistance militaire — en tirant parti des mécanismes du soft power.

En conclusion, cette étude souligne que la médiation, le soft power et la réputation peuvent entretenir une forte relation symbiotique. Si la médiation sert avant tout d'outil de gestion et de résolution des conflits,

elle offre simultanément aux États l'occasion de mettre en avant leurs valeurs, de renforcer leur légitimité, d'obtenir une reconnaissance et d'améliorer leur réputation internationale. En conséquence, la médiation ne devrait pas être examinée uniquement sous l'angle des intérêts stratégiques et matériels, mais également en tant que source importante de « soft power » centré sur les vertus. Néanmoins, les études existantes dans ce domaine ne parviennent pas suffisamment à présenter cette relation à travers un cadre analytique autonome. On estime qu'aborder cette question dans un cadre indépendant permettrait une présentation plus holistique et analytique de la contribution et des effets de la médiation sur la réputation nationale mondiale d'un pays et ses capacités en matière de « soft power ». Adoptant une approche de recherche conceptuelle, cette étude procède à une revue intégrative de la littérature ; les recoupements théoriques entre les concepts de « soft power centré sur les vertus », de « bon pays », de « motivations normatives et fondées sur le statut de la médiation », de « rôle national », de « soft power » et de « renforcement de la réputation » sont évalués à la lumière des débats dans la littérature, d'exemples illustratifs de pays et de déductions conceptuelles.

Mots-clés: Médiation, Soft power, Réputation, Médiation fondée sur le statut, Médiation fondée sur la vertu

Resumen Estructurado:

El objetivo principal de este estudio es analizar cómo las motivaciones normativas y de búsqueda de prestigio que impulsan la mediación afectan a la reputación nacional y al poder blando del país mediador. Numerosos estudios de la bibliografía sostienen que la mediación debe entenderse no solo como un mecanismo de resolución de conflictos, sino también como un instrumento de política exterior capaz de generar poder blando (Touval, 2003; Touval y Zartman, 1996). Sin embargo, los estudios actuales en este ámbito no logran presentar esta relación dentro de un marco analítico diferenciado. Abordarla en un marco independiente permitiría comprender de forma más amplia las contribuciones y los efectos de la mediación sobre la reputación global y nacional de un país, así como sobre sus capacidades de poder blando. Por lo tanto, este estudio pretende sintetizar, mediante metodologías de investigación cualitativa y una revisión bibliográfica, la conexión entre el poder blando centrado en la virtud, las motivaciones normativas para la mediación y los conceptos de papel nacional, estatus y reputación. Basándose en estos métodos de investigación, la revisión bibliográfica y ejemplos contemporáneos, este estudio explora cómo las motivaciones normativas y basadas en el estatus influyen en las prácticas de mediación y cómo estas motivaciones contribuyen a la construcción de las identidades de rol nacional, la reputación, el estatus y el poder blando en la política internacional.

Si bien la función práctica principal de la mediación es resolver conflictos, también refleja valores específicos, requiere habilidades especializadas y está directamente vinculada a la complejidad de las relaciones internacionales. En este contexto, la mediación, que se ajusta a la naturaleza interdependiente, colaborativa, moralmente responsable y basada en normas del poder blando, puede desempeñar un papel significativo en la construcción de una imagen y una reputación nacionales positivas que sean apreciadas y bien acogidas por la opinión pública extranjera.

La política exterior es una fuente primordial a través de la cual los Estados construyen su atractivo y legitimidad en la política internacional (Nye, 2017a). Los países que defienden de forma coherente los valores humanitarios, promueven la cooperación internacional, contribuyen a la consolidación de la paz y actúan como mediadores tienden a reforzar su poder blando. En este contexto, el presente estudio también pretende integrar la idea de que un país mediador puede aumentar su poder blando y reforzar su atractivo y legitimidad a los ojos de los gobiernos y las sociedades, al demostrar asimismo un liderazgo basado en valores y un compromiso con la paz y la estabilidad internacionales.

La mediación puede verse condicionada por las motivaciones de un país, tales como lograr la paz, obtener poder, perseguir intereses, adquirir poder blando, prestigio y reputación, así como cumplir con responsabilidades morales. Sin embargo, no existe consenso sobre qué estrategia es la más utilizada o la más eficaz. La credibilidad y la eficacia de un mediador contribuyen a la posición del país en la comunidad internacional y desempeñan un papel crucial en la mejora de su poder blando. Se observa que una política activa, justa, de buena reputación, igualitaria, inclusiva y solidaria en la resolución de conflictos conduce a la construcción de una reputación sostenible.

La mediación también posee cualidades intrínsecas que se alinean estrechamente con los fundamentos teóricos del poder blando. Participar en la mediación proporciona a los Estados una plataforma para demostrar cualidades y aplicar políticas que puedan generar atractivo y reforzar la legitimidad percibida, contribuyendo así a sus reservas de poder blando. En este sentido, la mediación destaca como un ámbito específico de la política exterior en el que puede ejercerse activamente la capacidad del poder blando para influir en otros a través de la atracción y la persuasión, en lugar de la coacción o la fuerza.

Por otra parte, la eficacia de la mediación como herramienta de poder blando depende en gran medida del contexto, la estrategia, la imparcialidad percibida y, lo que es más importante, la coherencia de las acciones y los valores del Estado mediador. No basta con limitarse a participar en la mediación; estos esfuerzos deben ser creíbles y no contradecir la política exterior general del Estado.

Además, participar en la mediación refleja la imagen de responsabilidad internacional de un país. En este contexto, todos los esfuerzos encaminados a la resolución pacífica de conflictos se ajustan a las normas internacionales. Actuar como parte interesada responsable y comprometida con la paz aumenta la legitimidad percibida y la autoridad moral de la política exterior del mediador. Esta creciente legitimidad es también un resultado fundamental del poder blando. Demostrar compromiso con el derecho internacional y la paz, y tomar iniciativas en favor de la paz mundial y regional, mejora la reputación de un país. Al invertir recursos y capital político para mediar en conflictos que amenazan la estabilidad regional o mundial, un país se posiciona como un ciudadano global dedicado y abnegado, comprometido con la paz y la seguridad. Cuando la política exterior de un país se percibe como legítima, justa, cooperativa y alineada con valores y virtudes ampliamente compartidos, se genera poder blando al hacer que esa nación resulte atractiva y persuasiva a los ojos de otros países y sus pueblos. Este atractivo puede utilizarse entonces para alcanzar los objetivos de política exterior de forma más eficaz y sostenible que mediante la coacción o los incentivos militares o económicos.

La mediación internacional también influye de manera significativa en la reputación nacional de un país a través de motivaciones humanitarias, éticas y normativas, y mediante la conceptualización de un «buen país» (Anholt, 2020). En particular, la mediación impulsada por preocupaciones morales, basadas en la virtud o humanitarias puede servir como un sector o subsector que ayude a los países a alcanzar la posición deseada en términos de poder blando y una sólida imagen de marca nacional. Una mediación exitosa también puede contribuir a crear una imagen del país como «constructor de la paz» en este contexto. Sin embargo, existen riesgos; un fracaso involuntario puede dañar significativamente la credibilidad y la reputación de un país (Böhmelt, 2021).

Participar en la mediación también puede reportar beneficios en el camino hacia una postura política internacional virtuosa centrada en la paz común y el futuro del mundo, incluyendo una mayor influencia y una buena reputación. Como afirma Keohane: «Una buena reputación facilita que un gobierno celebre acuerdos internacionales ventajosos; el deterioro de esa reputación dificulta la consecución de acuerdos, lo que supone un coste para ese país» (Keohane, 2005, p. 105). Según Faget, «la mediación es una forma blanda de mantener una forma de dominio global, una manifestación del poder blando propio de una ideología neoliberal que aboga por la supremacía de las redes transnacionales sobre los Estados-nación en cuestiones de gobernanza global» (Faget, 2011, p. 30). A través de la mediación, un país puede aumentar su poder de persuasión y su reputación nacional en la resolución pacífica de conflictos, al tiempo que refuerza su posición en las organizaciones internacionales y contribuye a la configuración de las normas internacionales. Desde esta perspectiva, se pueden observar similitudes en los métodos, enfoques y objetivos finales del poder blando y la mediación internacional. Las iniciativas y los éxitos de los países y líderes que aspiran a obtener —y están motivados por— un mayor reconocimiento, legitimidad, liderazgo, prestigio y estatus en los esfuerzos de mediación tienen un impacto directo y positivo en este ámbito.

Independientemente del resultado de la iniciativa de mediación, los países y los líderes que se ofrecen a participar en procesos de mediación, o a quienes las partes les proponen participar, contribuyen a la generación de poder blando en este ámbito. En otras palabras, incluso la intención de mediar en pro del futuro colectivo y el bienestar del mundo puede, en sí misma, formar parte de un círculo virtuoso. El poder blando centrado en las virtudes, a su vez, contribuye a la reputación, el estatus, la legitimidad y la credibilidad deseados por un país, así como a la definición de la agenda, el liderazgo, etc. Genera un efecto multiplicador en los beneficios (Chitty, 2016).

Si bien la mediación ofrece beneficios potenciales, como una mayor reputación, influencia y poder blando, también conlleva riesgos significativos, entre ellos el fracaso, la pérdida de reputación o incluso la escalada del conflicto. El fracaso o la percepción de ineficacia pueden perjudicar el poder blando y la reputación nacional de un país. Una mediación exitosa, al demostrar competencia, legitimidad y valores positivos, puede potenciar en gran medida el poder blando; sin embargo, la incoherencia con los valores, un sentido de la justicia debilitado, los desequilibrios de intereses o el uso excesivo del poder duro durante el proceso pueden socavar estos logros. Esto pone de relieve la necesidad de que los países se aseguren de que las posibles ganancias en poder blando y reputación derivadas de las iniciativas de mediación sean resilientes y sostenibles frente a dichos riesgos.

En los últimos años, los actores no occidentales, especialmente las potencias regionales emergentes, han asumido cada vez más funciones de mediadores y facilitadores en los conflictos globales. Por el contrario, las organizaciones internacionales, como las Naciones Unidas, y los mediadores occidentales tradicionales, como Suecia, Suiza y Noruega, se han vuelto menos activos en las crisis globales y la resolución de conflictos. En al menos 20 de los 53 procesos de paz llevados a cabo en 2025, participaron China, Turquía, Catar y Arabia Saudí. A medida que cambia la dinámica de la resolución de conflictos y la mediación, las potencias regionales y emergentes están siendo reconocidas como fijadoras de normas globales, mediadoras internacionales muy solicitadas y «arquitectas de la paz». A diferencia de las potencias occidentales tradicionales, estos nuevos mediadores globales persiguen estrategias más orientadas a los resultados y beneficiosas para todas las partes, al tiempo que velan por sus propios intereses de seguridad, geopolíticos y económicos. Asimismo, utilizan diversos canales estratégicos y diplomáticos en los procesos de mediación —como las organizaciones de la sociedad civil, la ayuda humanitaria y económica, y la asistencia militar— aprovechando los mecanismos del poder blando.

En conclusión, este estudio destaca que la mediación, el poder blando y la reputación pueden compartir una fuerte relación simbiótica. Si bien la mediación funciona principalmente como una herramienta para la gestión y resolución de conflictos, al mismo tiempo brinda a los Estados oportunidades para demostrar valores, forjar legitimidad, obtener reconocimiento y mejorar su reputación internacional. En consecuencia, la mediación debería examinarse no solo desde la perspectiva de los intereses estratégicos y materiales, sino también como una importante fuente de poder blando centrado en las virtudes. No obstante, los estudios existentes en este ámbito son insuficientes a la hora de presentar esta relación mediante un marco analítico independiente. Se considera que abordarla con un marco independiente permitiría una presentación más holística y analítica de la contribución y los efectos de la mediación sobre la reputación nacional global de un país y sus capacidades de poder blando. Mediante un enfoque de investigación conceptual, este estudio lleva a cabo una revisión bibliográfica integradora; se evalúan las intersecciones teóricas entre los conceptos de «poder blando centrado en las virtudes», «país modelo», «motivaciones normativas y basadas en el estatus de la mediación», «papel nacional», «poder blando» y «construcción de la reputación» a la luz de los debates en la bibliografía, ejemplos ilustrativos de países e inferencias conceptuales.

Palabras clave: Mediación, poder blando, reputación, mediación basada en el estatus, mediación basada en la virtud.

结构化摘要:

本研究的主要目的是分析调解中的规范性动机和地位追求动机如何影响调解国的国家声誉和软实力。现有文献中的许多研究认为，调解不仅应被视为一种冲突解决机制，还应被视为一种能够产生软实力的外交政策工具（Touval, 2003；Touval & Zartman, 1996）。然而，该领域现有研究尚未能在一个独特的分析框架内阐明这一关系。若能在独立的框架内探讨这一问题，将有助于更全面地理解调解对一国全球声誉、国家声誉及软实力能力的贡献与影响。因此，本研究旨在通过定性研究方法和文献综述，综合探讨以美德为中心的软实力、调解的规范性动机，以及国家角色、地位和声誉等概念之间的联系。本研究依托上述研究方法、文献综述及当代案例，探讨规范性动机与地位动机如何影响调解实践，以及这些动机如何促进国家角色认同、声誉、地位及软实力的构建。

虽然调解的主要实践功能是解决冲突，但它同时也体现着特定的价值观，需要专业技能，并与国际关系的复杂性直接相关。在此背景下，调解与软权力相互依存、协作、道德负责及基于规范的本质相契合，可在塑造积极的国家形象和声誉方面发挥重要作用，从而赢得外国公众舆论的认可与欢迎。

外交政策是国家在国际政治中建立吸引力与合法性的主要途径（Nye, 2017a）。那些始终恪守人道主义价值观、促进国际合作、为建设和平作出贡献并积极参与调解的国家，往往能够增强其软实力。在此背景下，本研究还旨在整合以下观点：作为调解方的国家，通过展现基于价值观的领导力以及对国际和平与稳定的承诺，能够提升其软实力，并在各国政府和社会眼中增强其吸引力与合法性。

调解可能受一国动机的驱动，例如实现和平、获取权力、追求利益、获取软实力、声望和声誉，以及履行道德责任。然而，对于哪种策略最常用或最有效，目前尚无共识。调解方的公信力和有效性有助于提升该国在国际社会中的地位，并在增强其软实力方面发挥关键作用。观察表明，在冲突解决中采取积极、公正、信誉良好、平等、包容和共享的政策，有助于建立可持续的声誉。

调解还具备与软实力理论基础密切契合的内在特质。参与调解为各国提供了一个平台，使其能够展现自身特质并推行相关政策，从而产生吸引力并增强公认的合法性，进而为其软实力储备做出贡献。就此而言，调解作为外交政策中的一个独特领域，能够积极发挥软实力的作用——即通过吸引和说服而非胁迫或武力来影响他人。

另一方面，调解作为软实力工具的有效性在很大程度上取决于具体情境、战略、公信力，以及最关键的，调解国行动与价值观的一致性。仅仅参与调解是不够的；这些努力必须具有公信力，且不得与该国总体外交政策相悖。

此外，参与调解体现了该国在国际社会中的责任形象。在此背景下，所有旨在和平解决冲突的努力都符合国际规范。作为致力于和平的负责任利益相关方，调解国的外交政策所获得的公信力和道德权威将随之提升。这种日益增强的公信力也是软实力的核心成果之一。展现对国际法与和平的承诺，并为全球及区域和平采取主动举措，都能提升一个国家的声誉。通过投入资源和政治资本来调解威胁区域或全球稳定的冲突，一个国家便能将自身定位为致力于和平与安全的、尽职尽责且无私奉献的全球公民。当一个国家的外交政策被视为合法、公正、合作，且符合广泛认同的价值观和美德时，它便通过在其他国家和人民眼中展现出该国的吸引力与说服力，从而创造软实力。这种吸引力随后可被用来实现外交政策目标，其效果比通过胁迫、军事或经济激励手段更为有效和可持续。

国际调解还通过人道主义、伦理和规范性动机，以及“好国家”这一概念的构建（Anholt, 2020），在很大程度上塑造着一个国家的国际声誉。特别是，由道德、美德或人道主义关切驱动的调解，可以作为一个领域或子领域，帮助各国在软实力和强有力的国家品牌建设方面达到其目标定位。在此背景下，成功的调解还能帮助塑造一个国家作为“和平建设者”的形象。然而，其中也存在风险；意想不到的失败可能会严重损害一个国家的公信力和声誉（Böhmelt, 2021）。

参与调解还能在通往以共同和平和世界未来为中心的良性国际政治立场的道路上带来收益，包括增强影响力与树立良好声誉。正如基奥汉所言：“良好的声誉使政府更容易达成有利的国际协议；声誉受损则会增加达成协议的难度，从而给该国带来代价”（基奥汉，2005，第105页）。法热特认为：“调解是一种维持全球主导地位的软性方式，是新自由主义意识形态所体现的软实力的表现，该意识形态主张在全球治理问题上，跨国网络应凌驾于民族国家之上”（法热特，2011，第30页）。通过调解，一国可以在和平解决冲突方面增强其说服力和国家声誉，同时提升其在国际组织中的地位并塑造国际规范。从这一角度来看，软实力与国际调解在方法、途径和最终目标上存在相似之处。那些在调解工作中渴望并致力于获得更强认可、合法性、领导力、威望和地位的国家及领导人的举措与成就，会对这一领域产生直接而积极的影响。

无论调解倡议的结果如何，主动提出参与调解进程的国家及领导人，或是受冲突各方邀请参与调解的国家及领导人，都在这一领域为软实力的形成做出了贡献。换言之，即使仅仅是出于对世界集体未来和福祉的关切而产生调解的意愿，本身就可能成为良性循环的一部分。以美德为中心的软实力，反过来又有助于提升一个国家的特定声誉、地位、合法性和公信力，以及议程设定和领导力等。它会在收益方面产生倍增效应（Chitty, 2016）。

虽然调解能带来声誉提升、影响力增强和软实力增强等潜在益处，但也伴随着重大风险，包括调解失败、声誉受损，甚至冲突升级。调解失败或被视为无效，都可能损害一国的软实力和声誉。成功的调解通过展示能力、合法性和积极价值观，可以极大增强软实力；然而，价值观不一致、正义感削弱、利益失衡，或在此过程中过度使用硬实力，都可能削弱这些成果。这凸显了各国需要确保，面对此类风险时，调解举措所带来的潜在软实力和声誉收益能够具有韧性和可持续性。

近年来，非西方行为体，尤其是新兴区域大国，在全球冲突中越来越多地承担起调解人和促进者的角色。相反，联合国等国际组织以及瑞典、瑞士和挪威等传统西方调解国，在全球危机和冲突解决中的活跃度有所下降。在2025年开展的53项和平进程中，至少有20项涉及中国、土耳其、卡塔尔和沙特阿拉伯。随着冲突解决与调解动态的转变，区域大国和新兴大国正被公认为全球规范制定者、备受追捧的国际调解者以及“和平缔造者”。与传统西方大国不同，这些新的全球调解者在追求自身安全、地缘政治和经济利益的同时，也采取更注重成果、互利共赢的战略。它们还在调解过程中利用各种战略和外交渠道——例如民间社会组织、人道主义和经济援助以及军事援助——发挥软实力机制的作用。

综上所述，本研究强调，调解、软实力和声誉之间可能存在强烈的共生关系。虽然调解主要作为冲突管理和解决的工具，但它同时也为各国提供了展示价值观、建立合法性、获得认可并提升国际声誉的机会。因此，对调解的考察不应仅局限于战略和物质利益的视角，还应将其视为以美德为中心的软实力的重要来源。尽管如此，该领域现有研究尚不足以通过独立的分析框架来阐明这种关系。相信通过独立的框架来探讨这一问题，将有助于更全面、更深入地分析调解对一国全球国家声誉及软实力能力的贡献与影响。本研究采用概念性研究方法，开展综合文献综述；基于文献讨论、典型国家案例及概念推演，评估了“以美德为中心的软实力”、“良国”、“基于规范与地位的调解动机”、“国家角色”、“软实力”及“声誉建设”等概念之间的理论交汇点。

关键词：调解、软实力、声誉、基于地位的调解、基于美德的调解。

Структурированное Резюме:

Основная цель данного исследования заключается в анализе того, как нормативные мотивы и стремление к повышению статуса, лежащие в основе посреднической деятельности, влияют на национальную репутацию и «мягкую силу» страны-посредника. Во многих научных работах утверждается, что посредничество следует рассматривать не только как механизм урегулирования конфликтов, но и как инструмент внешней политики, способный генерировать «мягкую силу» (Touval, 2003; Touval & Zartman, 1996). Однако современные исследования в этой области не представляют эту взаимосвязь в рамках четкой аналитической модели. Рассмотрение данного вопроса в рамках самостоятельной концептуальной модели позволило бы более полно понять вклад посредничества и его влияние на глобальную и национальную репутацию страны, а также на её потенциал «мягкой силы». Поэтому данное исследование направлено на обобщение, с помощью качественных методов исследования и обзора литературы, связи между «мягкой силой», основанной на добродетелях, нормативными мотивами посредничества и концепциями национальной роли, статуса и репутации. Опираясь на эти исследовательские методы, обзор литературы и современные примеры, в данном исследовании изучается, как нормативные и основанные на статусе мотивации влияют на практику посредничества и как эти мотивации способствуют формированию идентичности национальной роли, репутации, статуса и «мягкой силы» в международной политике.

Хотя основная практическая функция посредничества заключается в урегулировании конфликтов, оно также отражает определенные ценности, требует специальных навыков и напрямую связано со сложностью международных отношений. В этом контексте посредничество, которое соответствует взаимозависимому, основанному на сотрудничестве, морально ответственному и нормативному характеру «мягкой силы», может сыграть значительную роль в формировании положительного национального имиджа и репутации, которые ценятся и приветствуются зарубежной общественностью.

Внешняя политика является основным источником, с помощью которого государства укрепляют свою привлекательность и легитимность в международной политике (Nye, 2017a). Страны, которые последовательно отстаивают гуманитарные ценности, содействуют международному сотрудничеству, вносят вклад в миростроительство и выступают в качестве посредников, как правило, укрепляют свою «мягкую силу». В этом контексте данное исследование также направлено на то, чтобы учесть точку зрения, согласно которой страна-посредник может увеличить свою «мягкую силу» и укрепить свою привлекательность и легитимность в глазах правительств и обществ, демонстрируя при этом лидерство, основанное на ценностях, и приверженность международному миру и стабильности.

На посредничество могут влиять различные мотивы страны, такие как достижение мира, укрепление власти, отстаивание интересов, приобретение «мягкой силы», престижа и репутации, а также выполнение моральных обязательств. Однако единого мнения о том, какая стратегия используется чаще всего или является наиболее эффективной, нет. Авторитет и эффективность посредника способствуют укреплению позиций страны в международном сообществе и играют решающую роль в усилении её «мягкой силы». Отмечается, что активная, справедливая, авторитетная, равноправная, инклюзивная и основанная на совместном использовании ресурсов политика в урегулировании конфликтов ведет к формированию устойчивой репутации.

Посредничество также обладает внутренними качествами, которые тесно соотносятся с теоретическими основами «мягкой силы». Участие в посредничестве предоставляет государствам платформу для демонстрации качеств и проведения политики, способной повысить привлекательность и укрепить воспринимаемую легитимность, тем самым способствуя наращиванию их резервов «мягкой силы». В этом отношении посредничество выделяется как нишевая область внешней политики, в которой можно активно реализовывать способность «мягкой силы» влиять на других посредством притяжения и убеждения, а не принуждения или силы.

С другой стороны, эффективность посредничества как инструмента «мягкой силы» во многом зависит от контекста, стратегии, воспринимаемой беспристрастности и, что наиболее важно, от согласованности действий и ценностей государства-посредника. Простого участия в посредничестве недостаточно; эти усилия должны быть убедительными и не противоречить общей внешней политике государства.

Кроме того, участие в посредничестве отражает имидж страны как субъекта, ответственно относящегося к международным обязательствам. В этом контексте все усилия, направленные на мирное урегулирование конфликтов, соответствуют международным нормам. Выступление в роли ответственного участника, приверженного делу мира, повышает воспринимаемую легитимность и моральный авторитет внешней политики посредника. Эта растущая легитимность также является одним из основных результатов «мягкой силы». Демонстрация приверженности международному праву и миру, а также выдвижение инициатив в интересах глобального и регионального мира укрепляют репутацию страны. Вкладывая ресурсы и политический капитал в посредничество в конфликтах, угрожающих региональной или глобальной стабильности, страна позиционирует себя как преданного и самоотверженного глобального гражданина, приверженного делу мира и безопасности. Когда внешняя политика страны воспринимается как легитимная, справедливая, основанная на сотрудничестве и соответствующая широко разделяемым ценностям и добродетелям, она создает «мягкую силу», делая эту нацию привлекательной и убедительной в глазах других стран и их народов. Эта привлекательность затем может быть использована для достижения целей внешней политики более эффективно и устойчиво, чем с помощью принуждения или военных и экономических стимулов.

Международное посредничество также в значительной степени формирует национальную репутацию страны через гуманитарные, этические и нормативные мотивы, а также через концепцию «хорошей страны» (Anholt, 2020). В частности, посредничество, движимое моральными, основанными на добродетели или гуманитарными соображениями, может служить сектором или подсектором, помогающим странам достичь желаемого положения с точки зрения «мягкой силы» и сильного национального брендинга. В этом контексте успешное посредничество также может способствовать формированию образа страны как «миротворца». Однако существуют и риски: непреднамеренный провал может значительно подорвать доверие к стране и нанести ущерб её репутации (Böhme, 2021).

Участие в посредничестве также может принести выгоды на пути к добродетельной позиции в международной политике, ориентированной на общий мир и будущее мира, включая усиление влияния и укрепление репутации. Как отмечает Кеохейн, «хорошая репутация облегчает правительству заключение выгодных международных соглашений; ущерб этой репутации затрудняет достижение соглашений, что влечет за собой издержки для данной страны» (Keohane, 2005, с. 105). По мнению Фагетта, «посредничество — это мягкий способ поддержания формы глобального доминирования, проявление мягкой силы, присущей неолиберальной идеологии, которая отстаивает превосходство транснациональных сетей над национальными государствами в вопросах глобального управления» (Faget, 2011, с. 30). Благодаря посредничеству страна может усилить свою убедительную силу и укрепить национальную репутацию в сфере мирного урегулирования конфликтов, одновременно укрепляя свои позиции в международных организациях и формируя международные нормы. С этой точки зрения можно увидеть сходство в методах, подходах и конечных целях «мягкой силы» и международного посредничества. Инициативы и успехи стран и лидеров, стремящихся к более широкому признанию, легитимности, лидерству, престижу и статусу в посреднических усилиях и мотивированных этим, оказывают прямое и положительное влияние на эту сферу.

Независимо от результатов посреднической инициативы страны и лидеры, которые предлагают свое участие в посреднических процессах или которым такое участие предлагают стороны, способствуют формированию «мягкой силы» в этой сфере. Иными словами, даже само намерение выступать посредником во имя общего будущего и благополучия мира может само по себе стать частью благотворного цикла. «Мягкая сила», основанная на добродетели, в свою очередь, способствует укреплению целевой репутации, статуса, легитимности и авторитета страны, формированию повестки дня, лидерству и т. д. Она создает мультипликативный эффект в плане выгод (Chitty, 2016).

Хотя посредничество предлагает потенциальные выгоды, такие как повышение репутации, влияния и «мягкой силы», оно также сопряжено со значительными рисками, включая провал, утрату репутации или даже эскалацию конфликта. Провал или воспринимаемая неэффективность могут нанести ущерб «мягкой силе» страны и её национальной репутации. Успешное посредничество, демонстрируя компетентность, легитимность и позитивные ценности, может значительно усилить «мягкую силу»; однако несоответствие ценностям, ослабление чувства справедливости, дисбаланс интересов или чрезмерное использование «жесткой силы» в ходе процесса могут подорвать эти достижения. Это подчеркивает необходимость для стран обеспечить, чтобы потенциальные выгоды в плане «мягкой силы» и репутации, получаемые от посреднических инициатив, были устойчивыми и долгосрочными в условиях таких рисков.

В последние годы незападные субъекты, особенно растущие региональные державы, все чаще берут на себя роль посредников и фасилитаторов в глобальных конфликтах. Напротив, международные организации, такие как Организация Объединенных Наций, и традиционные западные посредники, такие как Швеция, Швейцария и Норвегия, стали менее активны в урегулировании глобальных кризисов и конфликтов. По крайней мере в 20 из 53 мирных процессов, проведенных в 2025 году, участвовали Китай, Турция, Катар и Саудовская Аравия. По мере изменения динамики урегулирования конфликтов и посредничества региональные и развивающиеся державы признаются в качестве глобальных нормотворцев, востребованных международных посредников и «архитекторов мира». В отличие от традиционных западных держав эти новые глобальные посредники придерживаются стратегий, в большей степени ориентированных на результат и обеспечивающих взаимовыгодные решения, наряду с отстаиванием собственных интересов в области безопасности, геополитики и экономики. Они также используют в посреднических процессах различные стратегические и

дипломатические каналы — такие как организации гражданского общества, гуманитарная и экономическая помощь, а также военная поддержка — задействуя механизмы «мягкой силы».

В заключение в данном исследовании подчеркивается, что посредничество, «мягкая сила» и репутация могут находиться в тесной симбиотической взаимосвязи. Хотя посредничество в первую очередь служит инструментом управления конфликтами и их урегулирования, оно одновременно предоставляет государствам возможности продемонстрировать свои ценности, укрепить легитимность, завоевать признание и повысить свою международную репутацию. Соответственно, посредничество следует рассматривать не только через призму стратегических и материальных интересов, но и как важный источник «мягкой силы», основанной на добродетели. Тем не менее, существующие исследования в этой области недостаточно полно раскрывают эту взаимосвязь в рамках самостоятельной аналитической концепции. Считается, что рассмотрение данного вопроса в рамках самостоятельной концепции позволит более целостно и аналитически представить вклад и влияние посредничества на глобальную национальную репутацию страны и её потенциал «мягкой силы». Используя концептуальный подход к исследованию, в данной работе проводится интегративный обзор литературы; теоретические пересечения между понятиями «мягкая сила, основанная на добродетели», «хорошая страна», «нормативные, основанные на статусе мотивы посредничества», «национальная роль», «мягкая сила» и «формирование репутации» оцениваются в свете обсуждений в литературе, наглядных примеров стран и концептуальных выводов.

Ключевые слова: посредничество, «мягкая сила», репутация, посредничество, основанное на статусе, посредничество, основанное на добродетели.

संरचित सारांशः

इस अध्ययन का प्राथमिक उद्देश्य यह विश्लेषण करना है कि मध्यस्थता के लिए मानदंडात्मक और प्रतिष्ठा-प्राप्ति प्रेरणाएँ एक मध्यस्थ देश की राष्ट्रीय प्रतिष्ठा और सॉफ्ट पावर को कैसे प्रभावित करती हैं। साहित्य में कई अध्ययन यह तर्क देते हैं कि मध्यस्थता को न केवल संघर्ष-समाधान तंत्र के रूप में, बल्कि एक ऐसी विदेश नीति के उपकरण के रूप में भी समझा जाना चाहिए जो सॉफ्ट पावर उत्पन्न करने में सक्षम है (दुवाल, 2003; दुवाल और ज़ार्टमैन, 1996)।

हालांकि, इस क्षेत्र में वर्तमान अध्ययन इस संबंध को एक विशिष्ट विश्लेषणात्मक ढांचे के भीतर प्रस्तुत करने में विफल रहते हैं। एक स्वतंत्र ढांचे के भीतर इसे संबोधित करने से मध्यस्थता के योगदानों और किसी देश की वैश्विक और राष्ट्रीय प्रतिष्ठा तथा सॉफ्ट पावर क्षमताओं पर इसके प्रभावों की व्यापक समझ की अनुमति मिलेगी। इसलिए, यह अध्ययन गुणात्मक अनुसंधान पद्धतियों और साहित्य समीक्षा के माध्यम से, सद्गुण-केंद्रित सॉफ्ट पावर, मध्यस्थता के लिए मानदंड-आधारित प्रेरणाओं, और राष्ट्रीय भूमिका, स्थिति, तथा प्रतिष्ठा की अवधारणाओं के बीच संबंध का संश्लेषण करने का इरादा रखता है।

इन शोध विधियों, साहित्य समीक्षा, और समकालीन उदाहरणों पर आधारित, यह अध्ययन इस बात की पड़ताल करता है कि मानदंड-आधारित और स्थिति-आधारित प्रेरणाएँ मध्यस्थता के अभ्यास को कैसे प्रभावित करती हैं और ये प्रेरणाएँ अंतर्राष्ट्रीय राजनीति में राष्ट्रीय भूमिका की पहचान, प्रतिष्ठा, स्थिति और सॉफ्ट पावर के निर्माण में कैसे योगदान करती हैं।

हालांकि मध्यस्थता का प्राथमिक व्यावहारिक कार्य संघर्ष को सुलझाना है, यह विशिष्ट मूल्यों को भी दर्शाती है, इसके लिए विशेष कौशल की आवश्यकता होती है, और यह सीधे अंतर्राष्ट्रीय संबंधों की जटिलता से जुड़ी होती है। इस संदर्भ में, मध्यस्थता, जो सॉफ्ट पावर के परस्पर निर्भर, सहयोगी, नैतिक रूप से जिम्मेदार और मानदंड-आधारित स्वभाव के अनुरूप है, एक सकारात्मक राष्ट्रीय छवि और प्रतिष्ठा बनाने में महत्वपूर्ण भूमिका निभा सकती है, जिसकी विदेशी जनमत द्वारा सराहना की जाती है और स्वागत किया जाता है।

विदेश नीति एक प्राथमिक स्रोत है जिसके माध्यम से राज्य अंतरराष्ट्रीय राजनीति में अपील और वैधता का निर्माण करते हैं (नाई, 2017ए)।

जो देश लगातार मानवीय मूल्यों को बनाए रखते हैं, अंतर्राष्ट्रीय सहयोग को बढ़ावा देते हैं, शांति-निर्माण में योगदान करते हैं, और मध्यस्थता करते हैं, वे अपनी सॉफ्ट पावर को मजबूत करते हैं। इस संदर्भ में, इस अध्ययन का उद्देश्य यह

दृष्टिकोण भी शामिल करना है कि एक मध्यस्थ देश, सरकारों और समाजों की नजर में अपने सॉफ्ट पावर को बढ़ा सकता है और अपनी अपील और वैधता को मजबूत कर सकता है, साथ ही मूल्य-आधारित नेतृत्व और अंतर्राष्ट्रीय शांति और स्थिरता के प्रति प्रतिबद्धता का भी प्रदर्शन करके।

मध्यस्थता को किसी देश की प्रेरणाओं द्वारा आकार दिया जा सकता है, जैसे कि शांति की स्थापना करना, शक्ति प्राप्त करना, हितों को आगे बढ़ाना, सॉफ्ट पावर, प्रतिष्ठा और सम्मान प्राप्त करना, साथ ही नैतिक जिम्मेदारियों को पूरा करना। हालाँकि, इस पर कोई सहमति नहीं है कि कौन सी रणनीति सबसे अधिक उपयोग की जाती है या सबसे प्रभावी है। एक मध्यस्थ की विश्वसनीयता और प्रभावशीलता अंतर्राष्ट्रीय समुदाय में देश की स्थिति में योगदान करती है और इसकी सॉफ्ट पावर को बढ़ाने में एक महत्वपूर्ण भूमिका निभाती है।

यह देखा गया है कि संघर्ष समाधान में एक सक्रिय, निष्पक्ष, प्रतिष्ठित, समतावादी, समावेशी और साझा करने वाली नीति एक स्थायी प्रतिष्ठा के निर्माण की ओर ले जाती है।

मध्यस्थता में अंतर्निहित गुण भी होते हैं जो सॉफ्ट पावर के सैद्धांतिक आधारों के साथ निकटता से मेल खाते हैं। मध्यस्थता में भाग लेना राज्यों को ऐसी गुणों का प्रदर्शन करने और ऐसी नीतियों को आगे बढ़ाने के लिए एक मंच प्रदान करता है जो आकर्षण उत्पन्न कर सकती हैं और कथित वैधता को बढ़ा सकती हैं, जिससे उनके सॉफ्ट पावर भंडार में योगदान होता है। इस संबंध में, मध्यस्थता विदेश नीति में एक विशिष्ट क्षेत्र के रूप में उभरती है जहाँ सॉफ्ट पावर की दूसरों को जबरदस्ती या बल के बजाय आकर्षण और मनाने के माध्यम से प्रभावित करने की क्षमता का सक्रिय रूप से प्रयोग किया जा सकता है।

दूसरी ओर, सॉफ्ट पावर के एक उपकरण के रूप में मध्यस्थता की प्रभावशीलता काफी हद तक संदर्भ, रणनीति, कथित निष्पक्षता और, सबसे महत्वपूर्ण रूप से, मध्यस्थ राज्य की कार्यवाहियों और मूल्यों की निरंतरता पर निर्भर करती है। केवल मध्यस्थता में शामिल होना पर्याप्त नहीं है; इन प्रयासों को विश्वसनीय होना चाहिए और राज्य की सामान्य विदेश नीति का खंडन नहीं करना चाहिए।

इसके अलावा, मध्यस्थता में शामिल होना किसी देश की अंतर्राष्ट्रीय जिम्मेदारी की छवि को दर्शाता है। इस संदर्भ में, संघर्षों के शांतिपूर्ण समाधान के लिए सभी प्रयास अंतर्राष्ट्रीय मानदंडों के अनुरूप हैं। शांति के प्रति प्रतिबद्ध एक जिम्मेदार हितधारक के रूप में कार्य करना मध्यस्थ की विदेश नीति की कथित वैधता और नैतिक अधिकार को बढ़ाता है। यह बढ़ती वैधता सॉफ्ट पावर का एक मुख्य परिणाम भी है।

अंतर्राष्ट्रीय कानून और शांति के प्रति प्रतिबद्धता का प्रदर्शन करना, और वैश्विक व क्षेत्रीय शांति के लिए पहल करना, किसी देश की प्रतिष्ठा को बढ़ाता है। क्षेत्रीय या वैश्विक स्थिरता को खतरे में डालने वाले संघर्षों में मध्यस्थता करने के लिए संसाधन और राजनीतिक पूंजी का निवेश करके, एक देश स्वयं को शांति और सुरक्षा के लिए प्रतिबद्ध एक समर्पित और बलिदान देने वाला वैश्विक नागरिक के रूप में स्थापित करता है।

जब किसी देश की विदेश नीति को वैध, निष्पक्ष, सहकारी और व्यापक रूप से साझा किए गए मूल्यों और गुणों के अनुरूप माना जाता है, तो यह उस राष्ट्र को अन्य देशों और उनके लोगों की नजर में आकर्षक और प्रभावशाली बनाकर सॉफ्ट पावर पैदा करती है। इस आकर्षण का उपयोग तब विदेश नीति के उद्देश्यों को जबरदस्ती या सैन्य या आर्थिक प्रोत्साहनों की तुलना में अधिक प्रभावी और टिकाऊ तरीके से प्राप्त करने के लिए किया जा सकता है।

अंतर्राष्ट्रीय मध्यस्थता मानवीय, नैतिक और मानदंड-आधारित प्रेरणाओं के माध्यम से, और "एक अच्छा देश" (Anholt, 2020) की अवधारणा के माध्यम से भी एक देश की राष्ट्रीय प्रतिष्ठा को महत्वपूर्ण रूप से आकार देती है। विशेष रूप से, नैतिक, सद्गुण-आधारित, या मानवीय चिंताओं से प्रेरित मध्यस्थता एक ऐसे क्षेत्र या उप-क्षेत्र के रूप में काम कर सकती है जो देशों को सॉफ्ट पावर और मजबूत राष्ट्र ब्रांडिंग के मामले में अपने लक्षित स्थान तक पहुंचने में मदद करता है।

इस संदर्भ में एक सफल मध्यस्थता किसी देश की "शांति निर्माता" के रूप में छवि बनाने में भी मदद कर सकती है। हालाँकि, इसमें जोखिम हैं; अनपेक्षित विफलता किसी देश की विश्वसनीयता और प्रतिष्ठा को काफी नुकसान पहुँचा सकती है (बोहेमेल्ट, 2021)।

मध्यस्थता में भाग लेने से सामान्य शांति और दुनिया के भविष्य पर केंद्रित एक सद्गुणी अंतरराष्ट्रीय राजनीतिक रुख के मार्ग पर लाभ भी प्राप्त हो सकते हैं, जिसमें बढ़ता प्रभाव और अच्छी प्रतिष्ठा शामिल है।

जैसा कि केओहेन कहते हैं, "एक अच्छी प्रतिष्ठा किसी सरकार के लिए लाभदायक अंतर्राष्ट्रीय समझौतों में प्रवेश करना आसान बनाती है; उस प्रतिष्ठा को नुकसान पहुँचाने से समझौतों तक पहुँचना अधिक कठिन हो जाता है, जिससे उस देश को लागत उठानी पड़ती है" (केओहेन, 2005, पृ. 105)। फैगेट के अनुसार, "मध्यस्थता वैश्विक प्रभुत्व के एक रूप को बनाए रखने का एक नरम तरीका है, जो एक नव-उदारवादी विचारधारा से संबंधित सॉफ्ट पावर का एक प्रकटीकरण है जो वैश्विक शासन के मुद्दों में राष्ट्र-राज्यों पर पार-राष्ट्रीय नेटवर्क की सर्वोच्चता की वकालत करती है" (फैगेट, 2011, पृ. 30)। मध्यस्थता के माध्यम से, कोई देश शांतिपूर्ण संघर्ष समाधान में अपनी प्रेरक शक्ति और राष्ट्रीय प्रतिष्ठा बढ़ा सकता है, साथ ही अंतर्राष्ट्रीय संगठनों में अपनी स्थिति को बढ़ा सकता है और अंतर्राष्ट्रीय मानदंडों को आकार दे सकता है। इस दृष्टिकोण से, सॉफ्ट पावर और अंतर्राष्ट्रीय मध्यस्थता के तरीकों, दृष्टिकोणों और अंतिम लक्ष्यों में समानताएँ देखी जा सकती हैं। मध्यस्थता के प्रयासों में मजबूत मान्यता, वैधता, नेतृत्व, प्रतिष्ठा और स्थिति की आकांक्षा रखने वाले और उससे प्रेरित देशों और नेताओं की पहलों और सफलताओं का इस क्षेत्र पर सीधा और सकारात्मक प्रभाव पड़ता है।

मध्यस्थता पहल के परिणाम की परवाह किए बिना, जो देश और नेता मध्यस्थता प्रक्रियाओं में भाग लेने की पेशकश करते हैं, या जिनकी भागीदारी पक्षकारों द्वारा उन्हें दी जाती है, वे इस क्षेत्र में सॉफ्ट पावर के उत्पादन में योगदान करते हैं। दूसरे शब्दों में, दुनिया के सामूहिक भविष्य और कल्याण के लिए मध्यस्थता करने का इरादा भी, अपने आप में, एक सद्गुण चक्र का हिस्सा हो सकता है। सद्गुण-केंद्रित सॉफ्ट पावर, बदले में, एक देश की लक्षित प्रतिष्ठा, स्थिति, वैधता, और विश्वसनीयता, एजेंडा निर्धारण, नेतृत्व, आदि में योगदान करती है। यह आय में गुणक प्रभाव पैदा करती है (चिटी, 2016)।

जहाँ मध्यस्थता बढ़ी हुई प्रतिष्ठा, प्रभाव और सॉफ्ट पावर जैसे संभावित लाभ प्रदान करती है, वहीं इसमें विफलता, प्रतिष्ठा की हानि, या संघर्ष के बढ़ने जैसे महत्वपूर्ण जोखिम भी शामिल हैं। विफलता या अप्रभावी होने की धारणा किसी देश की सॉफ्ट पावर और राष्ट्रीय प्रतिष्ठा को नुकसान पहुँचा सकती है। सफल मध्यस्थता, दक्षता, वैधता और सकारात्मक मूल्यों का प्रदर्शन करके, सॉफ्ट पावर को बहुत बढ़ा सकती है; हालाँकि, मूल्यों के साथ असंगति, न्याय की कमजोर भावना, हितों का असंतुलन, या प्रक्रिया के दौरान हार्ड पावर का अत्यधिक उपयोग इन लाभों को कमजोर कर सकता है। यह इस बात पर प्रकाश डालता है कि देशों को यह सुनिश्चित करने की आवश्यकता है कि मध्यस्थता पहलों से सॉफ्ट पावर और प्रतिष्ठा के संभावित लाभ ऐसे जोखिमों के सामने लचीले और टिकाऊ हों।

हाल के वर्षों में, गैर-पश्चिमी अभिनेताओं, विशेष रूप से उभरती क्षेत्रीय शक्तियों ने वैश्विक संघर्षों में मध्यस्थ और सुविधाकर्ता की भूमिकाएँ तेजी से निभाई हैं। इसके विपरीत, संयुक्त राष्ट्र जैसे अंतर्राष्ट्रीय संगठन, और स्वीडन, स्विट्जरलैंड और नॉर्वे जैसे पारंपरिक पश्चिमी मध्यस्थ, वैश्विक संकटों और संघर्ष समाधान में कम सक्रिय हो गए हैं। 2025 में आयोजित 53 शांति प्रक्रियाओं में से कम से कम 20 में चीन, तुर्की, कतर और सऊदी अरब शामिल थे। जैसे-जैसे संघर्ष समाधान और मध्यस्थता की गतिशीलता बदल रही है, क्षेत्रीय और उभरती शक्तियों को वैश्विक मानदंड-निर्माता, मांग में रहने वाले अंतर्राष्ट्रीय मध्यस्थ, और "शांति के वास्तुकार" के रूप में पहचाना जा रहा है। पारंपरिक पश्चिमी शक्तियों के विपरीत, ये नए वैश्विक मध्यस्थ अपनी सुरक्षा, भू-राजनीतिक और आर्थिक हितों के साथ-साथ अधिक परिणाम-उन्मुख, दोनों पक्षों को लाभ पहुँचाने वाली रणनीतियों को आगे बढ़ाते हैं।

वे मध्यस्थता प्रक्रियाओं में विभिन्न रणनीतिक और कूटनीतिक माध्यमों का भी उपयोग करते हैं—जैसे नागरिक समाज संगठन, मानवीय और आर्थिक सहायता, और सैन्य सहायता—जिसमें वे सॉफ्ट पावर तंत्र का लाभ उठाते हैं।

निष्कर्षतः, यह अध्ययन इस बात पर प्रकाश डालता है कि मध्यस्थता, सॉफ्ट पावर और प्रतिष्ठा के बीच एक मजबूत सहजीवी संबंध हो सकता है। जबकि मध्यस्थता मुख्य रूप से संघर्ष प्रबंधन और समाधान के एक उपकरण के रूप में कार्य करती है, यह साथ ही राज्यों को अपने मूल्यों का प्रदर्शन करने, वैधता स्थापित करने, मान्यता प्राप्त करने और अपनी अंतर्राष्ट्रीय प्रतिष्ठा बढ़ाने के अवसर प्रदान करती है।

तदनुसार, मध्यस्थता की जांच केवल रणनीतिक और भौतिक हितों के दृष्टिकोण से ही नहीं, बल्कि सद्गुण-केंद्रित सॉफ्ट पावर के एक महत्वपूर्ण स्रोत के रूप में भी की जानी चाहिए। इसके बावजूद, इस क्षेत्र में मौजूदा अध्ययन एक स्वतंत्र विश्लेषणात्मक ढाँचे के माध्यम से इस संबंध को प्रस्तुत करने में अपर्याप्त हैं। ऐसा माना जाता है कि एक स्वतंत्र रूपरेखा के साथ इसे संबोधित करने से किसी देश की वैश्विक राष्ट्रीय प्रतिष्ठा और सॉफ्ट पावर क्षमताओं पर मध्यस्थता के योगदान और प्रभावों की अधिक समग्र और विश्लेषणात्मक प्रस्तुति संभव होगी। एक वैचारिक अनुसंधान दृष्टिकोण का उपयोग करते हुए, यह अध्ययन एक एकीकृत साहित्य समीक्षा करता है; "सद्गुण-केंद्रित सॉफ्ट पावर," "एक अच्छा देश," "मध्यस्थता के मानदंडगत, स्थिति-आधारित प्रेरक," "राष्ट्रीय भूमिका," "सॉफ्ट पावर," और "प्रतिष्ठा निर्माण" की

अवधारणाओं के बीच सैद्धांतिक अंतर्संबंधों का मूल्यांकन साहित्य में हुई चर्चाओं, देश के उदाहरणों, और वैचारिक निष्कर्षों के आलोक में किया जाता है।

कीवर्ड: मध्यस्थता, सॉफ्ट पावर, प्रतिष्ठा, स्थिति-आधारित मध्यस्थता, सद्गुण-आधारित मध्यस्थता

Yapılandırılmış Özet:

Bu çalışmanın temel amacı, normatif ve statü arayışına yönelik motivasyonların, bir arabulucu ülkenin ulusal itibarı ve yumuşak gücü üzerindeki etkisini analiz etmektir. Alan yazınındaki birçok çalışma, arabuluculuğun sadece çatışma çözümlerinin bir aracı olarak değil, aynı zamanda yumuşak güç üretebilen bir dış politika aracı olarak da anlaşılması gerektiğini savunmaktadır (Touval, 2003; Touval & Zartman, 1996). Bununla birlikte, alandaki mevcut çalışmalar bu ilişkiyi ayrı bir analitik çerçeve içinde sunmakta yetersiz kalmaktadır. Bunu bağımsız bir çerçeve içinde ele almak, arabuluculuğun bir ülkenin küresel ve ulusal itibarı ve yumuşak güç kapasiteleri üzerindeki katkıları ve etkilerinin daha geniş bir şekilde anlaşılmasını sağlayacaktır. Bu nedenle, bu çalışma, literatür taraması yoluyla, erdem merkezli yumuşak güç, arabuluculuk için normatif motivasyonlar ve ulusal rol, statü ve itibar kavramları arasındaki bağlantıyı sentezlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, literatür ve güncel örneklerden yararlanarak, normatif ve statü temelli motivasyonların arabuluculuk uygulamalarını nasıl etkilediğini ve bu motivasyonların uluslararası politikada ulusal rol kimliklerinin, itibarın, statünün ve yumuşak gücün inşasına nasıl katkıda bulunduğunu incelemektedir.

Arabuluculuğun temel pratik işlevi çatışmayı çözmek olsa da, arabuluculuk belirli değerleri yansıtmakta, özel yetenekler gerektirmekte ve uluslararası ilişkilerin karmaşıklığıyla doğrudan bağlantılıdır. Bu bağlamda, yumuşak gücün karşılıklı bağımlı, işbirlikçi, ahlaki olarak sorumlu ve norm temelli doğasıyla uyumlu olan arabuluculuk, yabancı kamuoyu tarafından beğenilen ve memnuniyetle karşılanan olumlu bir ülke imajı ve itibarı oluşturmada önemli bir rol oynayabilmektedir.

Dış politika, devletlerin uluslararası siyasette çekicilik ve meşruiyet yaratmasının başlıca kaynaklarından birini oluşturmaktadır (Nye, 2017a). İnsani değerleri sürekli olarak destekleyen, uluslararası iş birliğini teşvik eden, barış inşası çabalarına katkıda bulunan ve arabuluculuk yapan ülkeler yumuşak güç kaynaklarını güçlendirme eğilimindedir. Bu bağlamda, bu çalışma bir arabulucu ülkenin aynı zamanda değerlere dayalı liderlik sergilemesi ve uluslararası barış ve istikrara bağlılık göstermesi halinde yumuşak gücünü artırabileceğini ve bu tür eylemlerle hükümetler ile toplumlar nezdindeki çekiciliğini ve meşruiyetini güçlendirebileceğini görüşlerini bir araya getirmektedir.

Arabuluculuk, bir ülkenin barışı sağlamak, güç kazanmak, çıkarlarını takip etmek, yumuşak güç, prestij ve itibar elde etmek ve ahlaki sorumluluklarını yerine getirmek gibi motivasyonlarıyla şekillenebilmektedir. Bununla birlikte, hangi stratejinin en yaygın kullanıldığı veya en etkili olduğu konusunda bir fikir birliği yoktur. Bir arabulucunun güvenilirliği ve etkinliği, ülkenin uluslararası toplumdaki konumuna katkıda bulunmakta ve yumuşak gücünü artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Çatışma çözümünde aktif, adil, saygın, eşitlikçi, kapsayıcı ve paylaşımcı bir politikanın sürdürülebilir bir itibarın inşasına yol açtığı gözlemlenmektedir.

Arabuluculuk, yumuşak gücün teorik temelleriyle yakından örtüşen içsel niteliklere de sahiptir. Arabuluculuğa katılmak, devletlere çekicilik yaratabilecek ve algılanan meşruiyeti artırabilecek nitelikleri sergileme ve politikalar izleme olanağı sunarak yumuşak güç rezervlerine katkıda bulunmaktadır. Bu açıdan, arabuluculuk, yumuşak gücün zorlama veya güç yerine çekicilik ve ikna yoluyla başkalarını etkileme yeteneğinin aktif olarak kullanılabilmesi dış politikada niş bir alan olarak öne çıkmaktadır.

Öte yandan, arabuluculuğun yumuşak güç aracı olarak etkinliği büyük ölçüde bağlama, benimsenen stratejiye, algılanan tarafsızlığa ve en önemlisi, arabulucu devletin genel eylemlerinin ve değerlerinin tutarlılığına bağlıdır. (Nye, 2017a) Sadece arabuluculuğa katılmak yeterli değildir; bu çabalar güvenilir olmalı ve devletin genel dış politikasıyla çelişmemelidir.

Bununla birlikte, arabuluculuğa katılmak bir ülkenin uluslararası sorumluluk imajını da yansıtmaktadır. Bu bağlamda, çatışmaların barışçıl çözümüne yönelik tüm çabalar uluslararası normlarla

uyumludur. Barışa bağlı sorumlu bir paydaş olarak hareket etmek, arabulucunun dış politikasının algılanan meşruiyetini ve ahlaki otoritesini artırmaktadır. Bu artan meşruiyet aynı zamanda yumuşak gücün temel bir sonucudur. Uluslararası hukuka ve barışa bağlılık göstermek ve küresel ve bölgesel barış için girişimlerde bulunmak, bir ülkenin itibarını artıran faktörlerdir. Bölgesel veya küresel istikrarı tehdit eden çatışmalara arabuluculuk etmek için kaynak ve siyasi sermaye yatırarak, bir ülke kendini barış ve güvenliğe bağlı, özverili ve fedakâr bir küresel vatandaş olarak konumlandırmaktadır. Bir ülkenin dış politikası meşru, adil, işbirlikçi ve yaygın olarak paylaşılan değerler ve erdemlerle uyumlu olarak algılandığında da diğer ülkelerin ve halklarının gözünde çekici ve ikna edici hale getirerek yumuşak güç yaratmaktadır. Bu çekicilik daha sonra, zorlama veya askeri veya ekonomik teşviklerden daha etkili ve sürdürülebilir bir şekilde dış politika hedeflerine ulaşmak için kullanılabilir.

Arabuluculuk, insani, etik ve normatif motivasyonlar ve "İyi Ülke" kavramının oluşturulması yoluyla bir ülkenin ulusal itibarı üzerinde de önemli bir etkiye sahiptir (Anholt, 2020). Özellikle ahlaki, erdem temelli veya insani kaygılarla yönlendirilen arabuluculuk, ülkelerin yumuşak güç ve güçlü ulusal marka oluşturma açısından hedefledikleri konuma ulaşmalarını sağlayabilecek potansiyel bir sektör ve/veya alt sektördür. Başarılı bir arabuluculuk, bu bağlamda bir ülkenin "barış kurucu" imajını yaratmak için de kullanılabilir. Bununla birlikte, potansiyel riskler de vardır; istenmeyen başarısızlık, bir ülkenin güvenilirliğine ve itibarına önemli ölçüde zarar verebilmektedir (Böhmelt, 2021).

Arabuluculuğa katılmak, ortak barış ve dünyanın geleceğine odaklanan erdemli bir uluslararası siyasi duruşa giden yolda kazanımlar sağlayabilmektedir; bunlar arasında artan etki ve iyi bir itibar da yer almaktadır. Keohane'nin belirttiği gibi, iyi bir itibar, bir hükümetin avantajlı uluslararası anlaşmalara girmesini kolaylaştırmaktadır; bu itibara zarar vermek ise anlaşmalara ulaşmayı zorlaştırmaktadır ve bu da o ülke için bir maliyete yol açmaktadır (Keohane, 2005, s. 105). Faget'e göre de "Arabuluculuk, küresel bir egemenliğin sürdürülmesinin yumuşak bir yoludur; küresel yönetim konularında ulus devletler yerine ulusötesi ağların üstünlüğünü savunan neoliberal bir ideolojiye ait yumuşak gücün bir tezahürüdür" (Faget, 2011, s. 30). Bir ülke, arabuluculuk yoluyla barışçıl çatışma çözümünde ikna gücünü ve ulusal itibarını artırabilmekte, uluslararası kuruluşlardaki konumunu güçlendirebilmekte ve uluslararası normları şekillendirebilmektedir. Bu perspektiften bakıldığında, yumuşak güç ve uluslararası arabuluculuğun yöntemlerinde, yaklaşımlarında ve nihai hedeflerinde benzerlikler görülebilir. Arabuluculuk çabalarında daha güçlü tanınma, meşruiyet, liderlik, prestij ve statüye ulaşmayı hedefleyen ve bundan motive olan ülkelerin ve liderlerin girişimleri ve başarıları, bu alanı doğrudan ve olumlu yönde etkilemektedir.

Arabuluculuk girişiminin sonucu ne olursa olsun, arabuluculuk süreçlerine katılmayı teklif eden veya taraflarca katılımları teklif edilen ülkeler ve liderler, bu alanda yumuşak gücün üretilmesine katkıda bulunmaktadır. Başka bir deyişle, dünyanın kolektif geleceği ve refahı için arabuluculuk niyeti bile kendi başına erdemli bir döngünün parçası olabilmektedir. Erdem merkezli yumuşak güç ise, bir ülkenin hedeflediği itibar, statü, meşruiyet ve güvenilirlik, gündem belirleme, liderlik vb. konularda katkıda bulunmakta ve kazanılarda çarpan etkisi yaratmaktadır (Chitty, 2016).

Arabuluculuk, artan itibar, etki ve yumuşak güç gibi potansiyel faydalar sunarken, başarısızlık, itibar kaybı veya hatta çatışmanın tırmanması gibi önemli riskler de taşımaktadır. Başarısızlık veya algılanan etkisizlik, bir ülkenin yumuşak gücüne ve ulusal itibarına zarar verebilir. Başarılı arabuluculuk, yetkinlik, meşruiyet ve olumlu değerler sergileyerek yumuşak gücü büyük ölçüde artırabilir; ancak, değerlerle tutarsızlık, zayıflamış adalet duygusu, çıkar dengesizlikleri veya süreç sırasında aşırı sert güç kullanımı bu kazanımları baltalayabilir. Bu durum, ülkelerin arabuluculuk girişimlerinden elde edilebilecek potansiyel yumuşak güç ve itibar kazanımlarının bu tür riskler karşısında dayanıklı ve sürdürülebilir olmasını sağlamaları gerektiğinin altını çizmektedir.

Son yıllarda, özellikle yükselen bölgesel güçler olmak üzere Batı dışı aktörler, küresel çatışmalarda giderek daha fazla arabulucu ve kolaylaştırıcı rolleri üstlenmiştir. Buna karşılık, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası örgütler; İsveç, İsviçre ve Norveç gibi geleneksel Batılı arabulucular küresel krizlerde ve çatışma çözümlerinde daha az aktif hale gelmiştir. 2025 yılında yürütülen 53 barış sürecinin en az 20'sinde Çin, Türkiye, Katar, Suudi Arabistan'ın yer aldığı görülmektedir. Çatışma çözümü ve arabuluculuğun değişen dinamikleriyle birlikte, bölgesel ve yükselen güçler küresel norm belirleyiciler, aranan uluslararası arabulucular ve "Barış Mimarları" olarak tanınmaktadır. Geleneksel Batı güçlerinin aksine, bu yeni küresel arabulucular kendi güvenlik, jeopolitik ve ekonomik çıkarlarının yanı sıra daha sonuç odaklı, kazan-kazan

stratejileri izlemektedirler. Ayrıca, arabuluculuk süreçlerinde sivil toplum örgütleri, insani ve ekonomik yardım ve askeri yardım gibi çeşitli stratejik ve diplomatik kanalları kullanarak yumuşak güç mekanizmalarından yararlanmaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma arabuluculuk, yumuşak güç ve itibarın güçlü bir simbiyotik ilişki içinde olabileceğini vurgulamaktadır. Arabuluculuk öncelikle çatışma yönetimi ve çözümü için bir araç olarak işlev görürken, aynı zamanda devletlere değerleri sergileme, meşruiyet oluşturma, tanınma kazanma ve uluslararası itibarlarını artırma fırsatları da sunmaktadır. Buna göre, arabuluculuk yalnızca stratejik ve maddi çıkarlar merceğinden değil, aynı zamanda erdem merkezli yumuşak gücün önemli bir kaynağı olarak da incelenmelidir. Bununla birlikte, alandaki mevcut çalışmalar bu ilişkiyi bağımsız bir analitik çerçeve üzerinden sunmakta yetersiz kalmaktadır. Bağımsız bir çerçeveye ele alınması, arabuluculuğun bir ülkenin küresel ulusal itibarı ve yumuşak güç kapasiteleri üzerindeki katkısını ve etkilerini daha bütünsel ve analitik bir şekilde sunabilir. Kavramsal bir araştırma yaklaşımı kullanan bu çalışma, bütünlleştirici bir literatür taraması gerçekleştirmektedir; "erdem merkezli yumuşak güç", "iyi ülke", "normatif, statüye dayalı arabuluculuk motivasyonları", "ulusal rol", "yumuşak güç" ve "itibar oluşturma" kavramları arasındaki teorik kesişimler, literatürdeki tartışmalar, örnek ülke vakaları ve kavramsal çıkarımlar ışığında değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Yumuşak Güç, İtibar, Statü Merkezli Arabuluculuk, Erdem-Merkezli Arabuluculuk

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

The Role of Normative and Status-Seeking Mediation Motivations in Soft Power Generation and Reputation Building

Introduction

Today, the criteria and dynamics of effective mediation are changing, while the role of international organizations and major powers in conflict resolution appears to be diminishing. Over the past three decades, only a limited number of peace processes have resulted in sustainable conflict resolution. Consequently, the credibility of traditional Western powers and their ability to provide fair and inclusive solutions have increasingly been called into question. In contrast, middle powers from different regions of the world have increasingly filled this gap and assumed more prominent global roles. In an era where soft power and influence projection have become central components of foreign policy strategy, analyzing the impact of normative and status-seeking motivations on mediation, national reputation, and soft power has become both timely and necessary.

Foreign policy is one of the important sources of soft power (Nye, 2017a). When a country's foreign policy is perceived as legitimate, fair, cooperative, and consistent with widely shared values and virtues, it makes that country more attractive and persuasive in the eyes of other countries and peoples. This attractiveness and the resulting soft power reduce the need to rely on military coercion, economic pressure, or sanctions in pursuing foreign policy objectives. In this context, mediation, as one of the tools of foreign policy, can offer countries the opportunity to increase their attractiveness, reputation, and legitimacy in the eyes of both governments and societies by demonstrating commitment to international peace and stability and exhibiting leadership based on normative values. According to Keohane, a good reputation facilitates a government's entry into advantageous international agreements; damage to this reputation, on the other hand, makes agreements more difficult and incurs costs for the parties. (Keohane, 2005, p. 105)

Whether mediation initiatives guided by moral, humanitarian, and virtue-based concerns can contribute to soft power generation and nation branding can also be understood through the concept of the "Good Country" (Anholt, 2020). Successful mediation can also be used to create a "peacemaker" image for a country in this context. According to Faget, "Mediation is a soft way of maintaining a form of global dominance; it is a manifestation of soft power belonging to a neoliberal ideology that advocates the supremacy of transnational networks over nation-states in global governance" (Faget, 2011, p. 30). The intention to mediate for the collective future and well-being of the world can, in itself, be part of a virtuous cycle. Virtue-centered soft power contributes to a country's targeted reputation, status, legitimacy and credibility, agenda setting, leadership, etc., creating a multiplier effect in soft power gains (Chitty, 2016).

The goal of gaining status and reputation is seen as consistent with the motivations and aims of mediation. Through mediation, a country can increase its persuasive power and national reputation in peaceful conflict resolution, strengthen its position in international organizations, and shape

international norms. However, mediation also entails potential risks; an unsuccessful or unintended failure in the mediation process can significantly damage a country's credibility and reputation. (Böhmelt, 2021)

On the other hand, there are some limitations in measuring the soft power and reputation of countries. In soft power production, special emphasis has been placed on tangible assets such as culture, education and human capital, business and innovation, government and diplomacy. Although these assets largely correspond to Nye's categories of culture, political values, and foreign policy, debates continue regarding the extent to which they adequately capture the defining dimensions of soft power. These limitations are further compounded by the difficulty of measuring attractiveness itself and by the challenges of establishing a causal relationship between attraction generated through soft power and the foreign policy behaviour of target actors (Yapıcı, 2015). Measuring the impact of a country's mediation processes on its soft power and national brand can only be done through surveys and indices, based on relative parameters, through the perception, impact, image, and visibility it creates. Despite these limitations, soft power can be measured in light of models and parameters that will be exclusively developed, focusing on a country's performance in the field of mediation, its contributions to political and humanitarian values, peaceful conflict resolution, and international cooperation. The capacities that countries possess in these areas, as well as their efforts and initiatives, can be further developed through more comprehensive research, scaling, and modeling using the right methods, tools, and policy applications.

There are examples of how the initiatives and successes of countries and leaders who aim for and are motivated by achieving stronger recognition, legitimacy, leadership, prestige, and status in mediation efforts directly and positively influence this field. However, existing studies in the field are insufficient in examining the relationship between soft power, normative and status-based motivations, and mediation in a separate area. Addressing it within a more independent framework will allow for a more holistic approach to presenting the contribution and effects of mediation on a country's global and national reputation and soft power capacities.

This study, employing a conceptual research method, conducts an integrative literature review; the theoretical intersections among the concepts of "virtue-centered soft power," "good country," "normative, status-based motivations of mediation," "national role," "soft power," and "reputation building" are evaluated in light of discussions in the literature, illustrative country examples, and conceptual inferences.

Theoretical Intersections: Soft Power, Virtue-Centered Approach, and Mediation

The sources of soft power are categorized under three main headings: culture, political values, and foreign policy. According to Snow and Cull, a country's possession of numerous media communication channels and media networks, and the greater influence of these media on the global news flow; the fact that the characteristics of that country's cultural and intellectual spheres become the norm on a global scale, begin to attract attention, and that the country's reputation and credibility are supported on a national and international scale, all increase its soft power (Snow & Cull, 2020, p. 5).

A country's political values and foreign policy can only contribute to the production of soft power when they are perceived as having legitimate and moral authority in the eyes of the public both domestically and internationally (Nye, 2017a). Nye argues that in the global information age, countries likely to gain soft power will be those that can solve global problems in a way acceptable to all, possess multifaceted communication channels, have cultures and ideas that have become global norms, are close to pluralism and autonomy, and increase their credibility through the values and policies they advocate both locally and globally (Nye, 2017a, p. 57; Nye, 2017b). Conversely, it

is observed that unilateral policies lacking international cooperation negatively affect a country's attractiveness and legitimacy abroad. In this context, by emphasizing credibility, problem-solving capabilities, and normative values, Nye actually reveals the conceptual link between soft power and mediation.

Normative motivations in foreign policy, one of the three sources of soft power, have become increasingly important in contemporary conflict resolution and peacebuilding processes. In this context, countries are demonstrating their political and cultural influence, which outweighs their military and economic weight, by including attractive objectives such as economic aid or mediation in their definitions of national interest (Nye, 2017a, p. 30). Especially in the post-COVID-19 pandemic era, in international crises with no military solutions, such as climate change and infectious diseases, international cooperation and diplomacy have become important tools in reflecting the ability to influence others through attraction and persuasion (Nye, 2021). Considering this example, countries that base their national interests on values, prioritize cooperation and solidarity, and have inclusive and forward-thinking policies appear more attractive to other countries.

By applying and promoting the principles of peaceful resolution, dialogue, and compromise, mediating countries actively contribute to shaping the normative realms of international relations. This is consistent with constructivist theories of international relations, where countries can institutionalize norms (Svensson, 2020). Advocating for peace and diplomacy can become a significant source of soft power for mediating countries, enhancing their status and influence beyond their material capabilities (Milton-Edwards, 2024). Thus, mediation ceases to be merely a reactive tool for specific conflicts and becomes a normative strategy aimed at shaping the rules and values governing international interactions. As exemplified by Norway's long-standing role in various peace processes throughout history, sustained participation in mediation enables states to function as norm entrepreneurs in international politics (Nissen, 2021).

Despite the declining role of major powers in conflict resolution and mediation since the Cold War, medium-sized regional countries have been building capacity and filling the void. These countries, which are proactive, willing, and enterprising in conflict resolution, are motivated not only by national interests but also by soft power, status building, reputation, and moral motivations; and these countries, possessing "Good Citizens and Leaders," are referred to as "Virtuous Powers" and "Good Countries" acting for the collective good and peace of the world. (Anholt, 2020)

The moral dimension and "virtue-centered" approaches of countries' foreign policies are another important aspect of soft power. Countries that can reflect this theoretical perspective, which links the concepts of soft power and "virtue," in their foreign policy, their national role in representing themselves internationally, and their identity, gain prestige and reputation. This virtue-centered approach represents the power a country derives from its ethical behavior in terms of its perceived attractiveness and persuasiveness both domestically and internationally. A country that is seen by its citizens and the global community as virtuous, ethical, legitimate, and committed to universal values can be seen to positively strengthen its soft power. Conversely, the absence of these qualities can negatively reflect on soft power efforts. (Chitty, 2016, pp. 9-36) The civic virtues possessed by countries form the basic ethical framework that enables international cooperation and interaction, while these virtues, practiced by leaders, civil society figures, and citizens, provide a foundation for guiding both cooperation and conflict. In this context, civic virtue is considered not only a desirable local quality but also a crucial component that supports and enhances a nation's soft power. This plays a significant role in a country's diplomatic effectiveness and its ability to achieve foreign policy objectives through attraction and persuasion rather than force. Traditionally, countries like Sweden, Norway, Finland, and Switzerland, as well as medium-sized powers that have become global actors in mediation in recent years, have invested heavily in this area in their foreign policies

and built a reputation in this field (Mariani, 2024). Medium-sized powers such as Türkiye, Brazil, and South Africa have institutionalized mediation as a strategic foreign policy tool and built a status and role in it (Mesquita, 2023). In addition to these examples, rising regional powers such as Pakistan and Qatar have also been increasingly effective in mediation initiatives and have built capacity in recent years (Naier, 2021; Mladenov, 2024).

On the other hand, when soft power does not only produce positive results, and when unity of action and discourse is lacking, a state's policies, values, or cultural expressions may be ignored or even perceived as unappealing in different contexts (Fan, 2008). In this context, "Negative Watch" has been developed as a public diplomacy and place-marking theory that examines how the dynamics of a country's governance and public representation can erode a country's political legitimacy and credibility (Durrani, 2023). In this context, in mediation, it means that the mediating state's perception of the target audience's actions as biased, self-serving, or ineffective in a particular context can reduce its soft power.

Furthermore, the success of any action as a tool of soft power depends on how it resonates with and is interpreted by the targeted international audience in today's communication ecosystem. Negative soft power is, in many cases, a manifestation or consequence of hard power. If engaging in international mediation is perceived by global audiences as merely a calculated branding effort aimed at image enhancement, and not a genuine commitment to peace or diplomatic principles, these efforts can fail. These perceptions can erode the legitimacy of the foreign policy action, thus causing soft power to decline. Maintaining perceived authenticity in foreign policy actions, including mediation, is crucial for these actions to contribute positively to both organic soft power and managed national reputation. For example, it has been assumed that the humanitarian and financial aid provided to Yemen has had a positive impact on the United Kingdom's soft power (Loft, 2025), while arms sales to Saudi Arabia, a party to the war (Campaign Against Arms Trade, 2023), have led to debates about the UK's neutrality and human rights (Amnesty International, 2022; Oxford Committee to Address Famine [Oxfam], 2023). Political values can only be attractive to others if foreign policy objectives are legitimate and possess moral authority (Nye, 2011). Therefore, although soft power is primarily a descriptive rather than a normative concept, it can only be effective if it is perceived as legitimate by target audiences and if the foreign policy through which it is projected possesses moral authority (For scholarly studies on the concepts of mediation and soft power, see. Arbatlı ve Kurar (2015), Akzeybek (2015), Aydemir (2018), Akıllı (2018), Sancak (2019), Tamçelik (2013), Altun (2014), Cerit (2014), Taşdemir (2014), Uluerler (2014), Tamçelik (2014), Köçer (2015), Çabuk (2015), İkiz ve diğerleri (2018), Çakır ve Kesme (2018), Karaduman ve Çetin (2023), Yılmaz ve Pacolari (2019), Güzel (2022), Gençer Çelik (2020)).

Mediation as a Foreign Policy Tool and the Motivations of the Mediator

While motivations for mediation can be shaped by different aims and motivations such as peacemaking, gaining power, defense and interests, soft power, prestige, reputation, and moral responsibilities, there is no consensus on which strategy is most frequently used and which is most effective (Wallensteen & Svensson, 2014). The main goal in conflict resolution and mediation is to ensure regional and international peace; however, countries may undertake mediation initiatives in line with their own material interests and goals. Mediation can occur not only to protect, defend, and enhance a country's interests in foreign policy, but also from the competition and struggle of one country to gain power and influence over another country, region, or conflict zone (Touval & Zartman, 1996). A mediating country may wish to gain prestige and reputation not only from the other parties to the conflict but also from the entire international public opinion as a result of successful mediation (Bercovitch, 1996). States may sometimes have all of these motivations individually or several of them simultaneously (Touval, 2003, p. 92). On the other hand, assuming

this role in any case benefits the mediator in terms of having a strong status in the process and protecting and enhancing their interests (Mitchell, 1988, pp. 29-51).

The goals of a mediator can range from the narrowest objectives, such as reaching an agreement on a third party issue in a conflict, to the complete resolution of all disputed issues. A ceasefire can be seen as another way mediation can help successfully manage a conflict (Diehl & Greig, 2013, p. 11). A third party can mediate an agreement on a prisoner exchange between two warring states. The prisoner exchange between Ukraine and Russia during the war, mediated by Türkiye, is an example of this. While processes like prisoner exchanges and temporary ceasefires do not ultimately end the current conflict, they give the parties time to reconsider their options and allow them to pursue more peaceful ways to resolve their disagreements.

A closer look at the literature on mediation, foreign policy, and soft power reveals an increase in studies in this area in recent years, driven by the growing presence of medium-sized powers such as Türkiye, Qatar, and Pakistan (Khatib, 2013). Among these studies, those arguing that mediation serves as a tool for achieving foreign policy objectives and that transformations in these objectives and tools should be examined, approach mediation not merely as a subject within the context of international politics, but as an integral part of foreign policy itself (Touval, 2003). Considering mediation as a part of foreign policy allows for its integration into a broader strategic action framework (Touval, 2003, p. 93).

On the other hand, international mediation as a political process emerges from the voluntary initiative of the mediator, the acceptance of mediation by the conflicting parties in line with their expectations, and the potential for the mediator to change the dynamics of the conflict by using their influence (Diehl & Greig, 2013, p. 2). The fact that it includes elements such as the mediator helping the parties find solutions they cannot find on their own demonstrates that mediation is essentially a primary diplomatic tool aimed at resolving differences without resorting to physical force or legal authority (Vuković, 2014, pp. 61-80).

Furthermore, mediation requires sacrifice, patience, and resilience on the part of the mediator. Envisioning a peaceful future and helping those in conflict escape their intractable conflicts requires moral imagination, sacrifice, and commitment (Lederach, 2010). The non-judgmental nature of mediation, based on the principle of protecting the autonomy, sovereignty, and independence of the countries involved in the conflict, also strengthens the criteria of justice and legitimacy. It offers the conflicting parties hope for a better outcome by leaving the final decision-making authority to them (Bercovitch, 2011). These characteristics make mediation attractive to parties in a stubborn conflict.

The willingness of a third party to mediate in conflict resolution is intertwined with other reasons defined within the context of power politics. To understand these reasons, the rational actor approach, which uses cost-benefit analysis, is the most explanatory. According to this approach, mediators are players who are, to some extent, concerned with the course of relationships surrounding the conflict and its outcomes. Given the significant political, moral, and material investment required for mediation, and the risks mediators expose themselves to, the motives and motivations behind mediation should be sought in both interests and impulses. Mediation motivations are generally divided into six basic categories: material-interest-oriented, influence-oriented, geopolitical-security-oriented, moral-normative, and status and reputation-oriented (Mitchell, 1988, p. 29). Zartman and Touval also categorize the motivations of a mediating country as: interest-based, aiming to expand influence and humanitarian purposes, and aiming to gain status and reputation/prestige. (Zartman & Touval, 1985, pp. 27-45) This article examines the moral-normative, soft power-influence, and status-reputation-focused motivations of mediation.

Soft Power and Influence-Based Motivations

Soft power, defined as winning hearts and minds without coercion, relies on persuasion as one of its most important capabilities. It is enhanced when a successful mediator builds trust with conflicting parties, uses persuasion, and gains recognition and prestige as a legitimate and leading country in the international arena, all achieved without force. In this respect, mediation confers prestige on the mediating country as a peace-promoting actor, thereby enhancing its soft power.

A mediating country or leader may wish to cultivate perceptions of themselves as a "global problem-solving actor, leader, and country" in the international arena, and consequently, aim for influence, impact, and soft power among target publics. While Touval states that mediation, which he sees as a foreign policy tool, is carried out with the aim of achieving material interests such as security and stability in the eyes of major countries, Bercovitch argues that a mediating state may also see it as a way to expand and increase its own influence by becoming indispensable to the parties in the conflict or by gaining the gratitude and goodwill of one or both parties. (Bercovitch, 2011, p. 140) A country's international reputation is generally defined as "the collective judgments of a foreign country's image." (Wang, 2006, p. 92) Therefore, how a country is perceived by other countries has a significant impact on its diplomatic relations with other nations. This difference can directly determine a mediating country's ability to influence international politics. Mediators are not merely neutral facilitators, but active and enterprising players who use their own resources and influence in this area, often aligning it with their own foreign policy objectives and attempting to shape outcomes (Vuković, 2014). Therefore, when analyzing the impact of mediation on soft power, it is necessary to consider its nature as a foreign policy tool (Touval, 1992, pp. 232-248). Mediators can adopt various roles and approaches (Bercovitch, 1997, p. 125). This situation parallels, both in the context of soft power and national image, the role identities that states choose for themselves internationally through their foreign policies, and their desires and preferences for status building based on these identities.

In the context of mediation's motivation to broaden and increase its impact, a mediating country may hope to gain the gratitude of one or both parties in a conflict; this could be done either by helping them to exit the conflict or by supporting one party in obtaining better terms than would otherwise be achievable. The mediator cannot give all its power to one side; however, it can increase its influence by making its participation in negotiations between the two parties mandatory and by making each party dependent on the mediator when it seeks something from the other.

Mediators can also increase their influence by acting as guarantors of any agreement reached. An example of this is Türkiye, one of the two mediators in the UN-brokered Grain Agreement between Ukraine and Russia, which also acted as a guarantor of the agreement. Mediators like Türkiye can create conditions that increase the likelihood of stability, eliminate opportunities for interference from rivals, gain the gratitude of one or both parties, or allow them to continue having a say in relations between two rivals.

If motivations such as increasing political influence and legitimacy over the parties, and gaining influence with conflicting parties and actors are successful, it is believed that the image of a "leading country in mediation" in the field of international mediation, the legitimacy of foreign policy at the national level, and the strengthening of diplomatic influence and soft power capacities will be achieved. Rather than material gains, shaping perceptions, gaining prestige, and increasing political influence form the basis of these motivations (Mitchell, 1988). Zartman and Touval also emphasize the motivations of the mediator to expand their influence and gain prestige (Zartman & Touval, 1985).

Countries such as Norway, Finland, and Sweden have come to the forefront in conflict resolution and mediation, especially in the post-Cold War era, with these motivations. In recent years, countries such as Türkiye, Pakistan, South Africa, and Qatar have taken their place; and it is seen that influence, soft power gain, and prestige motivations play an important role in mediation initiatives. Qatar's mediation efforts in securing a ceasefire in Gaza and in the Hamas-Israel talks, Pakistan's mediation in the US-Iran conflict, and Türkiye's numerous meetings between Russia and Ukraine are striking examples of how regional and medium-sized powers can exert global influence.

Table 1. Bercovitch- Mitchell Motivations of Mediation¹

	Christopher Mitchell	Jacob Bercovitch
Main Focus	Reasons and Motivations for Third-Party Mediation	The Conditions of Successful Mediation
Motivation Framework	Instrumental-Interest-Oriented, Influence, Relationships, Alliance Preservation, Soft Power, Normative, Moral and Humanitarian Based	The mediator's interests, strategic concerns, and needs.
Neutrality	Motivations profoundly shape neutrality; neutrality is often compromised by complex motivations	Neutrality is not required; mediators can be biased and may only be successful when they have influence
Actor Types	States, International Organizations, Civil Society Organizations, and Individuals	It is primarily state-centric; it focuses on international crises
Implementations	Motivations shape the mediator's style (facilitative, manipulative, formulative)	Success depends on the mediator's behavior, not why it is involved in the process
Approach	More normative and interpretive	A more empirical and power politics approach

Morality and Values-Oriented Normative Motivations and Acquired Legitimacy

Beyond the motivations of a mediator actor based on material interests and soft power, it is observed that they prioritize humanitarian and moral values in a normative sense, acting on normative motives such as establishing and maintaining peace and harmony in the international arena, and protecting and sustaining democratic and universal principles. (Bercovitch, 2011, pp. 15-33:35-92)

¹. Bercovitch, J. (Ed.). (1992). *Mediation in international relations: Multiple approaches to conflict management*. St. Martin's Press.; Bercovitch, J., & Gartner, S. S. (Eds.). (2009). *International conflict mediation: New approaches and findings*. Routledge.s.; Bercovitch, J., & Lee, S.-M. (2003). Mediating international conflicts: Examining the effectiveness of directive strategies. *International Journal of Peace Studies*, 8(1), 1–17.; Mitchell, C. (1988), "The Motives for Mediation" in C. Mitchell and K. Webb (eds.), *New Approaches to International Mediation*, New York, Greenwood Press, 29-51; Mitchell, C. R. (1988). The motives for mediation. *International Negotiation*, 3(1), 1–21.

At the end of successful mediation, the mediating country can become a strong moral authority. Contributing concretely to ending violence, alleviating suffering, and establishing peace agreements gives the mediator a significant moral standing. (Zhomartkyzy, 2023) Mediators with this motivation see intervening in conflicts as a humanitarian and moral responsibility. (Diehl&Greig, 2013, p. 79) Third-party mediators prioritize humanitarian diplomacy in conflicts, viewing it as a moral obligation, aiming to halt the humanitarian crises and especially civilian casualties caused by war, and to prevent conflicts from escalating. These countries, prioritizing democratic values, reflect a commitment to non-violent conflict resolution, compromise, dialogue, and adherence to international norms when acting as mediators. (Böhmelt, 2021, p. 455)

In addition to generating general appeal, the normative motivations of mediation particularly strengthen a country's perceived legitimacy and moral authority within the international system. Creating opportunity within conflict possesses moral, critical, and discursive power, consistent with Zartman's observation that 'moral authority' can be a significant source of strength in mediation. Thus, the mediation process contributes to legitimacy, and a mediating country chooses a consensual, non-coercive method instead of unilateral action or force (Nagel & Clayton, 2017, p. 3). The mediating country demonstrates respect for the autonomy of the conflicting parties and adherence to international norms that support the peaceful resolution of disputes (Londoño, 2003). This procedural legitimacy contrasts with the negative perceptions associated with coercive interventions, positioning the mediator as a responsible international actor. In this sense, all efforts towards the peaceful resolution of conflicts are also consistent with international norms. (Londoño, 2003) Acting as a responsible stakeholder committed to peace enhances the perceived legitimacy and moral authority of a mediator's foreign policy. Demonstrating commitment to international law and peace, and taking initiative in securing and establishing global and regional peace, is a factor that enhances a country's reputation. Examples include the international organizations, peace talks, and mediation summits hosted by Türkiye and Qatar in recent years. These initiatives have played a role in the increased performance of Türkiye and Qatar in soft power indices in recent years. (International Investment, 2025)

On the other hand, it is not always possible to transform mediation into enhanced legitimacy. While mediation may be consistent with normative motivations, geopolitical or economic motivations and interests are often prioritized due to concerns about regional stability (Bercovitch, 2004). If these interests are perceived as the primary driving force by the conflicting parties or influential observers, the legitimacy of the mediator may be weakened. In this case, a mediator may face challenges to their legitimacy if they are seen as rewarding violence, lacking inclusiveness, or being manipulated by external actors (Arnold, 2014). An example of this is the difficulties Norway faced during its mediation between Sri Lanka and the Liberation Tigers of Tamil Ilam (LTTE) (2000-2009).

The failure of the process led to assessments that Norway, as both the mediator and the leader of the ceasefire observation mechanism, failed to maintain neutrality, the negotiations collapsed, and the process ended in failure. (Nissen, 2021) Therefore, states participating in mediation must proceed with a delicate balance. While national interests are expected to be considered, it is crucial that the mediation process is perceived as fair and transparent, that the commitment to achieving a viable peace is genuine, and that its legitimacy is sustained. Countries face less resistance when they legitimize their power in the eyes of others. If a mediating country adheres to rules that encourage it to direct or restrict the activities of other countries as it sees fit, it will not need a carrot-and-stick strategy that would incur costs for itself. (Nye, 2017a, pp. 30-31) In any case, mediation can generate soft power and prestige for a country, as long as it provides moral authority and legitimacy.

The Transformation of Skill and Competence into Impact in Mediation

International mediation is a challenging diplomatic practice requiring significant skill and competence. Successfully navigating difficult conflicts and complex processes demonstrates a state's diplomatic ability and capabilities, requiring expertise and competence in negotiation, communication, strategic thinking, and intercultural understanding. (Zhormartkyzy, 2023) Consistent and skillful diplomatic practices can indirectly contribute to a country's cultural influence in the international arena. An image and recognition of competent, fair, and effective diplomacy in mediation can become part of a nation's perceived identity or 'way of doing things'.

The image of diplomatic skill and constructive international engagement can be attractive in itself, enhancing the overall cultural appeal of that country and nation as a capable and respected global actor. (Zhomartzyzy, 2023, p. 74)

Furthermore, gaining recognition as a skilled and effective mediator can provide the mediating country with greater access and influence in international forums. Türkiye's mediation efforts, particularly in the Russia-Ukraine war, have yielded numerous diplomatic gains; Türkiye was invited to act as a guarantor in the Gaza ceasefire agreement, had the opportunity to host prestigious international and diplomatic events such as the NATO Leaders Summit and COP-31, and achieved gains in terms of its role and reputation in mediation and conflict resolution internationally.

Being seen as a reliable and capable problem-solver increases a country's diplomatic influence and its ability to shape agendas and outcomes in multilateral settings. By successfully handling complex conflicts that others cannot or do not want to resolve, a mediating state can position itself as an indispensable actor in regional or global issues, further strengthening its influence and importance.

Trust and the Perception of Justice in Mediation

As in international relations, credibility is the most important principle in mediation processes. Being a credible mediator forms the basis of effective diplomacy and reputation. Successful mediation primarily requires building mutual trust with the conflicting parties (Wallenstein & Svensson, 2014). By facilitating dialogue between the parties, handling sensitive information, and assisting the parties in reaching and implementing agreements, a mediator gains a reputation for the state's reliability, integrity, and commitment to its obligations. A mediator must gain the trust of the conflicting parties to be acceptable and effective (Heemsbergen & Siniver, 2011). This trust radiates outwards. In the eyes of the wider international community observing the events, the mediator's credibility and legitimacy also increase. In this sense, trust is at the heart of the legitimacy of both the process and the outcome in mediation.

The trust-building mechanism of mediation involves demonstrating these positive qualities through action. When mediation is consistent, transparent, and applicable in accordance with universally valued principles such as peace, justice, and commitment, the mediator strengthens positive perceptions by establishing a powerful interaction, which in turn fosters trust in them. (British Council, 2022) Successful mediation, by making these qualities strongly visible, becomes a potentially effective tool for enhancing international trust and credibility.

While fulfilling the commitments made throughout the mediation process, the mediator also advocates for justice. A fair mediator is considered to facilitate an acceptable outcome for the parties involved. In this context, the intervention of regional actors is generally seen as more legitimate and just than the intervention of distant powers (Butcher, 2019, pp. 41-46). Particularly in the non-Western world and among actors in the Global South, these countries are considered more trustworthy compared to actors with Western and colonial pasts. Criteria such as respect for the

sovereignty of conflicting countries, distancing oneself from military interventions, promoting alternative diplomatic models, and fair process management have been shown to strengthen the foundation of trust in mediation efforts (Mariani, 2024).

In addition to trust and justice, other characteristics traditionally cited as associated with successful mediation include the mediator's knowledge of the conflict, the originality of their ideas, their ability to understand the positions of the opposing sides, active listening, a sense of timing, communication skills, and crisis management (Bercovitch & Houston, 2000, p. 25). The trust-building mechanism of mediation involves demonstrating these positive qualities through action. When mediation is consistent, transparent, and applicable, aligned with universally valued principles such as peace, justice, and commitment, the mediating country strengthens positive perceptions and fosters trust through strong interaction (British Council, 2022).

Mediator Nation: Building National Role, Status, and Reputation

The concepts of "role," "status," and "reputation" have also helped explain countries' motivations for mediation in changing international conditions. Le Prete states that a country's definition of its role shapes its image in the world, and this role influences the options before it. (Le Prete, 1997, pp. 3-14) According to Buzan, whether a superpower, great power, or regional power, countries define their claims and roles in relation to each other. (Buzan, 2004, p. 19)

The concept of "National Role" refers to the sum of a country's foreign policy identities, the position, purpose, role, and perceptions that its decision-makers define for themselves in the international system. Essentially, it is concerned with how a country's leaders and governments see their role in the world and the types of actions and commitments expected of them. These concepts provide a framework for understanding a nation's foreign policy choices and its interactions with other actors on the global stage. (Holsti, 1970, p. 294) Accordingly, decision-makers' perceptions are based on the beliefs and understandings of those responsible for shaping a country's foreign policy. General decisions, rules, and commitments encompass the broad types of action a state deems appropriate for itself in the international arena. A nation has long-term functions that include perceived, ongoing responsibilities and contributions it must make within the global system or regional subsystems. Understanding a country's concept of roles in the international arena can offer insights into its foreign policy motivations, preferred forms of interaction with other states, and general approach to international relations. Holsti defined national role types in four main categories, including the "mediator-bridge builder" national role. (Holsti, 1970)

Revolutionary Fortress: A state that sees itself as a supporter of ideological change,

Regional Leader: A state that assumes a dominant role within its geographical area,

Bridge Builder: A state that aims to connect and mediate between different blocs or ideologies,

Independent: A state that prioritizes its autonomy and avoids close alignment with major powers.

According to this categorization, countries and/or their ruling elites may choose to "assume roles such as 'leader' or 'reliable ally' to make their identity-affirming behaviors meaningful in international politics." (McCourt, 2011) In this sense, it can be considered that a state actually has a fundamental "role orientation," which is an abbreviation of its identity claim. These orientations are also defined as "specific national role understandings." (Gaskarth, 2014, pp. 42-65)

Particularly during historical periods such as the First and Second World Wars, decolonization, and the end of the Cold War, countries have been seen to leave behind their old

national identities and colonial and/or colonial pasts, seeking representation, recognition, and legitimacy through a new national identity (Peterson, 2006, p. 733). This situation can be among the cultural and diplomatic reasons behind a country's reputation management and nation-branding motivations (Browning, 2023).

The diplomatic motivations behind a country's role as a mediator are closely consistent with these soft power motivations (Clerc & Glover, 2015, pp. 13-17). Looking at the logic of countries' diplomatic roles, states that seek to position themselves as "mediators," "peacebuilders," "facilitators," and "peace envoys" in the international arena, aiming to gain legitimacy, status, and geopolitical benefits from this, stand out (Dal, 2020, pp. 1-15). On the other hand, even North Korea, which is not seen or recognized as a legitimate actor in the international system, is seen trying to come to the forefront with the identity it has assigned itself as a "defender against American imperialism" in order to create a different role in world politics (Cho, 2017). Russia, after the collapse of the USSR, used diplomatic motivations to maintain its desired great power status, presented itself as a state open to investment and compatible with a free market economy in order to gain a share in the competition in the process of globalization, and operated its economic motivations (Clerc & Glover, 2015, pp. 13-17).

Status building is both a procedural element related to the actual fulfillment of a country's rights and obligations, and plays a significant role in securing values, identity, and the collective beliefs of that country (Larson & Wollforth, 2014). It is concerned with the respect shown by others, both materially and socially, as a result of a positioning (Kemper, 2011). In foreign policy, the pursuit of "status" can be seen as an end in itself because it provides tangible benefits; however, this kind of instrumentality is underpinned by strong political and psychological motivations. A state that has experienced high status generally and continuously aims for greatness as an act of self-definition, while rejecting decline and weakness (Hagström, 2021, pp. 331-342). The fact that major powers like the US and China, despite being perceived as inadequate in global cooperation and problem-solving by international public opinion during the COVID pandemic, denied their weaknesses is one of the most prominent examples of this.

On the other hand, status stems from a country's capabilities, but it is realized through how that state is perceived by others. As Duque points out, status is 'fundamentally social', socially constructed, and a matter of recognition. (Duque, 2018, p. 580) While this brings a country quite close to the concept of "reputation," it does not coincide with the concept of status. A country can have a high status while also having a bad reputation. Status is also a kind of self-reference undertaken and expected in accordance with membership in international organizations and obligations under international law. (Bukovansky et al., 2012) When fulfilled effectively and reliably, the scope of these responsibilities and obligations provides countries with "prestige," which helps to understand that the effects of status are not driven solely by power or interests. (MacDonald & Parent, 2021, p. 4)

Reputation is a behavioral quality and the sum of 'beliefs' that others hold 'about a characteristic or tendency of an actor, informed by observation of their past behavior' (Renshon et al., 2018). If a state's reputation is tarnished, respect may diminish, and eventually the reputational damage may become so chronic and acute that the social element of its status may disappear. As Keohane argues, a "good reputation" facilitates a government's entry into advantageous international agreements; Damage to this reputation makes reaching agreements more difficult, thus creating a cost for that country." (Keohane, 2005, p. 105) According to Cull, a country's "Reputation Security" is achieved based on its strengths and weaknesses. (Cull, 2022)

Another result of the reputation gained through mediation efforts is formal diplomatic recognition, prestige, or elevated status granted by major powers or international organizations.

Qatar's designation as a Major Non-NATO Ally by the US, clearly linked to its role in facilitating US-Taliban talks, is a prime example of mediation efforts transforming into a tangible strategic advantage. In addition, mediators interact closely not only with the conflicting parties but also with other relevant states, international organizations, and non-governmental actors involved in or observing the conflict, thus building normative capacity in this area. The intense interaction in mediation processes serves to strengthen the diplomatic networking process. (Rubin & Bercovitch, 1994) The established lines of communication and relationships built during mediation constitute capacity building for the mediating country, facilitating cooperation in future diplomatic initiatives. As an example, the "Friends of Mediation Group," initiated by Türkiye and Finland under the auspices of the UN in 2010, has reached 61 members, including 53 member states, the UN, and 7 separate regional and international organizations. (United Nations, n.d.) The General Directorate of Mediation established within the Turkish Ministry of Foreign Affairs is another example of this capacity building. (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs, n.d.) Türkiye plays a leading role in establishing lasting peace, stability, and prosperity in its region and beyond, not only through its on-the-ground initiatives in mediation – a peaceful method of resolving international problems – but also in raising global awareness and building capacity within these organizations.

Türkiye has once again stood out in soft power and national brand building during this period. This achievement reflects Türkiye's commitment to peaceful diplomacy and its dynamic role as a mediator in resolving international conflicts. The Global Soft Power Index rating agency, Brand Finance highlights Türkiye's influence across a wide region stretching from the Middle East to Eastern Europe. In 2024, thanks to its diplomatic initiatives and the international events it hosted, Türkiye is among the top four countries with the most significant increase in soft power since the inception of the Brand Finance Soft Power Index in 2020 (Brand Finance, 2024a, 2024b).

“Good Nation” Taxonomy: The Relationship Between Moral Dimension and Mediation

In the political sphere, countries are turning to areas where a stronger reputation can be secured, constructing their national role identity as 'forces of good' in the global arena. These role identities can take the form of gaining reputation as “useful allies,” “neutral mediators,” or “contributors to the preservation of the system” (Wolforth et al., 2018). This emphasis on being noticed and 'seen' also aligns with the cultural and diplomatic logic of nation branding and reputation building. Beyond their realpolitik interests and calculations, countries can gain international reputation as “Good Citizens” who intervene for world peace (Diehl & Greig, 2013, p. 82). This motivation helps create a positive image that serves a country's soft power in the eyes of the international community. This situation also aligns with Anholt's idea of a "Good Country" in his work on Nation Branding (Anholt, 2020). As Anholt (2020, p. 31) points out, for a nation aiming to enhance its reputation, national image, global standing, and legitimacy, and to achieve economic prosperity, "doing good" is not a requirement but an obligation.

According to this dimension, by positioning the nation as a “moral actor,” it should selflessly address internationally recognized problems for the common good, developing an attractive image and a positive national brand (Anholt, 2020, p. 228). In the ‘Good Country Equation,’ a country's image can only be improved by working for the world and contributing to the international community, tackling ‘major challenges’ in partnership with other countries and organizations. This equation also acts as a catalyst, revealing a national brand's political motivation, moral consequences, and true effectiveness in solving global problems (Anholt, 2020, p. 228). In this type of approach, the reputation, image, and status of a nation are proportionally strengthened as long as that nation assumes a “useful” and “productive role in the community of nations” (Anholt, 2020, p. 31). Analyzing data from seventeen surveys on international perceptions of sixty-four countries between 2005 and 2011, Anholt argues that national status is a result of a country's overall reputation built

on parameters of morality, aesthetics, interest, sophistication, and resilience. In the same study, Anholt concluded that the parameter with the strongest correlation to the Nation Brands Index (NBI) score is “morality as a measure of whether people approve of the country and its behavior internationally, and whether that country has a positive and principled impact on humanity and the planet” (Anholt, 2010; Anholt-Ipsos, 2010).

In light of these assessments and measurements, the countries that people find attractive and admire are not necessarily the largest, most powerful, and wealthiest. A country's contribution to the world, not just for its own benefit but for humanity, is a natural outcome of a virtuous cycle. Essentially, this aligns with Chitty's "Virtue-Centered Soft Power" discussion, suggesting that countries building their national role on goodness and virtuous actions potentially attract more attention, stand out, and play a normative role internationally. In light of these approaches, countries are now prioritizing normative dimensions that appeal to the consciences and humanity of consumers, tourists, and investors, rather than solely to their material and aesthetic desires. According to this dimension, countries can develop an attractive image and a positive national brand by positioning themselves as "moral actors," selflessly addressing internationally recognized issues for the common good. (Anholt, 2020, p. 228) According to Nye, a country's soft power depends on the attractiveness of its culture and political values to others and the perceived legitimacy of its foreign policy, which in turn grants it moral authority. A strong reputation as an effective and principled mediator also contributes positively to the overall national brand image. This enhanced image can yield tangible benefits beyond the diplomatic sphere, making the country more attractive to tourists, foreign investment, and global citizens seeking stable, well-governed, and respected places (The Place Brand Observer, 2020).

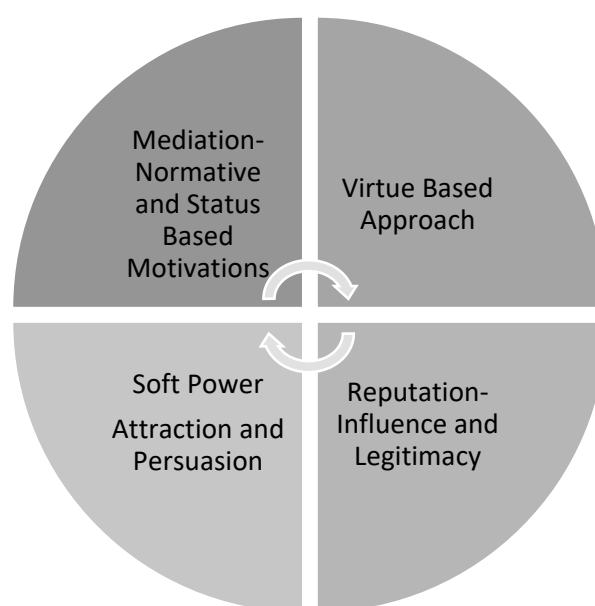

Figure 1: Mediation, Normative and Status-Based Motivations, Soft Power Theoretical Intersections

Source: Developed by the author

Country examples for the conceptual framework: Türkiye, Qatar, and Norway

The country examples discussed in this section are not used for a systematic case analysis or an empirical comparison. Instead, they are treated as illustrative examples for the developed conceptual framework.

In this era of declining effectiveness of major powers and international organizations in mediation, middle-sized countries and emerging powers are turning to alternative avenues in their foreign policies that can generate soft power and prestige. In particular, compared to traditional powers with colonial pasts in the non-Western world, countries that respect sovereignty and territorial integrity, distance themselves from military interventions, and promote win-win alternative economic and diplomatic models in their host countries are becoming more sought-after and trusted actors in mediation initiatives (Mariani, 2024). In this context, the view that middle-sized powers are more suited to playing a mediating role on the world stage is gaining traction in the literature. Zartman, however, points out that emerging powers are uniquely suited to a mediating role (Zartman, 2013).

Firstly, when examining the definitions of "middle-sized power," it is seen that a state's international behavior is also defined as a concept consisting of what is called "middle-power diplomacy," which involves seeking multilateral solutions to international problems, adopting conciliatory positions in disputes, and embracing the concept of "good international citizenship" to guide diplomacy (Chaudhary & Chaudhary, 2010, p. 144).

When examining the mediation motivations of middle-sized powers, it is observed that pragmatic, geopolitical, and interest-based motivations, along with motivations focused on political influence and soft power, as well as virtue and humanitarian-centered motivations, come to the forefront. These are sometimes used individually and sometimes together, depending on the circumstances and context. The incentives these countries use in mediation are generally economic tools; investments, loans, reconstruction promises, energy agreements, security cooperation, counter-terrorism, and humanitarian aid.

According to Dal, who examines rising powers in conflict resolution and mediation through the examples of Brazil, China, India, and Türkiye, significant changes have occurred in the status politics of rising powers that have entered into global competition with traditional powers in many areas such as economy-trade, diplomacy, and hard and soft power in the last decade (Dal, 2020). The relative increase in the material power resources and diplomatic influence of rising powers in global issues has drawn great interest in their bilateral and multilateral relations with the rest of the world. Their commitment to the Westphalian norms of sovereign equality and non-interference in internal affairs, and their ongoing criticism of the Western-dominated liberal order, have influenced how they understand and construct their roles in maintaining international peace and security. This is compounded by their international responsibilities to maintain peace and prevent conflicts; this has motivated rising powers to actively participate in the management of international conflicts (Dal, 2020, p. 3).

On the other hand, in discussions regarding the role of medium-sized powers in world affairs, there are views that their mediation and peacemaking efforts are based more on a normative stance and are motivated by the acquisition of soft power. Although different definitions and criteria have been put forward in the literature, a medium-sized country is defined as: Middle powers can be defined as "players" who, while having limited influence on the distribution of power within a particular regional system, can use a wide variety of power tools to change the attitudes of major powers and defend their own positions on national and regional security issues that directly affect them (Dong-min, 2012). Peacemaking and mediation, like all other foreign policy tools, are among

the tools through which such actors develop their national preferences based on these normative motivations (Beriker, 2016; Beriker, 2017). Cooper, Higgot, and Nossal, observing the foreign policy behavior of Canada and Australia as “Middle Powers,” categorized three types of middle power roles as “catalysts,” “facilitators,” and “managers” (Cooper et al., 1993). Similarly, “leadership,” “protection,” and “guarding” emerge as another typology defining the functions of middle powers. This argument supports the conflict resolution role of middle powers in regional security. It extends to the point that it is one of the conditions for its achievement. Holbraad also states that in a unipolar world system, the role of middle powers is very tightly limited by the preferences of the great powers (Holbraad, 1984).

It is noted that medium-sized countries such as Norway, Australia, South Africa, and Canada are extremely eager to increase their influence in the world and have found niche areas such as mediation, facilitation, and humanitarian aid to make their influence visible (Henrikson, 2005). These niche areas also act as catalysts in creating international coalitions on specific international issues or on a particular issue (Robertson, 2005). Finland, Norway, and Sweden have made significant investments in developing their mediation capacity as part of their post-Cold War foreign policy strategies (Norway Ministry of Foreign Affairs, 2025).

The increasing role of Türkiye, another medium-sized power, as a global mediator in the international arena has coincided with the decline in the role of major powers and international organizations in this area after the Cold War. The mediator vacuum created in the resolution of regional conflicts and disputes is considered to be one of the important factors in the emergence of Türkiye's role. Türkiye's efforts to mediate numerous conflicts in the region are largely attributed to the lack of effective mediation in the region (Tocci, 2011). In other words, Türkiye is trying to increase its international effectiveness by using foreign policy tools ignored by major powers and focusing on problem areas not addressed by major powers (Yalçın, 2012). There are also views that position Türkiye's mediation within middle-power diplomacy, similar to countries like Norway, and explain the motivation behind its mediation activities in the context of seeking soft power (Tank, 2011).

In recent years, non-Western actors, and especially regional rising powers such as Türkiye, Qatar, China, United Arab Emirates (UAE) and Saudi Arabia, have become increasingly involved in global conflicts through their mediating and facilitating roles. In contrast, traditional Western mediators such as the UN, Sweden, Switzerland, and Norway are not as actively involved in resolving global crises and conflicts as they once were. In 2025, at least 20 of the 53 peace processes underway will involve China, Türkiye, Qatar, Saudi Arabia, and the UAE (The Economist, 2026). In the past, Norway, and more recently Türkiye and Qatar, have stood out for their normative and status-centered motivations in mediation. In this context, the mediation efforts of Türkiye and Qatar clearly share similarities with the strategic goal of establishing a national status as credible international actors (Naier, 2021).

Türkiye's mediating role in resolving regional and global conflicts has become increasingly prominent over the last 20 years. In this period, when major powers and international organizations have withdrawn from the field of mediation, Türkiye has begun to adopt a foreign policy that takes the initiative in conflict resolution, particularly in its neighboring regions and spheres of influence, and seeks to play a global role. During this time, Türkiye has become one of the leading actors among rising powers, bringing the shift towards pluralism and multilateralism in the resolution of international problems and conflicts to the agenda of international and regional organizations (Kiraz, 2020). In the new era conceptualized as the “Turkish Century,” Türkiye's mediation initiatives in the field of diplomacy and within international organizations stand out as a strategic foreign policy tool and sector (The Turkish Century, n.d.). It reinforces this position by placing normative motivations,

humanitarian and entrepreneurial diplomacy at the center of its foreign policy, offering critiques of the system, and delivering rule-setting, virtue and morality-centered global messages.

Considering that Türkiye's approach to conflict resolution prioritizes diplomacy, interaction, and dialogue over coercive measures, it can be said that its success in this area relies more on its soft power capabilities and diplomacy. Turkish foreign policy makers possess a wide range of tools to advance the country's regional and global agenda in line with these goals and approaches. As non-state actors, Turkish NGOs, economic interest groups, and humanitarian aid organizations participate as supporting actors in mediation processes. In particular, humanitarian and development aid, economic investments, military support, and diplomatic activity in Africa provide a strong and holistic foundation for mediation initiatives. All these actors have been termed new soft power tools of Turkish foreign policy makers, and Türkiye has begun to play a significant role in cultural diplomacy, humanitarian and development aid, peacebuilding, and mediation (Altunışık, 2022). Turkish NGOs and commercial organizations have paved the way for Türkiye to be perceived as a legitimate actor among many segments of the parties and civil society in conflict zones (Fidan, 2010).

Türkiye's mediation efforts have, on the one hand, been part of building and achieving its role and status in the international arena, and on the other hand, have become a tool for protecting its influence and interests in the face of regional crises. In these processes, geopolitical security priorities have sometimes limited its capacity to act independently in the field of mediation. The Israel-Syria talks and the Arab Spring process revealed the limitations of Türkiye's mediation capacity, and during and after the popular uprisings in the Middle East and North Africa, it was sometimes forced to use coercive and hard power tools on the ground due to its security interests in its foreign policy.

Considering Türkiye's foreign policy behavior and mediation, the characteristic of "facilitator" and soft power motivations stand out among its "middle power" roles. As an actor within both the East and the West, capable of bringing both sides together and developing solutions to the problems of the non-Western world, the global South, Türkiye presents its proactive foreign policy in the wars in Syria and Ukraine, and its long-standing soft power investments in Africa, within a framework of reliable and fair mediation. One of the important organizations that brought prestige and status to Türkiye in this field was the "Friends of Mediation Group" formed in 2010 between Türkiye and Finland, consisting of countries supporting the efforts of the UN and regional organizations in the field of mediation (UN Peacemaker, n.d.).

On the other hand, mediation is presented in Türkiye and Turkish foreign policy within a much broader framework than simply a technical conflict resolution method. In describing its motivations and characteristics for mediation, Türkiye positions itself as one of the rare countries capable of simultaneously communicating with all parties on the ground in a wide range of geopolitical conflict zones, based on trust, and thus assuming a mediating role (Fidan, T.C. Ministry of Foreign Affairs, 2026). In Türkiye's discourse, humanitarian, moral, and "risk-taking for the good of the world" emphasis and motivations are prominent.

Norway has been seen to have assumed a national role internationally since the early 1990s by specializing and institutionalizing in a 'niche diplomatic' area such as mediation, and adapting this to its soft power (Melissen, 2005, pp. 13, 67, 71; Milton-Edwards, 2024, pp. 282-297). Like the other two Nordic countries, Finland and Sweden, Norway, which is not a member of the European Union, does not have an international language or a transnational culture. It is not a central location or hub of international organizations or multinational corporate brands. However, it has focused its soft power and national brand in foreign policy on a single message; internationally, Norway has been branded as "a force for peace in the world." In this context, it has built capacity and invested in mediation in conflicts in the Middle East, Sri Lanka, and Colombia. Overall, Norway is a significant

example of how a small country can leverage a diplomatic niche to strengthen its image and role. (Nye, 2008, p. 104)

Norway's mediation capabilities, in which it has invested heavily over the years, serve as an example of the reputation it has gained through public diplomacy and nation-branding (Melissen, 2005, pp. 67-82). Due to its smaller size, Norway positions itself more modestly, primarily as "an actor that offers benefits to the world in this field." Former Norwegian Foreign Minister Jan Petersen stated that a smaller country than the major powers is not in a position to impose its views on others, but can sometimes offer helpful advice; it can contribute to creative solutions when multilateral efforts fail or others have failed (Henrikson, 2005). Norway's participation in numerous negotiations has increased its usefulness and value in the eyes of major countries (Nye, 2017a). The kind of benefit Norway independently seeks to provide, 'peace mediation and reconciliation,' has become one of the key concepts in its foreign policy identity and national brand. Norwegian governments have partnered with NGOs in this area, and the Norwegian Development Cooperation Agency (NORAD) has provided support for the country's mediation efforts.

Norway, particularly in the post-Cold War era, has consciously cultivated an international identity focused on peace and humanitarianism (Nissen, 2021). It has actively embraced the role of peace mediator, making it a central pillar of its foreign policy and contributing to the broader "Nordic peace brand" (Nissen, 2021). Through this strategy, Norway has viewed mediation as a way for a medium-sized country to secure its role and influence on the international stage, leveraging the soft power it generates in the absence of hard power capabilities (Henrikson, 2005). The 1993 Oslo Accords between Israel and the Palestine Liberation Organization stand as the most prominent example of Norway's mediation success. Success in this process significantly enhanced Norway's international reputation and national self-esteem, solidifying its image as a key player in international peacemaking (Nissen, 2021, pp. 82-87). The agreement gave rise to the concept of the "Norwegian peace model," effectively branding the country's specific approach to conflict resolution. Norway's proactive involvement in mediation during this period contrasted with some other Scandinavian countries and helped forge its distinct profile as a globally engaged humanitarian actor (Nissen, 2021).

On the other hand, Norway's mediation approach often involves leveraging its reputation built on neutrality and "fairness," but mediation efforts sometimes fail to provide the necessary leverage. The Oslo Peace Process, despite successful processes in Colombia and the Philippines, and the failed process in Sri Lanka (2000-2009), demonstrated the potential for damage to the reputation of a mediator specializing in this field. The collapse of the peace process in Sri Lanka and the subsequent dramatic escalation of violence raised questions about the effectiveness and success of the mediation effort (Destradi & Vüllers, 2012). Despite these debates, Norway's successful integration of mediation into its national brand has had a generally positive impact on its international reputation as a peace-focused global actor (Nissen, 2021, pp. 80-100). This aligns with the emphasis on the process and intention of mediation, rather than the outcome, reflecting both soft power and the national brand's emphasis on "virtuous actions."

Qatar is one of the medium-sized regional powers that has used international mediation as a tool in its foreign policy in recent years. Aiming to enhance its security, global position, and influence, Qatar, a relatively small country geopolitically but rich in natural resources, has clearly adopted mediation as a strategic foreign policy tool (Mladenov, 2024).

Over the past thirty years, Qatar has adopted a proactive approach in its foreign policy, establishing strategies aimed at creating a national brand in mediation as a reliable ally and effective diplomatic player on a regional and global scale (Naier, 2021, pp. 43-52). Assessments that Qatar uses mediation as a unique area of diplomacy and soft power have gained traction in recent years

(Kamrava, 2011, pp. 539-556). Examples include Qatar's mediation efforts in conflicts involving armed groups, humanitarian aid, hostage mediation, and its involvement in political dialogue. For Qatar, which is particularly active in conflicts in the Middle East (Gaza, Afghanistan, Iran), mediation has become a powerful tool in foreign policy and even a national brand, characterized by its own unique "Qatari style of mediation," with specific motivations, methods, and sources of legitimacy. Qatar's motivations for mediation appear to be similar to those of Türkiye; they are shaped by context, geopolitical and security priorities, as well as encompassing moral and humanitarian responsibilities, international reputation, and soft power objectives (Barakat, 2024). Its proactive foreign policy in recent years, hosting international diplomatic organizations and political actors, and its facilitating and mediating roles, particularly through initiatives and invitations within regional and international organizations, has also secured a strong diplomatic position in institutions such as the African Union, the Arab League, the G7, and NATO.

Among Qatar's mediation efforts in recent years, its mediation in the Doha Agreement (2008), which prevented civil war in Lebanon, is considered a success. Other examples include its long-term engagement with the Taliban, hosting their political office, and facilitating mediation in the signing of the US-Taliban Doha Agreement in 2020. Qatar also played a significant role in the signing of the Doha Document (2011) in the Sudan-Darfur peace process (Naier, 2021). Its critical role in the evacuations and security establishment following the US withdrawal from Afghanistan has demonstrated its mediating function and capacity in facilitating diplomatic dialogue and engagement between the West and the Taliban (Mladenov, 2024). One of Qatar's recent mediation efforts was its mission to mediate and facilitate a ceasefire and hostage exchange between Israel and Hamas following Israel's genocide in Gaza, which culminated in the Cairo Agreement (Wintour, 2025).

Qatar's mediation strategy is based on significant resources and motivations. These include strong financial resources (Mariani, 2024), extensive diplomatic networks established through engagement with various state and non-state actors (Mladenov, 2024), influential international media platforms such as Al Jazeera (Naier, 2021), and the political will demonstrated in the field of mediation (Mariani, 2024). In addition to these motivations, Qatar's focus on mediation as a means of gaining status and prestige in the international arena can also be considered (Mladenov, 2024). This strategy has increased Qatar's profile, reputation, and influence in the field of international mediation. It has become a "Brand Country" in mediation, distinguishing itself from its regional peers. This position has provided Qatar with tangible diplomatic recognition, exemplified by its designation as a Major Non-NATO Ally by the US, explicitly linked to its role in the Afghanistan talks (Mariani, 2024).

On the other hand, Qatar's strategic activism in the field of mediation is sometimes subject to accusations of bias due to regional competition, particularly with Saudi Arabia and the UAE (Naier, 2021). The blockade imposed on Qatar by these states in 2017 is seen as a result of Qatar's perceived independent foreign policy and rising mediation efforts, its increasing global influence through media outlets such as Al Jazeera, and the reactions it provoked (Naier, 2021). Qatar is a current and concrete example of how mediation can serve as soft power and reputation building for rising regional powers. Qatar's positioning of itself as a regional and global mediator, its investments and capacity building in this field, its diplomatic skills, and its ability to interact with complex and often controversial actors have enabled it to rapidly increase its gains in this niche area.

Table 2. Comparative Analysis of Mediation Between Rising Powers and Global Powers ²

Dimension	Rising Powers (Qatar, Türkiye, China, UAE)	Global Powers (UN, EU, US, UK)
Diplomatic Approach	Quiet diplomacy, back-channel diplomacy, working with civilian institutions	Official, institutional, public
Legitimacy	Strong in the Global South, Strong in the Non-Western World, Relative in the West	Strong in the West; questioned elsewhere
Tools	Economic aid, investments, political balancing	Sanctions, institutional frameworks, diplomatic pressure
Approach to Sovereignty	Strong “non-intervention” narrative	Conditionalities tied to norms and governance
Engagement Strategy	Selective and strategic, interactive, results-oriented	Broad, institutional, long-term
Access to All Parties to the Conflict	Good access to non-state actors and armed groups	Often narrower access due to political constraints
Risks	Fragmented processes	Perceived politicization and slow bureaucracy

Conclusion

There is a strong relationship between soft power, foreign policy, and mediation, one of its tools. While the primary function of mediation in practice is conflict resolution, it inherently involves reflecting certain values, demonstrating specific capabilities, and directly engaging with the complexities of international relations. A country's participation in mediation activities also has profound effects on how it is perceived by other states, international organizations, and global public opinion. In this context, mediation plays a significant role in fostering a country image and reputation that is well-regarded and appreciated by foreign publics, in line with the interdependence, cooperation, moral responsibility, shared virtues, and norms-centered nature of soft power.

While a country's motivations for mediation can vary—including peacekeeping, power acquisition, defense and interests, soft power, prestige and reputation, and moral responsibilities—there is no consensus on which strategy is most frequently used and which is most effective. It is observed that mediation plays a significant role in enhancing a country's soft power capacity, ensuring its credibility and effectiveness, and earning respect from the international community; it builds a sustainable reputation through an active, fair, respectful, equitable, inclusive, and collaborative policy in conflict resolution.

Mediation also possesses inherent characteristics closely aligned with the theoretical foundations of soft power. Participating in mediation provides a platform for states to demonstrate qualities and pursue policies that can create attractiveness and increase their perceived legitimacy, thus contributing to their soft power reserves. In this respect, mediation is poised to become one of the niche areas where soft power—the ability to influence others through attraction and persuasion rather than coercion or force—can find application in foreign policy.

² Mariani, B. (2024). *Mediating peace in a fragmented world order: International mediation – The role and impact of emerging powers* (Austrian Forum for Peace Working Paper). Austrian Forum for Peace

On the one hand, the effectiveness of mediation as a soft power tool largely depends on the context, the strategies adopted, perceived neutrality, and, most importantly, the consistency of the mediator with the state's overall actions and values. Simply mediating is not enough; these efforts must be credible and not contradict the state's overall foreign policy. When conducted consistently, with integrity, and reliability, mediation significantly contributes to a state's perception as a positive force on the international stage and reinforces its soft power.

Moreover mediating also reflects a country's image of international responsibility. In this context, all efforts toward peaceful resolution of conflicts are consistent with international norms. Acting as a responsible stakeholder committed to peace enhances the perceived legitimacy and moral authority of the mediator's foreign policy. Increased legitimacy is one of the key outcomes of soft power. Demonstrating commitment to international law and peace, and taking initiative in securing and establishing global and regional peace, is also a factor that enhances a country's reputation. A country that invests resources and political capital in mediating to resolve conflicts threatening regional or international stability is positioned as a dedicated, selfless global citizen committed to peace and security.

While mediation offers potential benefits such as increased reputation, influence, and soft power, it also carries significant risks such as failure, damage to reputation, and even escalation of conflict. Failure or perceived ineffectiveness can damage a country's soft power and national reputation. Successful mediation significantly enhances soft power by demonstrating competence, legitimacy, and positive values; however, factors such as inconsistencies with values, weakening of the perception of justice, imbalances in the balance of interests, and excessive use of hard power in mediation can lead to the loss of these gains. This situation also shows that countries need to protect their potential soft power and reputation inputs in mediation initiatives in a resilient and sustainable manner against these risks.

This study does not directly measure the impact of mediation on soft power and national reputation because it relies on an integrative literature review and illustrative country examples. Future research could empirically test the proposed conceptual relationships using public opinion surveys, expert interviews, media discourse analyses, and comparative index data. An independent framework would enable broader exploration of the contribution and impact of mediation on a country's global and national reputation and soft-power capacities. This study, employing a conceptual research method, conducts an integrative literature review; the theoretical intersections among the concepts of "virtue-centered soft power," "good country," "normative, status-based motivations of mediation," "national role," "soft power," and "reputation building" are evaluated in light of discussions in the literature, illustrative country examples, and conceptual inferences.

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

Normatif ve Statü Temelli Arabuluculuk Motivasyonlarının Yumuşak Güç Üretimi ve İtibar İnşasındaki Rolü

Giriş

Günümüzde etkili arabuluculuğun kriterleri ve dinamikleri değişmekte, uluslararası örgütler ve küresel güçlerin çatışma çözümündeki rolü zayıflamaktadır. Son otuz yılda, çok az süreç çatışma çözümüne nihai bir çözüm getirmiş, bu çözümsüzlükler karşısında geleneksel Batılı güçlerin güvenilirliği ve herkes için adil bir çözüm sağlama yetenekleri sorgulanmaya başlanmıştır. Buna karşılık, doğu ve batıdan, kuzey ve güneyden orta ölçekli güçlerin bu boşluğu doldurduğu ve küresel bir rol oynadığı gözlemlenmektedir. Yumuşak güç ve etki projeksiyonunun dış politika stratejisinin merkezinde yer aldığı bu dönemde, normatif ve statü temelli motivasyonların arabuluculuğu bir ülkenin ulusal itibarı ve yumuşak gücü üzerindeki etkisinin analizi gereklidir.

Dış politika yumuşak gücün önemli kaynaklarından biridir. (Nye, 2017a) Bir ülkenin dış politikası meşru, adil, işbirlikçi, yaygın olarak paylaşılan değerler ve erdemlerle uyumlu olarak algılandığında ise o ülkeyi diğer ülkelerin ve halklarının gözünde daha çekici ve ikna edici hale getirmektedir. Bu çekicilik ve elde edilen yumuşak güç ile dış politika hedeflerine ulaşmada askeri, ekonomik zorlama ve yaptırımlara başvurmaya gerek kalmamaktadır. Bu bağlamda dış politikanın araçlarından biri olan arabuluculuk ülkelere, uluslararası barış ve istikrara bağlılık gösterme, normatif değerlere dayalı liderlik sergileme hem hükümetler hem de toplumlar nezdindeki çekiciliğini, itibarını ve meşruiyetini artırabilme fırsatı sunabilmektedir. Keohane'e göre de iyi bir itibar, bir hükümetin avantajlı uluslararası anlaşmalara girmesini kolaylaştırmakta; bu itibarın zarar görmesi ise anlaşmaları zorlaştırmakta ve taraflara maliyet üretmektedir. (Keohane, 2005, s. 105)

Ahlâki/erdemli/insani kaygılarla yönlendirilen bir arabuluculuk girişiminin, yumuşak güç ve güçlü ulusal marka oluşturma hedefleri açısından da potansiyel bir sektör ve/veya alt sektör olmaya haiz olup olmadığı "İyi Ülke" kavramı üzerinden de açıklanabilmektedir. (Anholt, 2020). Başarılı bir arabuluculuk, bu bağlamda bir ülkenin "barış kurucu" imajını yaratmak için de kullanılabilir. Faget'e göre, "Arabuluculuk, küresel bir egemenliğin sürdürülmesinin yumuşak bir yoludur; küresel yönetim konularında ulus devletler yerine ulusötesi ağların üstünlüğünü savunan neoliberal bir ideolojiye ait yumuşak gücün bir tezahürüdür" (Faget, 2011, s. 30). Dünyanın kolektif geleceği ve refahı için arabuluculuk niyeti tek kendi başına erdemli bir döngünün parçası olabilmektedir. Erdem merkezli yumuşak güç ise, bir ülkenin hedeflediği itibar, statü, meşruiyet ve güvenilirlik, gündem belirleme, liderlik vb. konularda katkıda bulunmakta ve yumuşak güç kazanımlarında çarpan etkisi yaratmaktadır. (Chitty, 2016)

Statü ve itibar kazanma hedefi de arabuluculuğun motivasyon ve amaçlarıyla tutarlı görülmektedir. Bir ülke, arabuluculuk yoluyla barışçıl çatışma çözümünde ikna gücünü ve ulusal itibarını artırabilir, uluslararası kuruluşlardaki konumunu güçlendirebilir ve uluslararası normları

şekillendirebilir. Bununla birlikte, potansiyel riskler de vardır; istenmeyen başarısızlık, bir ülkenin güvenilirliğine ve itibarına önemli ölçüde zarar verebilmektedir. (Böhmelt, 2021).

Öte yandan ülkelerin yumuşak güç ve itibar ölçümünde bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. Yumuşak Güç üretiminde kültür, eğitim ve insan sermayesi, iş ve inovasyon, hükümet ve diplomasi gibi somut varlıklara özel vurgu yapılmıştır. Bu varlıklar büyük ölçüde Nye'in kültür, politik değerler ve dış politika kategorilerine karşılık gelse de bunların yumuşak gücün net parametrelerini ne ölçüde karşıladığı konusundaki tartışmalar sürmektedir. Bu sınırlılıklara cazibenin varlığının saptanabilirliği sorunu, gücün yarattığı cazibe ile hedef aktörün dış politika çıktıları arasındaki nedensellik bağının saptanmasındaki yetersizlikler de eklenmektedir (Yapıcı, 2015). Bir ülkenin uluslararası alanda yürüttüğü arabuluculuk süreçlerinin yumuşak gücüne ve ulus markasına etkisinin ölçümü ancak yarattığı algı, etki, imaj ve görünürlük üzerinden anket ve endeksler yoluyla göreceli parametreler üzerinden ölçülebilmektedir. Bu sınırlılıklara rağmen yumuşak güç bir ülkenin arabuluculuk alanındaki performansı, siyasi ve insani değerlere, barışçıl çatışma çözümleri ve uluslararası iş birliğine katkıları münhasıran geliştirilecek bir model ve parametreler ışığında ölçülebilir. Ülkelerin bu alanlarda sahip olduğu kapasiteler ve ortaya koydukları çaba ve girişimlerin doğru yöntem, araç ve politika alanındaki uygulamaları aracılığıyla daha kapsamlı araştırma, ölçek ve modellemelerle geliştirilebilme imkanları bulunmaktadır.

Arabuluculuk çabalarında daha güçlü tanınma, meşruiyet, liderlik, prestij ve statüye ulaşmayı hedefleyen ve bundan motive olan ülkelerin ve liderlerin girişimleri ve başarıları, bu alanı doğrudan ve olumlu yönde etkilediğine ilişkin örnekler bulunmaktadır. Ancak alandaki mevcut çalışmalar yumuşak güç, normatif ve statü temelli motivasyonlar ile arabuluculuk arasındaki ilişkiyi müstakil bir alanda incelemekte yetersiz kalmaktadır. Daha bağımsız bir çerçeveye ele alınması, arabuluculuğun bir ülkenin küresel ulusal itibarı ve yumuşak güç kapasiteleri üzerindeki katkısını ve etkilerini daha bütünsel bir yaklaşımla sunmaya olanak sağlayacaktır.

Kavramsal araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada bütünleştirici bir literatür incelemesi yapılmış olup; “erdem-merkezli yumuşak güç”, “iyi ülke”, “arabuluculuğun normatif, statü temelli motivasyonları” ve “ulusal rol” ile “yumuşak güç” ve “itibar inşası” kavram setlerinin birbirleriyle arasındaki teorik kesişimler, alan yazınındaki tartışmalar, açıklayıcı ülke örnekleri ve kavramsal çıkarımlar eşliğinde değerlendirilmektedir.

Teorik Kesişimler: Yumuşak Güç, Erdem Merkezli Yaklaşım ve Arabuluculuk

Yumuşak gücün kaynakları üç temel başlıkta kategorize edilmektedir. Bunlar kültür, siyasi değerler ve dış politikadır. Snow ve Cull’a göre bir ülkenin çok sayıda medya iletişim kanalı ve medya ağına sahip ve bu medyaların küresel haber akışında çok daha etkili olması; o ülkenin kültürel ve düşünsel alandaki özelliklerinin küresel ölçekte norm haline gelmesi ve cazibe taşıması ve yine o ülkenin itibarı ve güvenilirliğinin ulusal ve uluslararası ölçekte destekleniyor olması yumuşak gücünü artırmaktadır. (Snow&Cull,2020, s. 5)

Bir ülkenin siyasi değerleri ve dış politikası ise ancak yurt içinde ve yurt dışında kamuoyları nezdinde meşru ve ahlaki otoriteye sahip olarak algılandığında yumuşak güç üretimine katkıda bulunabilmektedir. (Nye, 2017a) Nye, küresel bilgi çağında yumuşak güç kazanması muhtemel olan ülkelerin küresel sorunları herkesin kabul edebileceği şekilde çözebilecek, çok yönlü iletişim kanallarına sahip, kültürü ve fikirleri küresel norm haline gelmiş, çoğulculuk ve özerklik ilişkilerine yakın olan, hem yerel hem de küreselde savunduğu değerleri ve politikaları ile güvenilirliğini artıran ülkeler olacağını ifade etmektedir. (Nye, 2017a, s.57- Nye, 2017b) Buna karşın uluslararası alanda işbirliğinden yoksun tek taraflı politikaların bir ülkenin yurtdışındaki cazibesi ve meşruiyetini olumsuz etkilediği görülmektedir. Bu bağlamda güvenilirliğe, çözüm üretme kabiliyetlere ve norm

oluşturan değerlere yaptığı vurgu ile Nye aslında yumuşak güç ve arabuluculuk alanındaki kavramsal bağlantıyı da ortaya koymaktadır.

Yumuşak gücün üç kaynağından biri olan dış politikanın normatif motivasyonları günümüzün çatışma çözümleri ve barış inşası süreçlerinde çok daha önemli hale gelmiştir. Bu doğrultuda ülkeler, ulusal çıkar tanımlarına ekonomik yardım veya arabuluculuk gibi çekici amaçları da dahil ederek askeri ve iktisadi ağırlıklarından daha fazla olan siyasi ve kültürel nüfuzlarını ortaya koymaktadır. (Nye, 2017a, s.30) Özellikle küresel COVID-19 pandemisi sonrası dönemde iklim değişikliği, salgın hastalıklar gibi askeri çözümü olmayan uluslararası krizlerde uluslararası iş birliği ve diplomasi çekim ve ikna yoluyla başkalarını etkileme yeteneğini yansıtmada önemli araçlar haline gelmiştir. (Nye, 2021) Bu örnek göz önünde bulundurulduğunda; ulusal menfaatlerini değerler üzerine kuran, iş birliği ve dayanışmayı önceleyen, kapsayıcı ve öngörülü politikalara sahip ülkelerin başka ülkeler tarafından daha çekici görünmektedir.

Barışçıl çözüm, diyalog ve uzlaşma ilkelerini uygulayarak ve teşvik ederek, arabuluculuk yapan ülkeler uluslararası ilişkilerin normatif alanlarını şekillendirmeye de aktif olarak katkıda bulunmaktadır. Bu durum ülkelerin normları kurumsallaştırabildiği uluslararası ilişkilerin yapılandırmacı teorileriyle de uyumludur (Svensson, 2020). Barış ve diplomasiyi savunmak arabulucu ülkeler için yumuşak gücün belirgin bir kaynağı haline gelebilmekte, statülerini ve etkilerini maddi yeteneklerinin ötesinde artırabilmektedir. (Milton-Edwards, 2024). Böylece arabuluculuk, yalnızca belirli çatışmalara yönelik tepkisel bir araç olmaktan çıkıp, uluslararası etkileşimleri yöneten kuralları ve değerleri şekillendirmeye yönelik normatif bir strateji haline gelmektedir. Norveç'in tarihte çeşitli barış süreçlerindeki uzun süreli rolüyle örneklediği gibi arabuluculuğa sürekli katılım, devletlerin aynı zamanda norm girişimcileri olarak işlev görmesini sağlamaktadır. (Nissen, 2021).

Soğuk Savaş'tan bu yana büyük güçlerin çatışma çözümleri ve arabuluculuk alanında azalan rolüne karşın orta büyüklükte bölgesel güçlerin ise bu alanda bir kapasite inşa ettikleri ve boşluğu doldurdıkları görülmektedir. Çatışmaların çözümünde inisiyatif alan, istekli ve girişimci olan bu ülkeler ulusal çıkarlarının yanında yumuşak güç, statü inşası, itibar ve ahlaki motivasyonlarla da hareket etmekte ve bu ülkeler "İyi vatandaşlara ve Liderlere" sahip; dünyanın kolektif iyiliği ve barışı için hareket eden "Erdemli Güçler" ve "İyi Ülkeler" olarak adlandırılmaktadır. (Anholt, 2020)

Ülkelerin dış politikalarının ahlaki boyutu ve "erdem merkezli" yaklaşımları da yumuşak gücün diğer bir önemli boyutudur. Yumuşak güç ve "erdem" kavramlarını birbirine bağlayan bu teorik bakış açısını dış politikasına, uluslararası alanda kendisini temsil eden ulusal rolüne, kimliğine yansıtabilen ülkeler prestij ve itibar kazanmaktadır. Bu erdem merkezli yaklaşım bir ülkenin hem yurtiçinde hem de uluslararası alanda algılanan çekiciliği ve ikna ediciliğinin etik davranışlarından aldığı gücü temsil etmektedir. Vatandaşları ve küresel toplum tarafından erdemli, etik, meşru ve evrensel değerlere bağlı olarak görülen bir ülkenin, yumuşak gücünü olumlu bir şekilde güçlendirdiği görülebilir. Tersine bunların eksikliği, yumuşak güç çabalarını olumsuz bir şekilde yansıtabilmektedir. (Chitty, 2016, s.9-36) Ülkelerin sahip oldukları medeni erdemler uluslararası iş birliği ve etkileşimi mümkün kılan temel etik çerçeveyi oluştururken liderler, sivil toplum figürleri ve vatandaşlar tarafından uygulanan bu erdemler hem işbirliğini hem de çatışmayı yönlendirmek için bir temel sağlamaktadır. Bu bağlamda medeni erdem sadece arzu edilen bir yerel nitelik değil, aynı zamanda bir ulusun yumuşak gücünü destekleyen ve geliştiren önemli bir bileşen olarak değerlendirilmektedir. Bu da bir ülkenin diplomatik etkinliğinde, dış politika hedeflerine güç yerine çekim ve ikna yoluyla ulaşma yeteneğinde önemli bir rol oynamaktadır. Geleneksel anlamda İsveç, Norveç, Finlandiya, İsviçre gibi ülkelerin yanı sıra; son yıllarda ise orta büyüklükte ancak arabuluculukta küresel aktör haline gelen güçlerin bu alana dış politikalarında özel bir yatırım yaptıkları ve bu alanda bir itibar inşa ettikleri görülmektedir. (Mariani, 2024) Türkiye, Brezilya, Güney Afrika gibi orta büyüklükte

güçlerin arabuluculuğu stratejik bir dış politika aracı olarak kurumsallaştırdıkları, bir statü ve rol inşa ettikleri görülmektedir. (Mesquita, 2023) Bu örneklerin yanında Pakistan, Katar gibi yükselen bölgesel güçlerin de son yıllardaki arabuluculuk girişimlerinde artan ölçüde etkili oldukları ve bir kapasite inşa ettikleri görülmektedir. (Naier, 2021; Mladenov, 2024)

Öte yandan yumuşak gücün sadece olumlu sonuçlar doğurmadığı, eylem ve söylem birliğinin oluşmadığı durumlarda bir devletin politikaları, değerleri veya kültürel ifadeler başka bir bağlamda göz ardı edilebilir veya hatta itici gelebileceği de değerlendirilmelidir. (Fan, 2008) Bu bağlamda bir ülkenin yönetimi ve halkının temsili dinamiklerinin bir ülkenin siyasi meşruiyeti ile güvenilirliğini nasıl aşındırabileceğini inceleyen bir kamu diplomasisi ve yer markalama teorisi olarak "Negative Watch" (Olumsuz İzleme) geliştirilmiştir (Durrani, 2023). Bu bağlamda, arabuluculukta da arabulucu devletin, hedef kitle eylemi belirli bir bağlamda önyargılı, çıkarıcı veya etkisiz olarak algılanması, yumuşak gücünü azaltabileceği anlamına gelmektedir.

Bunun yanında herhangi bir eylemin yumuşak güç aracı olarak başarısı günümüzün iletişim eko-sisteminde, hedeflenen uluslararası kitleyle nasıl yankı bulduğuna ve onlar tarafından nasıl yorumlandığına da bağlıdır. Olumsuz yumuşak güç birçok durumda da sert gücün tezahürü veya sonucudur. Uluslararası arabuluculukta bulunmak, küresel kitleler tarafından yalnızca imaj geliştirmeyi amaçlayan hesaplanmış bir markalaşma çalışması olarak algılanırsa ve barışa veya diplomatik ilkelere gerçek bir bağlılık olarak algılanmazsa da bu çabalar başarısızlıkla sonuçlanabilmektedir. Bu algılar, dış politika eyleminin meşruiyetini aşındırabilmekte, böylece yumuşak güç gerilemektedir. Arabuluculuk da dahil olmak üzere dış politika eylemlerinde algılanan özgünlüğün sürdürülmesi, bu eylemlerin hem organik yumuşak güce hem de yönetilen bir ulusal itibara olumlu katkıda bulunması bakımından önemlidir. Buna örnek olarak; Yemen’de yapılan insani ve finansal yardımların İngiltere’nin yumuşak gücüne etkisinin olumlu olduğu varsayılsa da (Loft, 2025) süreç içinde savaşın tarafı olan Suudi Arabistan’a silah satışları (Campaign Against Arms Trade [Silah Ticaretine Karşı Kampanya – CAAT], 2023) İngiltere’nin tarafsızlığı ve insan hakları konusundaki tartışmalara yol açmıştır (Amnesty International, 2022; Oxford Kıtıkla Mücadele Komitesi [Oxfam], 2023). Siyasi değerlerin başkaları için çekici olması ancak dış politika hedeflerinin meşru ve ahlaki otoriteye sahip olması ile mümkündür. (Nye, 2011) Dolayısıyla, yumuşak güç, normatif olmaktan çok tanımlayıcı bir kavram olarak görünse bile etkili olabilmesi için hedefler tarafından meşru olarak görülmesi ve dış politika tezahüründe ahlaki bir otoriteye sahip olması gerekmektedir (Arabulucu ve yumuşak güç kavramlarında hazırlanmış bilimsel çalışmalar için bk. Arbatlı ve Kurar (2015), Akzeybek (2015), Aydemir (2018), Akıllı (2018), Sancak (2019), Tamçelik (2013), Altun (2014), Cerit (2014), Taşdemir (2014), Uluerler (2014), Tamçelik (2014), Köçer (2015), Çabuk (2015), İkiz ve diğerleri (2018), Çakır ve Kesme (2018), Karaduman ve Çetin (2023), Yılmaz ve Pacolari (2019), Güzel (2022), Gençer Çelik (2020).

Bir Dış Politika Aracı olarak Arabuluculuk ve Arabulucunun Motivasyonları

Arabuluculuk motivasyonları barışı sağlama, güç elde etme, savunma ve çıkarlar, yumuşak güç, prestij, itibar elde etme ve ahlaki sorumluluklar gibi farklı amaç ve motivasyonlarla şekillenebilse de hangi stratejinin en çok kullanıldığı ve hangisinin en etkili olduğu konusunda bir fikir birliği bulunmamaktadır. (Wallenstein & Svensson, 2014). Çatışma çözümlerinde ve arabuluculukta ana hedef bölgesel ve uluslararası barışı sağlamak olsa da ülkeler kendi maddi çıkarları ve hedefleri doğrultusunda arabuluculuk girişimlerinde bulunabilmektedir. Arabuluculuk ülkelerin dış politikadaki çıkarlarını korumak, savunmak ve artırmak amacıyla olduğu gibi bir ülkenin bir başka ülke, bölge ya da çatışma alanı üzerindeki güç ve nüfuz elde etme rekabetinden ve mücadelesinin sonucu olarak da gerçekleşebilmektedir. (Touval & Zartman, 1996). Arabulucu ülke başarılı bir arabuluculuk sonunda sadece çatışmanın diğer taraflarından değil tüm uluslararası kamuoyu nezdinde bir prestij, itibar elde etmek isteyebilmektedir. (Bercovitch, 1996) Devletler

bazen tüm bu motivasyonları tek tek ya da birkaçını aynı anda taşıyabilmektedir. (Touval,2003, s.92) Öte yandan her koşulda bu rolü üstlenmesi arabulucuya süreçte güçlü bir statü, çıkarlarının korunması ve artırılması bakımından fayda sağlamaktadır. (Mitchell, 1988, s.29-51)

Arabulucunun hedefleri, bir çatışmadaki üçüncül bir konu üzerinde anlaşmaya varmak gibi en dar amaçlardan, ihtilaflı tüm konuların tam çözümüne kadar değişebilir. Ateşkes ise arabuluculuğun bir çatışmayı başarılı bir şekilde yönetmeye yardımcı olabileceği bir diğer yoldur. (Diehl&Greig, 2013, s.11) Üçüncü bir taraf, savaşı iki devlet arasında esir değişimi konusunda bir anlaşmaya aracılık edebilir. Buna Türkiye'nin arabuluculuğunda Ukrayna ve Rusya arasındaki savaşta yapılan esir takası örnek verilebilir. Esir takası, geçici ateşkes gibi süreçler nihai olarak mevcut çatışmayı sona erdirmese de tarafların seçeneklerini yeniden gözden geçirmesi için onlara zaman kazandırır ve anlaşmazlıklarını çözmek için daha barışçıl yollara yönelmesine için yeni seçenekler sunabilmektedir.

Arabuluculuk, dış politika ve yumuşak güç literatürüne daha yakından bakıldığında ise Türkiye, Katar, Pakistan gibi orta büyüklükte güçlerin bu alandaki varlığının artması ile son yıllarda bu konuda yapılan çalışmaların arttığı görülmektedir. (Khatib,2013). Bu çalışmalar içerisinde arabuluculuğun dış politika hedeflerine ulaşmada bir araç olarak hizmet ettiğini, bu hedef ve araçlardaki dönüşümlerin incelenmesi gerektiğini savunan görüşler, arabuluculuğa uluslararası politika bağlamında salt bir çalışma olarak değil bizatihi dış politikanın bir parçası olarak yaklaşmaktadır. (Touval, 2003) Arabuluculuğun dış politikanın bir parçası olarak ele alınması ise bu alanın daha geniş stratejik eylem çerçevesine taşınmasına imkân vermektedir. (Touval, 2003, s.93)

Öte yandan siyasi bir süreç olarak uluslararası arabuluculuk; arabulucunun gönüllü girişimciliği, çatışan tarafların beklentileri doğrultusunda gönüllü bir biçimde arabuluculuğu kabul etmesi, arabulucunun etkisini kullanarak çatışma dinamiklerini değiştirebilme potansiyeli ile ortaya çıkmaktadır. (Diehl&Greig,2013,s.2). Arabulucunun tarafların kendi başlarına bulamadıkları çözümleri bulmalarına yardımcı olması gibi unsurları içermesi, arabuluculuğun özünde fiziksel güce veya hukuk otoritesine başvurmadan farklılıkları çözmeyi amaçlayan birincil bir diplomatik araç olduğunu göstermektedir. (Vuković,2014,s. 61-80)

Öte yandan arabuluculuk arabulucu için bir fedakârlık, sabır ve dayanıklılık gerektirmektedir. Barışçıl bir gelecek öngörmek ve anlaşmazlık yaşayanların içinde bulundukları çözümsüz çatışmalardan kurtulmalarına yardımcı olmak ahlaki bir hayal gücü, fedakârlık ve bağlılık gerektirmektedir. (Lederach, 2010). Arabuluculuğun yargılayıcı olmaması, çatışmanın tarafı ülkelerin özerklik, egemenlik ve bağımsızlıklarını koruma ilkesine dayanması da adalet ve meşruiyet karinelerini güçlendirmektedir. Çatışan taraflara daha iyi bir sonuç umudu sunarak nihai karar yetkisini onlara bırakmaktadır (Bercovitch, 2011). Bu özellikler, arabuluculuğu inatçı bir çatışmadaki taraflar için çekici kılmaktadır.

Bir çatışma çözümünde üçüncü tarafın arabuluculuk yapma isteği, güç siyaseti bağlamında tanımlanan diğer nedenlerle de iç içe geçmiştir. Bu nedenleri anlamak için, maliyet-fayda değerlendirmelerini kullanan rasyonel aktör yaklaşımı en açıklayıcı olanıdır. Bu yaklaşıma göre arabulucular, çatışma etrafındaki ilişkilerin gidişatında, sonuçlarıyla da bir ölçüde ilgilenen oyunculardır. Arabuluculuğun gerektirdiği önemli siyasi, ahlaki ve maddi kaynak yatırımı ve arabulucuların kendilerini maruz bıraktıkları riskler göz önüne alındığında, arabuluculuğun güdü ve motivasyonları hem çıkarlarda hem de dürtülerde aranmalıdır. Arabuluculuk motivasyonları genel olarak göre maddi-çıkâr odaklı, nüfuz-etki odaklı, jeopolitik-güvenlik odaklı, ahlaki-normatif, statü ve itibar odaklı olarak altı temel kategoriye ayrılmaktadır. (Mitchell, 1988, s.29) Zartman ve Touval da bir arabulucu ülkenin motivasyonlarını; çıkarlar temelli, etkiyi genişletme ve insani amaçlı, statü elde etme ve itibar/prestij kazanma amaçlı olarak kategorize etmektedir. (Zartman&Touval, 1985,

s.27-45) Bu makalede arabuluculuğun ahlaki-normatif, yumuşak güç-etki, statü-itibar odaklı motivasyonları ele alınmıştır.

Yumuşak Güç ve Etki Odaklı Motivasyonlar

Zorlama olmaksızın gönülleri ve zihinleri kazanmak olarak tanımlanan yumuşak güç, en önemli yeteneklerinden biri olarak iknaya dayanır. Başarılı bir arabulucunun çatışan taraflarla güven inşa etmesi, ikna yöntemini kullanması ve uluslararası arenada meşru ve önde gelen bir ülke olarak tanınma ve prestij kazanması, tüm bunları güç kullanmadan başarması durumunda, arabuluculuk daha da güçlenmektedir. Bu açıdan, arabuluculuk, arabuluculuk yapan ülkeye barışı teşvik eden bir aktör olarak prestij kazandırarak yumuşak gücünü artırmaktadır.

Bir arabulucu ülke ya da lider, uluslararası alanda “*küresel bir sorun çözücü aktör, lider ve ülke*” algılarını geliştirmek isteyebilmekte ve bunun sonucunda da hedef kamuoyları nezdinde etki, nüfuz ve yumuşak güç hedeflemektedir. Touval, bir dış politika aracı olarak gördüğü arabuluculuğun büyük ülkeler nezdinde güvenlik ve istikrar gibi maddi çıkarlara ulaşmak hedefi ile gerçekleştirildiğini belirtirken, Bercovitch bir arabulucu devletin çatışmadaki taraflar için vazgeçilmez hale gelerek veya taraflardan birinin veya her ikisinin minnettarlığını ve iyi niyetini kazanarak kendi nüfuzunu genişletmenin ve artırmanın bir yolu olarak da görebileceğini ifade etmektedir. (Bercovitch, 2011, s.140) Bir ülkenin uluslararası itibarı genellikle "yabancı bir ülkenin imajının kolektif yargıları" olarak tanımlanmaktadır. (Wang, 2006, s.92) Bu nedenle, bir ülkenin diğer ülkeler nezdinde nasıl görüldüğü bu açıdan diğer uluslarla olan diplomatik ilişkilerinde büyük bir etki yaratmaktadır. Bu fark arabulucu bir ülkenin için uluslararası siyaseti etkileme yeteneğini doğrudan belirleyebilmektedir.

Arabulucular aynı zamanda tarafsız bir kolaylaştırıcı değil, bu alanda kendi kaynaklarını ve nüfuzunu kullanan ve bunu genellikle kendi dış politika hedefleriyle uyumlu olarak gerçekleştiren ve sonuçları şekillendirmeye çalışan aktif ve girişimci oyunculardır. (Vuković,2014) Dolayısıyla, arabuluculuğun yumuşak güç üzerindeki etkisini analiz ederken, onun dış politika aracı olma niteliğini de göz önünde bulundurmak gerekmektedir. (Touval,1992, s.232-248) Arabulucular kendilerine çeşitli roller ve yaklaşımlar benimseyebilir. (Bercovitch, 1997, s.125) Bu durum hem yumuşak güç hem de ulusal imaj bağlamında, devletlerin kendilerine dış politikaları üzerinden uluslararası alanda tercih ettikleri rol kimlikleri ve bu kimlikler üzerinden statü inşası arzuları ve tercihleri ile de paralellik arz etmektedir.

Arabuluculuğun etkiyi genişletme ve artırma motivasyonu bağlamında bir arabulucu ülke bir çatışmadaki taraflardan birinin veya her ikisinin de minnettarlığını kazanmayı umabilir; bunu ya çatışmadan çıkmalarına yardımcı olarak ya da taraflardan birinin aksi takdirde elde edilebilecek olandan daha iyi şartlar elde etmesine destek olarak yapabilir. Elbette, arabulucu tüm gücünü bir tarafa veremez, ancak iki taraf arasındaki müzakerelere katılımını zorunlu kılarak ve her bir tarafı diğer taraftan bir şey istediğinde arabulucuya bağımlı hale getirerek kendi etkisini artırabilir. Arabulucular ayrıca, varılan herhangi bir anlaşmanın garantörleri haline gelerek de etkilerini artırabilirler. Bu duruma örnek olarak Türkiye BM ile birlikte Ukrayna-Rusya arasında yapılan Tahıl Anlaşması'ndaki iki arabuluculuktan biridir ve süreçte anlaşmanın garantörü olarak da yer almıştır. Türkiye gibi arabulucular istikrar olasılığını artıracak, rakiplerinin müdahale fırsatlarını ortadan kaldıracak, taraflardan birinin veya her ikisinin minnettarlığını kazanacak veya iki rakip arasındaki ilişkilerde "söz sahibi olmaya" devam etmelerini sağlayacak koşulları oluşturabilmektedir.

Taraflar üzerinde siyasi etkiyi ve meşruiyeti artırma, çatışan taraflar ve aktörler nezdinde nüfuz kazanma gibi hedefleri olan motivasyonlar başarılı ile sonuçlandığında uluslararası arabuluculuk alanında “*arabuluculukta lider ülke*” imajı, ulusal alanda da dış politika meşruiyetinin artırılması, diplomatik nüfuz ve yumuşak güç kapasitelerinin güçleneceği düşünülmektedir. Maddi

kazanımlardan ziyade algıları şekillendirmek, prestij kazanmak ve siyasi nüfuzu artırmak bu motivasyonların temelini oluşturmaktadır. (Mitchell, 1988) Zartman ve Touval'da arabulucunun etki gücünü genişletme ve itibar kazanmaya dönük motivasyonlarına vurgu yapmaktadır. (Zartman&Touval,1985) Norveç, Finlandiya, İsveç gibi ülkeler özellikle Soğuk Savaş sonrası çatışma çözümlerinde ve arabuluculukta bu motivasyonlarla ön plana çıkmıştır. Bu ülkelerin yerini son yıllarda Türkiye, Pakistan, Güney Afrika, Katar gibi ülkeler almış; arabuluculuk girişimlerinde etki, yumuşak güç kazanımı, itibar motivasyonlarının önemli bir yer teşkil ettiği görülmektedir. Son yıllarda özellikle Türkiye, Katar ve Pakistan gibi bölgesel güçlerin aldıkları arabuluculuk inisiyatifleri ile İstanbul, Doha ve İslamabad birer diplomasi markası ve merkezi haline gelmiştir. Katar'ın Gazze'de ateşkesin sağlanmasında Hamas-İsrail görüşmelerinde arabuluculuk çabaları, Pakistan'ın ABD-İran arasındaki savaştaki arabuluculuğu, Türkiye'nin Rusya-Ukrayna arasında çok sayıda görüşmeye ev sahipliği yapması bölgesel ve orta büyüklükte güçlerin nasıl küresel etki yaratabildiğine çarpıcı örneklerdir.

Tablo 1. Bercovitch- Mitchell Arabuluculuk Motivasyonları³

	Christopher Mitchell	Jacob Bercovitch
Ana Odak	Üçüncü Taraf Arabuluculuğunun Nedenleri ve Motivasyonları	Başarılı bir Arabuluculuğun koşulları
Motivasyon Çerçevesi	Araçsal-Çıkar Odaklı, Nüfuz, İlişkiler, İttifakların Korunması, Yumuşak Güç, Normatif, Ahlaki ve İnsani Temelli	Arabulucunun çıkarları, stratejik endişeleri ve ihtiyaçları
Tarafsızlık/Nötr Olma	Motivasyonlar tarafsızlığı derinden şekillendirir; tarafsızlık çoğu zaman karışık motivasyonlar tarafından tehlikeye atılır	Tarafsızlık şart değildir; arabulucular önyargılı olabilirler ve nüfuz sahibi olduklarında başarılı olabilirler
Aktör Türü	Devletler, Uluslararası Örgütler, Sivil Toplum Kuruluşları ve Bireyler.	Öncelikle devlet merkezlidir; uluslararası krizlere odaklanır
Uygulamaları	Motivasyonlar arabulucunun tarzını (kolaylaştırıcı, manipülatif, formülatif) şekillendirir	Başarı arabulucunun sürece neden dahil olduğuna değil, arabulucunun davranışına bağlıdır
Yaklaşım	Daha normatif ve yorumlayıcı	Daha ampirik ve güç-politiği yaklaşımı

³ Bercovitch, J. (Ed.). (1992). *Mediation in international relations: Multiple approaches to conflict management*. St. Martin's Press.; Bercovitch, J., & Gartner, S. S. (Eds.). (2009). *International conflict mediation: New approaches and findings*. Routledge.s.; Bercovitch, J., & Lee, S.-M. (2003). Mediating international conflicts: Examining the effectiveness of directive strategies. *International Journal of Peace Studies*, 8(1), 1–17.; Mitchell, C. (1988), "The Motives for Mediation" in C. Mitchell and K. Webb (eds.), *New Approaches to International Mediation*, New York, Greenwood Press, 29-51; Mitchell, C. R. (1988). The motives for mediation. *International Negotiation*, 3(1), 1–21.

Ahlâk ve Değerler Odaklı Normatif Motivasyonlar ve Kazanılan Meşruiyet

Bir arabulucu aktörün maddi çıkarlar ve yumuşak güç temelli motivasyonlarının dışında normatif alanda insani ve ahlaki değerleri öncelediği, uluslararası alanda barışın tesisi ve uyumu, demokratik ve evrensel ilkeleri koruma ve sürdürme gibi normatif güdüler üzerinden de hareket ettiği görülmektedir. (Bercovitch, 2011, ss.15-33:35-92) Başarılı bir arabuluculuğun sonunda arabulucu ülke güçlü bir ahlaki otorite haline gelebilmektedir. Şiddeti sona erdirmeye, acıyı hafifletmeye ve barış anlaşmaları kurmaya somut bir şekilde katkıda bulunmak arabulucuya önemli bir ahlaki duruş kazandırmaktadır. (Zhomartkyzy, 2023) Bu motivasyona sahip arabulucular, çatışmaları müdahaleyi insani ve ahlaki sorumluluk olarak görmektedir. (Diehl&Greig, 2013, s.79) Üçüncü taraf arabulucular ahlaki bir yükümlülük olarak gördükleri çatışmalarda insani diplomasiyi önceleyerek savaşın yarattığı insani krizleri ve öncelikli olarak sivil ölümlerini durdurmayı ve çatışmaların önüne geçmeyi hedeflemektedir. Demokratik değerleri önceleyen bu ülkeler arabulucu olarak hareket ettiklerinde, şiddet içermeyen çatışma çözümüne bağlı, uzlaşma, diyalog ve uluslararası normlara uyum gibi değerleri de yansıtmaktadır. (Böhmelt, 2021, s.455)

Genel bir çekicilik yaratmasının yanında, arabuluculuğun normatif motivasyonları özellikle bir ülkenin uluslararası sistemdeki algılanan meşruiyetini ve ahlaki otoritesini güçlendirmektedir. Çatışma içinde fırsat yaratmak ahlaki, eleştirel ve söylemsel bir güce sahiptir ve bu Zartman'ın 'ahlaki otoritenin' arabuluculukta önemli bir güç kaynağı olabileceği yönündeki tespitiyle uyumludur. Böylelikle arabuluculuk süreci meşruiyete katkıda bulunmakta ve arabuluculuk yapan bir ülke tek taraflı eylem veya güç yerine rızaya dayalı, zorlayıcı olmayan bir yöntem (Nagel&Clayton,2017, s.3) seçmektedir. Arabulucu ülke çatışan tarafların özerkliğine saygı duyduğunu ve anlaşmazlıkların barışçıl bir şekilde çözülmesini destekleyen uluslararası normlara uyduğunu göstermektedir. (Londoño, 2003) Bu prosedürel meşruiyet, zorlayıcı müdahalelerle ilişkilendirilen olumsuz algılarla bir tezat oluşturarak arabulucuyu sorumlu bir uluslararası aktör olarak konumlandırmaktadır. Bu anlamda çatışmaların barışçıl çözümü yönündeki tüm çabalar uluslararası normlarla da uyumludur. (Londoño, 2003) Barışa bağlı sorumlu bir paydaş olarak hareket etmek, arabulucunun dış politikasının algılanan meşruiyetini ve ahlaki otoritesini artırmaktadır. Uluslararası hukuka ve barışa bağlılık göstermek, küresel ve bölgesel barışın temini ve tesisi konusunda inisiyatif almak da o ülkenin itibarı yükselten bir faktördür. Buna son yıllarda Türkiye ve Katar'ın son yıllarda evsahipliği yaptıkları uluslararası organizasyonlar, barış görüşmeleri, arabuluculuk zirveleri örnek gösterilebilir. Türkiye ve Katar'ın son yıllarda yumuşak güç endekslerindeki artan performanslarında bu girişimlerinin rolü bulunmaktadır. (International Investment, 2025)

Öte yandan arabuluculuk faaliyetinin artırılmış meşruiyete dönüştürülmesi her zaman mümkün değildir. Arabuluculuk normatif motivasyonlarla uyumlu olsa da sıklıkla bölgesel istikrar endişelerinden dolayı jeopolitik veya ekonomik motivasyon ve çıkarlar öncelenebilmektedir. (Bercovitch, 2004) Bu çıkarların, çatışan taraflar veya etkili gözlemciler tarafından öncelikli itici güç olarak algılanması halinde arabulucunun meşruiyeti zayıflayabilmektedir. Bu durumda bir arabulucunun şiddeti ödüllendirdiği, kapsayıcılıktan yoksun olduğu veya dış aktörler tarafından manipüle edildiği görülürse meşruiyetlerine yönelik zorluklarla karşı karşıya kalabilmektedir. (Arnold,2014) Buna örnek olarak; Norveç'in Sri Lanka-Tamil İlam Kurtuluş Kaplanları (LTTE) arasında yürüttüğü arabuluculuğunda (2000-2009) karşılaştığı zorluklar verilebilir. Sürecin başarısızlığında arabulucu ülke Norveç'in hem arabulucu hem de ateşkes gözlem mekanizmasının lideri olarak tarafsızlığı sağlayamadığı değerlendirmelerine neden olmuş, müzakereler çökmüş ve süreç başarısızlıkla sonuçlanmıştır. (Nissen, 2021) Bu nedenle, arabuluculuğa katılan devletler hassas bir dengede ilerlemelidir. Ulusal çıkarların gözetilmesi beklenirken, arabuluculuk sürecinin temelde adil ve şeffaf olarak algılanması ve uygulanabilir bir barışa ulaşma taahhüdünün gerçek olması ve meşruiyetinin süreklilik arz etmesi büyük önem taşımaktadır. Zira ülkeler güçlerini başkalarının gözünde meşrulaştırdıkları zaman daha az dirençle karşılaşmaktadır. Arabulucu ülke

diğer ülkelerin faaliyetlerini onun istediği biçimde yönlendirilmesine ya da sınırlandırılmasına teşvik eden kurallara riayet etmesi halinde kendisine maliyet üretecek bir havuç ya da sopaya stratejesine de ihtiyaç kalmamaktadır. (Nye, 2017a, s.30-31) Arabuluculuk her halükarda ahlaki otorite ve meşruiyet sağladığı sürece bir ülke için yumuşak güç ve itibar üretebilmektedir.

Arabuluculukta Beceri ve Yetkinliğin Etkiye Dönüşümü

Uluslararası arabuluculuk aynı zamanda önemli beceri ve yeterlilik gerektiren zorlu bir diplomatik uygulamadır. Çözümü zor çatışmalar ve karmaşık süreçleri başarılı bir şekilde yürütmek; müzakere, iletişim, stratejik düşünme ve kültürlerarası anlayışta uzmanlık, yetkinlik sahibi olmak bir devletin diplomatik yeteneğini ve kapasitelerini sergilemektedir. (Zhormartkyzy,2023) Tutarlı ve becerikli diplomatik uygulamalar ise dolaylı olarak bir ülkenin uluslararası alandaki kültürel etkisine katkıda bulunabilmektedir.

Arabuluculukta yetkin, adil ve etkili diplomasiye ilişkin bir imaj ve bilinirlik, bir ulusun algılanan kimliğinin veya 'işleri yapma biçiminin' bir parçası haline gelebilmektedir. Diplomatik beceri ve yapıcı uluslararası angajman imajı kendi başına çekici olabilir ve bu da o ülkenin ve ulusun yetenekli ve saygın bir küresel aktör olarak genel kültürel cazibesini artırabilmektedir. (Zhomartkyzy,2023,s.74)

Ayrıca, yetenekli ve etkili bir arabulucu olarak tanınırlık kazanmak, arabulucu ülkeye uluslararası forumlarda daha fazla erişim ve etki sağlayabilmektedir. Türkiye'nin özellikle Rusya-Ukrayna savaşındaki arabuluculuk girişimlerinin birçok diplomatik kazanımı olmuş; Türkiye Gazze ateşkes anlaşmasında garantörlüğe davet edilmiş, NATO Liderler Zirvesi ve COP-31 gibi prestijli uluslararası ve diplomatik organizasyonlara ev sahipliği yapma imkânı bulmuş ve uluslararası alanda arabuluculuk ve çatışma çözümlerindeki rolü ve itibarı adına kazanımlar sağlamıştır.

Güvenilir ve yetenekli bir sorun çözücü olarak görülme, bir ulusun diplomatik nüfuzunu ve çok taraflı ortamlarda gündemleri ve sonuçları şekillendirme yeteneğini artırmaktadır. Başkalarının çözemediği veya çözmek istemediği karmaşık çatışmaları başarıyla ele alarak, arabuluculuk yapan bir devlet kendini bölgesel veya küresel meselelerde vazgeçilmez bir aktör olarak konumlandırabilir, etkisini ve önemini daha da sağlamlaştırabilmektedir.

Arabuluculukta Güvenilirlik ve Adalet Algısı

Uluslararası ilişkilerde olduğu gibi arabuluculuk süreçlerinde de güvenilirlik en önemli ilkedir. Güvenilir bir arabulucu olmak etkili diplomasi ve itibarın da temelini oluşturmaktadır. Başarılı arabuluculuk çatışan taraflarla öncelikli olarak karşılıklı güven inşa etmeyi gerektirir. (Wallenstein& Svensson, 2014) Taraflar arasında diyalogu kolaylaştırarak, hassas bilgileri ele alarak ve tarafların anlaşmalara varmasına ve bunları uygulamasına yardımcı olarak, bir arabulucu devlet güvenilirlik, dürüstlük ve taahhütlerine bağlılık konusunda bir itibar oluşturmaktadır. Bir arabulucu, kabul edilebilir ve etkili olmak için çatışan tarafların güvenini kazanmalıdır. (Heemsbergen & Siniver, 2011). Arabuluculuk süreciyle kazanılan bu güven dışarıya doğru yayılmaktadır. Olayları gözlemleyen daha geniş uluslararası toplumun gözünde arabulucunun güvenilirliği ve meşruiyeti de artmaktadır. Bu anlamda arabuluculukta hem sürecin hem de sonucun meşruiyet merkezinde güven vardır.

Arabuluculuğun güven oluşturma mekanizması, eylem yoluyla da bu olumlu nitelikleri göstermeyi içerir. Barış, adalet ve bağlılık gibi evrensel olarak değer verilen ilkelerle uyumlu tutarlı, şeffaf uygulanabilir olduğunda arabulucu ülke güçlü bir etkileşim ile olumlu algıları güçlendirmekte bu da kendisine olan güveni beslemektedir. (British Council, 2022) Başarılı arabuluculuk, bu niteliklerin güçlü bir şekilde görünmesini sağlayarak, uluslararası güven ve güvenilirlik geliştirmek için potansiyel olarak etkili bir araç haline gelmektedir.

Arabulucu süreç boyunca verilen taahhütleri yerine getirirken, adaleti de önermektedir. Adil bir arabulucunun ilgili taraflar için kabul edilebilir bir sonucu kolaylaştırdığı düşünülmektedir. Bu bağlamda bölgesel aktörlerin müdahalesi genellikle uzak güçlerin müdahalesinden daha meşru ve adil olarak görülmektedir (Butcher, 2019, ss. 41-46). Özellikle batı dışı dünyada ve küresel güney aktörleri arasında batılı ve kolonyal geçmişi olan aktörlere kıyasla bu ülkelerin daha güvenilir olduğu düşünülmektedir. Çatışan ülkelerin egemenliğe saygı, askeri müdahalelere mesafeli duruş, alternatif diplomatik modelleri teşvik etme ve adil süreç yönetimi gibi kriterlerin arabuluculuk girişimlerinde güven duygusunun zeminini güçlendirdiği görülmüştür. (Mariani, 2024).

Güven ve adalet unsurlarının yanında başarılı arabuluculukla ilişkilendirildiği geleneksel olarak belirtilen diğer özellikler; arabulucunun çatışma hakkındaki bilgisi, fikirlerinin özgünlüğü, karşıtların pozisyonlarını anlama yeteneği, aktif dinleme, zamanlama duygusu, iletişim becerileri ve kriz yönetimidir. (Bercovitch& Houston,2000, s.25) Arabuluculuğun güven oluşturma mekanizması, eylem yoluyla da bu olumlu nitelikleri göstermeyi içerir. Barış, adalet ve bağlılık gibi evrensel olarak değer verilen ilkelerle uyumlu tutarlı, şeffaf uygulanabilir olduğunda, arabulucu ülke güçlü bir etkileşim ile olumlu algıları güçlendirir ve güveni beslemektedir. (British Council, 2022).

Arabulucu Ülke: Ulusal Rol, Statü ve İtibar İnşası

“Rol”, “statü” ve “itibar” kavramları da ülkelerin değişen uluslararası koşullarda arabuluculuk motivasyonlarını açıklamaya yardımcı olmuştur. Le Preste, bir ülkenin rol tanımının dünyadaki imajını oluşturduğunu ve bu rolün de önündeki seçenekleri etkilediğini belirtmektedir. (Le Preste, 1997, s.3-14)) Buzan'a göre de ister süper güç, büyük güç ya da bölgesel güç olsun ülkeler iddialarını ve rollerini birbirlerine göre tanımlamaktadır. (Buzan, 2004, s.19)

“Ulusal Rol” kavramı ülkelerin dış politika kimlikleri, karar vericilerinin uluslarının uluslararası sistemde kendileri için belirledikleri konumu, amacı, rolü ve algılarının toplamını ifade etmektedir. Esasen, bir ülkenin liderlerinin ve devletlerinin dünyadaki rolünü nasıl gördükleri ve kendisinden beklenen eylem ve taahhüt türleri ile ilgilidir. Bu kavramlar, bir ulusun dış politika tercihlerini ve küresel sahnede diğer aktörlerle etkileşimlerini anlamak için bir çerçeve sağlamaktadır. (Holsti, 1970, s.294) Buna göre karar vericilerin algıları bir ülkenin dış politikasını şekillendirmekten sorumlu olanların inançlarına ve anlayışlarına dayanmaktadır. Genel karar, kural ve taahhütler ise bir devletin uluslararası alanda kendisi için uygun gördüğü geniş eylem türlerini kapsamaktadır. Bir ulusun küresel sistem veya bölgesel alt sistemler içinde yapması gereken algılanan devam eden sorumlulukları ve katkıları içeren uzun vadeli işlevleri bulunmaktadır. Bir ülkenin uluslararası alandaki rol kavramlarını anlamak o ülkenin dış politika motivasyonları, diğer devletlerle tercih ettiği etkileşim biçimleri ve uluslararası ilişkilere genel yaklaşımı hakkında içgörüler sunabilmektedir. Holsti, “arabulucu-köprü kurucu” ulusal rolünü de içine alan dört ana kategoride ulusal rol türlerini tanımlamıştır. (Holsti, 1970)

Devrim Kalesi: Kendini ideolojik değişimin destekçisi olarak gören bir devlet,

Bölgesel Lider: Coğrafi alanı içinde baskın bir rol üstlenen bir devlet,

Köprü Kurucu: Farklı bloklar veya ideolojiler arasında bağlantı kurmayı ve arabuluculuk yapmayı amaçlayan bir devlet,

Bağımsız: Özerkliğine öncelik veren ve büyük güçlerle yakın hizalanmadan kaçınan bir devlet.

Bu kategorizasyona göre ülkeler ve/veya yönetici elitleri, "uluslararası politikada kimliklerini onaylayan davranışlarını anlamlı kılmak için 'lider' veya 'güvenilir müttefik' gibi roller üstlenmeyi" seçebilmektedir. (McCourt, 2011) Bu anlamda bir devletin, aslında kimlik iddiasının

kısaltması olan, temel bir "rol yönelimi"ne sahip olduğu düşünülebilir. Bu yönelimler "özgül ulusal rol anlayışları" olarak da tanımlanmaktadır. (Gaskarth, 2014, s.42-65)

Özellikle Birinci ve İkinci Dünya Savaşı, dekolonizasyon, Soğuk Savaş'ın bitimi gibi tarihi süreçlerde ülkelerin eski ulusal kimliklerini, sömürge ve/veya sömürgeci geçmişlerini geride bırakarak yeni bir ulusal kimlik ile temsili ve tanınmasını sağlamak ve meşruiyet arayışında olduğu görülmektedir (Peterson, 2006, s. 733). Bu durum bir ülkenin itibar yönetimi ve ulus markalama motivasyonlarının kültürel ve diplomatik nedenleri arasında da görülmektedir. (Browning, 2023)

Arabulucu bir ülkenin ulusal rol tanımında diplomatik motivasyonlarla hareket edildiğinde, bu yumuşak güç motivasyonları ile de yakından uyumludur (Clerc & Glover, 2015, ss. 13-17). Ülkelerin diplomatik rollerinin mantığa bakıldığında; uluslararası alanda "arabulucu", "barış inşacısı", "kolaylaştırıcı", "barış elçisi" olarak konumlanmaya çalışan, bundan meşruiyet, statü ve jeopolitik faydalar sağlamayı amaçlayan devletler ülkeler çekmektedir (Dal, 2020, ss. 1-15). Diğer yandan uluslararası sistemde meşru bir aktör olarak görülmeyen ve tanınmayan Kuzey Kore'nin bile dünya siyasetinde farklı bir rol oluşturmak amacıyla kendisine biçtiği "Amerikan emperyalizmine karşı bir savunucu" bir kimlik ile ön plana çıkmaya çalıştığı görülmektedir. (Cho, 2017). Rusya SSCB'nin dağılması sonrası arzuladığı büyük güç statüsünü yeniden devam ettirmek için diplomatik motivasyonları kullanmış; küreselleşme sürecinde rekabetten pay alabilmek için kendisini yatırıma açık, serbest piyasa ekonomisine uyumlu bir devlet olarak sunmuş ve ekonomik motivasyonlarını işletmiştir (Clerc & Glover, 2015, ss. 13-17).

Statü inşası ise hem bir ülkenin hak ve yükümlülüklerinin fiilen yerine getirilmesiyle ilgili prosedürel bir unsura hem de değerler, kimlik ve o ülkenin kolektif inançlarının güvence altına alınmasında önemli bir role sahiptir. (Larson&Wollforth, 2014) Bir konumlandırmanın sonucu olarak hem maddi hem de sosyal anlamda başkalarının gösterdiği saygı ile ilgilidir. (Kemper, 2011) Dış politikada "Statü" arayışı ise somut faydalar sağladığı için başlı başına bir amaç olarak görülebilir; ancak bu tür bir araçsallığın altında güçlü bir siyasi ve psikolojik motivasyon bulunmaktadır. Yüksek bir statü deneyimlemiş bir devlet, genellikle ve sürekli bir öz-tanımlama eylemi olarak büyüklüğü hedefler; buna karşın gerileme ve zayıflığı reddetmektedir. (Hagström, 2021, s.331-342) ABD ve Çin gibi büyük güçlerin küresel pandemi COVID döneminde uluslararası kamuoyu nezdinde küresel iş birliği ve çözüm üretiminde yetersiz görülmelerine rağmen zayıflıklarını reddetmeleri buna en belirgin örneklerden biridir.

Öte yandan statü, bir ülkenin sahip olduğu yeteneklerden kaynaklanır, ancak o devletin başkaları tarafından nasıl görüldüğüyle gerçekleşir. Duque'nin belirttiği gibi, statü 'temelde sosyaldır', sosyal olarak inşa edilir ve bir tanınma meselesidir. (Duque, 2018, s.580) Bu durum bir ülkeyi "itibar" kavramına oldukça yaklaştırsa da statü kavramı ile örtüşmemektedir. Bir ülkenin yüksek bir statüsü ama kötü bir itibarı da olabilmektedir. Statü aynı zamanda uluslararası örgütlere üyelik ve uluslararası hukuk kapsamındaki yükümlülükler uyarınca üstlenilen ve beklenen bir tür öz-referanstır. (Bukovansky vd.,2012) Etkili ve güvenilir bir şekilde yerine getirildiğinde, bu sorumluluk ve yükümlülüklerin kapsamı, ülkelere "prestij" sağlamak ve bu da statünün etkilerinin yalnızca güç veya çıkarlar tarafından yönlendirilmediğini anlamaya yardımcı olmaktadır. (MacDonald&Parent, 2021, s.4)

İtibar ise davranışsal bir niteliktir ve başkalarının 'bir aktörün geçmiş davranışlarının gözlemlenmesiyle bilgilendirilmiş bir özelliği veya eğilimi hakkında' sahip olduğu 'inançlar'ın toplamıdır. (Renshon vd., 2018) Bir devletin itibarı lekelenirse saygı azalabilir ve sonunda itibar hasarı o kadar kronik ve akut hale gelebilir ki statünün sosyal unsuru da ortadan kalkabilir. Keohane'nin öne sürdüğü gibi, "iyi bir itibar", bir hükümetin avantajlı uluslararası anlaşmalara girmesini kolaylaştırır; bu itibarın zedelenmesi ise anlaşmalara varılmasını daha zor hale getirerek o

ülke için bir maliyet üretir". (Keohane, 2005, s.105) Cull'a göre de bir ülkenin "İtibar Güvenliği" güçlü ve zayıf yönlerine bağlı olarak sağlanmaktadır. (Cull, 2022)

Arabuluculuk girişimleri ile elde edilen itibarın bir diğer sonucu da büyük güçler veya uluslararası kuruluşlar tarafından verilen resmi diplomatik tanınma, itibar veya yükseltilmiş statüdür. Katar'ın ABD tarafından NATO Dışı Büyük Müttefik olarak belirlenmesi, ABD-Taliban görüşmelerini kolaylaştırmadaki rolüyle açıkça bağlantılı olarak, arabuluculuk çabalarının somut stratejik avantaja dönüşmesinin başlıca örneğidir. Bunun yanında arabulucular yalnızca çatışan taraflarla değil, aynı zamanda çatışmaya dahil olan veya çatışmayı gözlemleyen diğer ilgili devletler, uluslararası örgütler ve hükümet dışı aktörlerle de yakın bir şekilde etkileşim kurmakta ve bu alanda bir normatif kapasite inşa etmektedir. Arabuluculuk süreçlerindeki bu yoğun etkileşim ve diplomatik ağlar süreci güçlendirmeye hizmet etmektedir. (Rubin&Bercovitch,1994) Arabuluculuk sırasında kurulan bu yerleşik iletişim hatları ve ilişkiler arabulucu ülke için gelecekteki diplomatik girişimlerde iş birliğini kolaylaştırabilmek için bir kapasite inşasıdır. Buna bir örnek olarak; Türkiye ve Finlandiya'nın girişimleri ile BM nezdinde 2010 yılında başlatılan "Arabuluculuk Dostlar Grubu"ndaki katılımcı sayısı 53 üye ülke, BM ve 7 ayrı bölgesel-uluslararası kuruluşun katılımıyla 61'e ulaşmıştır. (United Nations, n.d.) Türkiye'nin Dışişleri Bakanlığı nezdinde kurduğu Arabuluculuk Genel Müdürlüğü'nde bu kapasite inşasına bir diğer örnektir. (T.C. Dışişleri Bakanlığı, n.d.) Türkiye, bölgesi ve ötesinde kalıcı barış, istikrar ve refah ortamının tesisi için uluslararası sorunların barışçı çözüm yöntemlerinden biri olan arabuluculuk alanında sahadaki girişimlerinin yanında, bu örgütler nezdinde küresel ölçekte farkındalık ve kapasite yaratılması çalışmalarında öncü rol oynamaktadır. Türkiye yine bu dönemde, yumuşak güç ve ulusal marka oluşturmada öne çıkmaya başlamıştır. Bu durum, Türkiye'nin barışçıl diplomasiye olan bağlılığı ve uluslararası çatışmaların çözümünde arabulucu olarak üstlendiği dinamik rol sayesinde gerçekleşmiştir. Küresel Yumuşak Güç Endeksi kuruluşu Brand Finance Türkiye'nin Ortadoğu'dan Doğu Avrupa'ya kadar geniş bir bölgedeki etkisini vurgulamaktadır. 2024 yılında, diplomatik girişimleri ve ev sahipliği yaptığı uluslararası etkinlikler sayesinde Türkiye'nin, Brand Finance Yumuşak Güç Endeksi'nin 2020'deki başlangıcından bu yana yumuşak güçte en önemli artışı gösteren ilk dört ülke arasında yer aldığı görülmektedir. (Brand Finance, 2024a, 2024b).

"İyi Ülke" Taksonomisi: Ahlâki Boyut ve Arabuluculuk İlişkisi

Politika alanında ülkeler daha güçlü bir itibarın güvence altına alınabileceği alanlara yönelmekte, ulusal rol kimliğini küresel alanda 'iyi güçler' olarak kurgulamaktadır. Bu rol kimlikleri "faydalı müttefikler", "tarafsız arabulucular" veya "sistemin korunmasına katkıda bulunanlar" olarak itibar kazanma şeklinde olabilmektedir (Wolforth vd., 2018). Fark edilmeye ve 'görölmeye' yapılan bu vurgu, ulus markalama ve itibar inşasının kültürel ve diplomatik mantığıyla da örtüşmektedir. Ülkeler reel-politik çıkarları ve hesapların ötesinde bir motivasyonla dünya barışı için devreye giren "İyi Vatandaşlar" olarak uluslararası itibar kazanabilmektedir. (Diehl&Greig,2013, s.82) Bu durum, Anholt'un Ulus Markalaşması çalışmasındaki "İyi Bir Ülke" fikriyle de örtüşmektedir (Anholt, 2020). Anholt'un (2020, s. 31) belirttiği gibi, itibarını, ulusal imajını, küresel konumunu ve meşruiyetini artırmayı ve ekonomik refaha ulaşmayı hedefleyen bir ulus için "iyilik yapmak" bir gereklilik değil zorunluluktur.

Bu boyuta göre ulusu "ahlaki bir aktör" olarak konumlandırarak, herkesin iyiliği için ortak olarak kabul edilen uluslararası sorunları özverili bir şekilde ele alarak, çekici bir imaj ve olumlu bir ülke markası geliştirilmelidir (Anholt, 2020, s. 228). "İyi Ülke Denklemi"nde bir ülkenin imajının olumlu yönde geliştirilmesi ancak dünya için çalışmaktan ve uluslararası topluluğa katkıda bulunmaktan, diğer ülkeler ve kuruluşlarla ortaklık içinde 'büyük zorluklarla' mücadele etmekten geçmektedir. Bu denklem aynı zamanda bir ulus markasının; siyasi motivasyonu, ahlaki sonuçları ve küresel sorunları çözmedeki gerçek etkinliğini ortaya çıkaran bir katalizör işlevi görmektedir. (Anholt, 2020, s. 228). Bu türden bir

yaklaşımında, ülkeler “uluslar topluluğunda yararlı” ve “üretken bir rol” üstlendikleri sürece, o ulusun itibarı, imajı ve statüsü de doğru orantılı olarak güçlenmektedir. (Anholt, 2020, s. 31). 2005 ile 2011 yılları arasında altmış dört ülkeyle ilgili uluslararası algılara ilişkin on yedi anketin verilerini inceleyen Anholt, ulusal statünün bir ülkenin ahlak, estetik, ilgi, sofistikasyon ve dayanıklılık parametrelerinde inşa edilen toplam itibarının bir sonucu olduğunu öne sürmektedir. Aynı çalışmada, Anholt, Ulus Markaları Endeksi (NBI-Nation Brands Index) puanıyla en güçlü korelasyona sahip olan parametrenin ise “insanların ülkeyi ve uluslararası alandaki davranışlarını onaylayıp onaylamadığının ölçüsü olarak ahlakın ve o ülkenin insanlık ve gezegen üzerinde olumlu ve ilkeli bir etki yaratıp yaratmadığı” olduğu sonucuna varmıştır (Anholt, 2010; Anholt-Ipsos, 2010).

Bu değerlendirmelere ve ölçümlemeler ışığında; insanların çekici bulduğu, hayranlık duyduğu ülkeler mutlaka en büyük, en güçlü ve en zengin ülkeler değildir. Bir ülkenin dünyaya sadece kendi çıkarları için değil, insanlık için katkılarda bulunması erdemli bir döngünün doğal bir çıktısıdır. Esasen bu durum, Chitty’nin “Erdem Merkezli Yumuşak Güç” tartışması ile de iyilik ve erdemli eylemler üzerine ulusal rolü inşa eden ülkelerin potansiyel olarak daha çok ilgi gören, göze çarpan ve uluslararası alanda norm belirleyici bir rol oynayabileceği önerileri ile de örtüşmektedir. Bu yaklaşımlar ışığında ülkelerin artık tüketicilerin, turistlerin ve yatırımcıların yalnızca maddi ve estetik arzulara hitap etmek yerine, onların vicdanlarına ve insanlığa hitap etmeyi amaçlayan normatif boyutları ön plana çıkmaktadır. Bu boyuta göre ülkeler kendilerini “*ahlaki bir aktör*” olarak konumlandırarak, herkesin iyiliği için ortak olarak kabul edilen uluslararası sorunları özverili bir şekilde ele alarak, çekici bir imaj ve olumlu bir ülke markası geliştirebilmektedir. (Anholt, 2020, s.228) Nye’ye göre de bir ülkenin yumuşak gücü, kültürünün ve siyasi değerlerinin başkaları için çekiciliğine ve dış politikasının algılanan meşruluğuna bağlıdır ve bu da ona ahlaki otorite kazandırmaktadır. Etkili ve ilkeli bir arabulucu olarak da güçlü bir itibar, bütünsel ulusal marka imajına olumlu katkıda bulunmaktadır. Bu geliştirilmiş imaj, diplomatik alanın ötesinde de somut faydalar sağlayabilmekte ve ülkeyi turizm, yabancı yatırım ve istikrarlı, iyi yönetilen ve küresel olarak saygı duyulan yerler arayan dünya vatandaşları için daha çekici hale getirebilmektedir. (The Place Brand Observer, 2020).

Şekil 1:

Arabuluculuk, Normatif ve Statü Temelli Motivasyonlar, Yumuşak Güç Teorik kesişimler ve İlişki Döngüsü

Kaynak: Yazar tarafından geliştirildi

Kavramsal Çerçevenin Açıklayıcı Ülke Örnekleri: Türkiye, Katar ve Norveç

Bu bölümde ele alınan ülke örnekleri, sistematik bir vaka analizi veya ampirik bir karşılaştırma amacıyla kullanılmamıştır. Bunun yerine, geliştirilen kavramsal çerçevenin açıklayıcı ülke örnekleri olarak ele alınmıştır.

Büyük güçlerin ve uluslararası örgütlerin arabuluculuk alanındaki etkinliğinin gittikçe azaldığı bu dönemde orta büyüklükte ülkeler ve yükselen güçlerin dış politikalarında yumuşak güç ve itibar üretebilecekleri alternatif alanlara yöneldikleri görülmektedir. Özellikle batı dışı dünyada kolonyal geçmişi de olan geleneksel güçlere kıyasla; ülkelerin egemenliğe ve toprak bütünlüğüne saygılı, askeri müdahalelere mesafeli, bulunduğu ülkede kazan-kazan temelli alternatif ekonomik ve diplomatik modelleri teşvik eden ülkeler arabuluculuk girişimlerinde daha fazla aranan ve güvenilen aktörler olmaktadır. (Mariani, 2024) Bu bağlamda orta güçlerin dünya sahnesinde arabuluculuk rolü oynamaya daha uygun olduğu görüşleri literatürde ağırlık kazanmaktadır. Zartman yükselen güçlerin arabuluculuk rolüne benzersiz bir şekilde uygun olduğunu hatırlatmaktadır. (Zartman, 2013)

İlk olarak “orta büyüklükte güç” tanımlarına bakıldığında; bir devletin uluslararası davranışının, “orta güç diplomasisi” olarak adlandırılan ve uluslararası sorunlara çok taraflı çözümler arama, anlaşmazlıklarda uzlaşma pozisyonlarını benimseme ve diplomasiye rehberlik edecek “iyi uluslararası vatandaşlık” kavramlarını benimseme eğiliminden oluşan bir kavram olarak da tanımlandığı görülmektedir. (Chaudhary & Chaudhary, 2010, s.144).

Orta Büyüklükte güçlerin arabuluculuk motivasyonlarına bakıldığında; pragmatik, jeopolitik ve çıkar temelli motivasyonla, siyasi nüfuz ve yumuşak güç odaklı motivasyonların yanı sıra, erdem ve insani merkezli motivasyonların ön plana çıktığı bunların bazen tek başına bazen de şartlara ve bağlama göre birlikte sahada olduğu görülmektedir. Bu ülkelerin arabuluculukta kullandıkları teşvikler ise genelde ekonomik araçlar; yatırımlar, krediler, yeniden yapılanma vaatleri, enerji anlaşmaları, güvenlik iş birliği, terörle mücadele, insani yardımlar aracılığıyla olmaktadır.

Çatışma çözümleri ve arabuluculuk alanında yükselen güçleri Brezilya, Çin, Hindistan ve Türkiye örnekleri üzerinden inceleyen Dal’a göre de, son on yılda, ekonomi-ticaret, diplomasi ve sert ve yumuşak güç gibi birçok alanda geleneksel güçlerle küresel rekabete giren yükselen güçlerin statü politikalarında da önemli değişimler yaşanmıştır (Dal, 2020). Yükselen güçlerin küresel meselelerdeki maddi güç kaynakları ve diplomatik nüfuzlarındaki görece artış, dünyanın geri kalanıyla hem ikili hem de çok taraflı ilişkilerine büyük ilgi çekmektedir. Bu güçlerin Vestfalya’nın egemen eşitlik ve içişlerine karışmama normlarına olan bağlılıkları ve batı egemenliğindeki liberal düzene yönelik süregelen eleştirileri uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesindeki rollerini kavrama ve inşa etme biçimlerini etkilemiştir. Buna, barışı sürdürmek ve çatışmaları önlemek için üstlendikleri uluslararası sorumluluklar da eklenmiş; bu da yükselen güçlerin uluslararası çatışmaların yönetiminde aktif olarak yer alma isteklerinin motivasyonunu oluşturmuştur (Dal, 2020, s. 3).

Öte yandan orta büyüklükte güçlerin dünya meselelerindeki rolüne ilişkin tartışmalarda, bu güçlerin arabuluculuk ve barış yapma çabalarının daha çok normatif bir duruşa dayandığı ve yumuşak güç elde etme motivasyonu ile oluştuğu görüşleri mevcuttur. Literatürde farklı tanım ve kıstaslar öne sürülmüş olmakla birlikte orta büyüklükteki ülke; “belirli bir bölgesel sistem içerisinde güç dağılımında sınırlı etkiye sahip olmakla birlikte kendisini doğrudan etkileyen milli ve bölgesel güvenlikle alakalı konularda büyük güçlerin tutumlarını değiştirebilmek ve kendi tutumunu savunabilmek için oldukça çeşitli güç araçları kullanabilen bir “oyuncu” olarak tanımlanabilmektedir (Dong-min, 2012). Barış yapma ve arabuluculuk, diğer tüm dış politika araçlarında olduğu gibi, bu tür aktörlerin ulusal tercihlerini bu normatif motivasyonlar üzerinden geliştirdiği araçlardan biridir

(Beriker, 2016, Beriker, 2017). Cooper, Higgot ve Nossal da “Orta Büyüklükte Güçler” olarak Kanada ve Avustralya’nın dış politika davranışlarını gözlemleyerek, üç tür orta güç rolü; “katalizörler”, “kolaylaştırıcılar” ve “yöneticiler” olarak kategorize etmiştir. (Cooper, vd. 1993) Benzer şekilde, “liderlik”, “koruyuculuk ve koruma”, orta güçlerin işlevlerini tanımlayan başka bir tipoloji olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu argüman orta güçlerin çatışma çözme rolünü bölgesel güvenliğin elde edilmesinin koşullarından biri olduğuna kadar uzanmaktadır. Holbraad da tek odaklı bir dünya sisteminde orta güçlerin rolünün büyük güçlerin tercihleriyle çok sıkı bir şekilde sınırlandırıldığını belirtmektedir. (Holbraad, 1984)

Orta büyüklükteki ülkeler Norveç, Avustralya, Güney Afrika ve Kanada’nın dünyadaki etkilerini artırmaya son derece istekli olduklarını ve bu amaçla etkilerini görülür kılacak arabuluculuk, kolaylaştırıcılık, insani yardım gibi özgün alanlar “*niche areas*”, bulduklarını belirtilmektedir. (Henrikson, 2005) Bu özgün alanlar ‘belirli uluslararası konularda ya da belirli bir konuda uluslararası koalisyonlar yaratmada katalizör görevi de görmektedir. (Robertson, 2005) Finlandiya, Norveç ve İsveç Soğuk Savaş sonrasında dış politika stratejilerinin bir parçası olarak arabuluculuk kapasitelerini geliştirmeye büyük yatırımlar yapmıştır. (Norway Ministry of Foreign Affairs, 2025)

Bir başka orta büyüklükte güç olan Türkiye’nin uluslararası alanda küresel bir arabulucu aktör olarak rolünün artması ile Soğuk Savaş sonrası büyük güçler ve uluslararası örgütlerin bu alandaki rolünün azalması ile eş zamanlı gerçekleşmiştir. Bölgesel çatışmalar ve anlaşmazlıkların çözümünde doğan arabulucu boşluğunun, Türkiye’nin bu rolünün ortaya çıkmasında önemli etkenlerden biri olduğu değerlendirilmektedir. Türkiye’nin bölgedeki çok sayıda çatışmaya arabuluculuk etme çabaları esas olarak bölgede etkili arabuluculuğun olmamasına da bağlanmaktadır (Tocci, 2011). Bir başka deyişle Türkiye, büyük güçler tarafından göz ardı edilen dış politika araçlarını kullanarak ve büyük güçler tarafından ele alınmayan sorun alanlarına odaklanarak uluslararası etkinliğini artırmaya çalışmaktadır (Yalçın, 2012). Türkiye’nin arabuluculuğunu Norveç gibi ülkelerle benzer bir biçimde orta güç diplomasisi içinde konumlandıran ve arabuluculuk faaliyetlerinin motivasyonunu yumuşak güç arayışı bağlamında açıklayan görüşler de mevcuttur (Tank, 2011).

Son yıllarda batı dışı aktörlerin ve özellikle Türkiye, Katar, Çin, Birleşik Arap Emirlikleri, (BAE) Suudi Arabistan gibi bölgesel yükselen güçlerin küresel çatışmalarda üstlendikleri arabulucu, kolaylaştırıcı rolleri ile giderek daha fazla dahil olduğu görülmektedir. Buna karşın geleneksel batılı arabulucular BM, İsveç, İsviçre, Norveç’in küresel krizler ve çatışmaların çözümünde eskisi kadar aktif olarak yer almamaktadır. 2025 yılında yürütülen 53 barış sürecinin en az 20’sinde Çin, Türkiye, Katar, Suudi Arabistan ve BAE yer almıştır. (The Economist, 2026) Geçmişte Norveç, son yıllarda ise Türkiye ve Katar örnekleri arabuluculukta normatif ve statü merkezli motivasyonlarla daha fazla ön plana çıktıkları görülmektedir. Türkiye ve Katar’ın arabuluculuk çabaları bu bağlamda açıkça güvenilir birer uluslararası aktör olarak ulusal bir statü oluşturma stratejik hedefiyle benzerlikler taşımaktadır (Naier, 2021).

Türkiye’nin bölgesel ve küresel çatışmaların çözümündeki arabuluculuk rolü son 20 yılda artan bir ivme ile daha da belirgin hale gelmiştir. Büyük güçlerin ve uluslararası örgütlerin arabuluculuk alanından çekildiği bu dönemde Türkiye özellikle mücavir bölgesinde ve etki alanındaki coğrafyalarda çatışma çözümlerinde inisiyatif alan bir dış politika benimsemeye ve küresel aktör rolü arayışına girmeye başlamıştır. Bu dönemde Türkiye yükselen güçler arasında, uluslararası sorunların ve çatışmaların çözümünde çoğulculuğa ve çok taraflılığa dönüşümün uluslararası ve bölgesel örgütlerin gündemine girmesinde öncülük eden aktörlerden birisi haline gelmiştir (Kiraz, 2020). “Türkiye Yüzyılı” olarak kavramsallaştırılan yeni dönemde Türkiye dış politikasındaki iddiasında diplomasi alanında ve uluslararası örgütler nezdindeki arabuluculuk

girişimleri stratejik bir dış politika aracı ve sektör olarak ön plana çıkmaktadır. (Türkiye Yüzyılı, t.y.). Normatif motivasyonları, insani ve girişimci diplomasiyi dış politikasının merkezine alarak sisteme dönük eleştiride bulunan, kural koyucu, erdem ve ahlâk merkezli bir küresel mesajlarla da bu pozisyonunu tahkim etmektedir.

Türkiye'nin çatışma çözümlerine yaklaşımının zorlayıcı araçlardan daha çok diplomasi, etkileşim ve diyaloga yer verdiği gözönünde bulundurulduğunda bu alandaki başarısının daha çok yumuşak güç kapasitelerine ve diplomasisine dayandığını söylemek mümkündür. Türk dış politika yapıcıları bu hedef ve yaklaşımlar doğrultusunda ülkenin bölgesel ve küresel gündemini ilerletmek için geniş bir araç yelpazesine sahiptir. Devlet dışı aktörler olarak Türk STK'ları, ekonomik çıkar grupları, insani yardım kuruluşları arabuluculuk süreçlerinde yardımcı aktörler olarak yer almaktadır. Özellikle Afrika kıtasındaki insani ve kalkınma yardımları, ekonomik yatırımları, askeri desteği ve diplomatik etkinliği ile arabuluculuk girişimlerine güçlü ve bütüncül bir zemin oluşturmaktadır. Tüm bu aktörler Türk dış politika yapıcılarının yeni yumuşak güç araçları olarak adlandırılmış ve Türkiye'nin kültürel diplomasi, insani ve kalkınma yardımları, barış inşası ve arabuluculuk alanlarında önemli bir rol oynamaya başlamıştır (Altunışık, 2022). Türk STK'ları ve ticari kuruluşları Türkiye'nin çatışma bölgelerindeki tarafların ve sivil toplumun birçok kesimi nezdinde meşru bir aktör olarak algılanmasının önünü açmıştır (Fidan, 2010).

Türkiye'nin arabuluculuk girişimleri, bir yandan uluslararası alandaki rol ve statü inşasının ve hedefinin parçası olmuş, diğer yandan da bölgesel krizler karşısında daha çok nüfuzunu ve çıkarlarını koruma aracına dönüşmüştür. Bu süreçlerde jeopolitik güvenlik öncelikleri arabuluculuk alanında yer yer bağımsız hareket etme kapasitesini sınırlamıştır. İsrail-Suriye görüşmeleri ve Arap Baharı süreci, Türkiye'nin arabuluculuk kapasitesinin sınırlarını ortaya koymuş, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki Halk ayaklanmaları sürecinde ve sonrasında dış politikasında güvenlik çıkarları gereği yer yer sahada zorlayıcı ve sert güç araçlarını kullanmak durumunda kalmıştır.

Türkiye'nin dış politika davranışları ve arabuluculuğu gözönünde bulundurulduğunda “orta güç” rolleri arasında “kolaylaştırıcılık” karakteristiği ve yumuşak güç motivasyonları ön plana çıkmaktadır. Hem doğu hem de batının içinde bir aktör olarak her iki tarafı bir araya getirebilen ve batı dışı dünyanın, küresel güneyin sorunlarına çözüm geliştirebilme kapasitesine sahip olan Türkiye, Suriye ve Ukrayna'daki savaşlardaki proaktif dış politikasını ve Afrika'daki uzun yıllara dayanan yumuşak güç yatırımlarını güvenilir, adil arabulucu çerçevesinde sunmaktadır. Türkiye'ye bu alanda prestij ve statü kazandıran önemli organizasyonlar 2010 yılında Türkiye ve Finlandiya, BM ve bölgesel kuruluşların arabuluculuk alanındaki çabalarını destekleyen ülkeden oluşan bir "Arabuluculuk Dostları Grubu" olmuştur (UN Peacemaker, t.y.).

Öte yandan arabuluculuk Türkiye ve Türk dış politikası için teknik bir çatışma çözümü yöntemi olmaktan ötede bir çerçevede sunulmaktadır. Türkiye arabuluculuk motivasyonları ve karakteristiğini betimlerken kendisini içinde bulunduğu jeopolitiğin geniş bir kesimine yayılan çatışmalarda sahadaki tüm taraflarla aynı anda ve güven temelinde konuşabilen, arabuluculuk rolü üstlenebilen ender ülkelerden biri olarak konumlandırmaktadır. (Fidan, T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2026). Türkiye'nin bu söylemlerinde de insani, ahlaki, dünyanın “iyiliği için risk alma” vurguları ve motivasyonları ön plana çıkmaktadır.

Norveç'in 1990'ların başından bu yana arabuluculuk gibi 'niş bir diplomatik' alanda uzmanlaşarak ve kurumsallaşarak uluslararası alanda bir ulusal rol üstlendiği ve bunu yumuşak güçlerine uyarladıkları görülmektedir. (Melissen, 2005, s. 13, 67, 71; Milton-Edwards, 2024, ss. 282-297). Diğer iki Nordik ülkesi Finlandiya ve İsveç gibi Avrupa Birliği'nin üyesi olmayan Norveç'in uluslararası bir dili veya ulus-ötesi bir kültürü yoktur. Uluslararası kuruluşların veya çokuluslu kurumsal markaların merkezi bir konumu veya merkezi değildir. Bununla birlikte, dış politikada yumuşak gücünü ve ulus markasını tek bir mesaja odaklamış; uluslararası alanda Norveç'in “dünyada

barış için bir güç olarak" markalamıştır. Bu bağlamda Orta Doğu, Sri Lanka ve Kolombiya'daki çatışmalarda arabuluculuk için kapasite inşa etmiş ve bu alana yatırım yapmıştır. Genel olarak Norveç, küçük bir ülkenin imajını ve rolünü güçlendiren diplomatik bir nişi nasıl kullanabileceğine önemli bir örnektir. (Nye, 2008,s. 104)

Norveç'in yıllar içerisinde büyük yatırımlar yaptığı arabuluculuk kapasiteleri, kamu diplomasisi ve ulus markalama mantığıyla da bakıldığında kazandığı itibarı bakımından örnek teşkil etmektedir (Melissen, 2005, ss. 67-82). Norveç, uluslararası alanda daha küçük bir ülke olması sebebiyle, kendisini daha mütevazı bir şekilde, temelde, "Dünyaya bu alanda fayda sunan bir aktör" olarak konumlandırmaktadır. Eski Norveç Dışişleri Bakanı Jan Petersen, büyük güçlere göre daha küçük bir ülkenin, başkalarına görüşlerini dayatma pozisyonunda olmadığını ancak bazen yararlı tavsiyelerde bulunabileceği; çok taraflı çabaların sonuç vermediği veya diğerlerinin başarısız olduğu durumlarda yaratıcı çözümlere katkıda bulunabileceğini belirtmiştir. (Henrikson, 2005). Norveç'in çok sayıda müzakere masasında yer alması kendisinin büyük ülkelerin nezdindeki yararlılığını ve değerini artırmıştır. (Nye, 2017a). Norveç'in bağımsız bir şekilde sağlamak istediği türden bir yararlılık, 'Barış arabuluculuğu ve uzlaşma' ülkenin dış politika kimliği ve ülke markasının anahtar kavramlarından biri haline gelmiştir. Norveç hükümetleri bu alanda STK'larla ortaklık kurmuş ve Norveç Kalkınma İş birliği Ajansı (NORAD) tarafından ülkenin arabuluculuk çabalarına destek sağlanmıştır.

Norveç, özellikle Soğuk Savaş sonrası dönemde, barış ve insancılığa odaklanan uluslararası bir kimliği bilinçli olarak geliştirmiştir (Nissen, 2021). Barış arabulucusu rolünü aktif olarak benimsemiş, bunu dış politikasının merkezi bir ayağı haline getirmiş ve daha geniş "İskandinav barış markasına" katkıda bulunmuştur (Nissen, 2021). Norveç bu strateji ile arabuluculuğu orta büyüklükte bir ülkenin uluslararası sahnede rolünü ve etkisini güvence altına almasının bir yolu olarak görmüş, sert güç yeteneklerinin yokluğunda bu alanda ürettiği yumuşak güçten yararlanmıştır (Henrikson, 2005). İsrail ve Filistin Kurtuluş Örgütü arasındaki 1993 Oslo Anlaşmaları, Norveç'in arabuluculuk başarısının en belirgin örneği olarak durmaktadır. Bu süreçte başarı Norveç'in uluslararası itibarını ve ulusal öz saygısını önemli ölçüde artırarak, uluslararası barış yapımında kilit bir oyuncu olarak imajını sağlamlaştırmıştır. (Nissen, 2021, ss. 82-87). Anlaşma, ülkenin çatışma çözümüne yönelik belirli yaklaşımını etkili bir şekilde markalaştıran "Norveç barış modeli" kavramının çıkmasına neden olmuştur. Norveç'in bu dönemde arabuluculukta proaktif katılımı, diğer bazı İskandinav ülkeleriyle çelişti ve küresel olarak angaje bir insani aktör olarak farklı profilini oluşturmaya yardımcı olmuştur (Nissen, 2021).

Öte yandan Norveç'in arabuluculuk yaklaşımı genellikle tarafsızlık ve "adil olma" üzerinden inşa edilen itibarından yararlanmayı içermektedir ancak arabuluculuk çabaları bazen gerekli kaldırıcı sağlayamamaktadır. Oslo Barış Süreci, Kolombiya, Filipinler'deki başarılı sayılabilecek süreçlere rağmen Sri Lanka'daki başarısız sonuçlanan süreç (2000-2009), bu alanda uzmanlaşmış bir arabulucunun itibarının zarar görebilme potansiyelini göstermiştir. Sri Lanka'daki barış sürecinin çöküşü ve ardından gelen şiddetin dramatik bir şekilde tırmanması ise arabuluculuk çabasının etkinliği ve başarısı hakkında sorular gündeme getirmiştir. (Destradi&Vüllers, 2012). Bu tartışmalara rağmen, Norveç'in arabuluculuğu ulusal markasına başarıyla yerleştirmiş olması ile barış odaklı küresel bir aktör olarak uluslararası itibarı üzerinde genel olarak olumlu bir etki yarattığı değerlendirilmiştir. (Nissen, 2021, ss. 80-100). Bu da arabuluculukta sonucun değil süreç ve arabuluculuk niyetinin de hem yumuşak güç hem de ulus markasının öne çıkardığı "erdemli eylemler" vurgusu ile örtüşmektedir.

Katar da son yıllarda orta büyüklükte bölgesel güçlerin uluslararası arabuluculuğu dış politikasında bir araç olarak kullanan ülkelerden biridir. Katar'ın güvenliğini, küresel alandaki konumunu ve etkisini geliştirmeyi amaçlayan; jeopolitik açıdan görece küçük ancak doğal kaynak

zengini bir ülke olarak arabuluculuğu stratejik bir dış politika aracı olarak açıkça benimsendiği görülmektedir (Mladenov, 2024).

Katar, son otuz senedir dış politikasında proaktif bir çizgiyi benimsemeye başlamış, bölgesel ve küresel ölçekte güvenilir bir müttefik ve etkili bir diplomatik oyuncu olarak arabuluculukta ulusal bir marka oluşturmayı amaçlayan stratejiler belirlemiştir (Naier, 2021, ss. 43-52). Katar'ın arabuluculuğu diplomaside ve yumuşak güçte özgün bir alan olarak kullandığı değerlendirmeleri son yıllarda ağırlık kazanmaktadır. (Kamrava, 2011, s.539-556). Buna Katar'ın silahlı grupların dahil olduğu çatışmalarda arabuluculuk yaparken, insani yardım, rehine arabuluculuğu ve giriştiği siyasi diyalog alanları örnek olarak verilmektedir. Özellikle Orta Doğu'daki çatışmalarda (Gazze, Afganistan, İran) oldukça aktif olan Katar için arabuluculuk belirli motivasyonlar, yöntemler ve meşruiyet kaynaklarıyla karakterize edilen, kendine özgü bir "Katar tarzı arabuluculuk", dış politikada güçlü bir araç ve hatta bir ulus markası aracı haline gelmiştir. Katar'ın arabuluculuk motivasyonlarının Türkiye'ye benzer nitelikte; bağlama, jeopolitik ve güvenlik önceliklerine göre şekillendiği gibi ahlâki ve insani sorumluluklar, uluslararası alanda itibar ve yumuşak güç hedeflerini de içerdiği görülmektedir. (Barakat, 2024) Son yıllardaki proaktif dış politikası, uluslararası diplomatik organizasyonlara ve siyasi aktörlere ev sahipliği, kolaylaştırıcı ve arabuluculu rolleri ile özellikle bölgesel ve uluslararası örgütlerde de aldığı inisiyatiflerle ve davetlerle; Afrika Birliği, Arap Birliği, G7 ve NATO vb. nezdinde Katar güçlü bir diplomatik konum da elde etmiştir.

Katar'ın son yıllardaki arabuluculuk girişimleri içerisinde; Lübnan'da iç savaşı önleyen Doha Anlaşması'ndaki (2008) arabuluculuğu bir başarı olarak değerlendirilmektedir. Diğer yandan Taliban ile uzun vadeli angajmanı, siyasi ofisine ev sahipliği yapması, 2020'de ABD-Taliban Doha Anlaşması'nın imzalanmasındaki kolaylaştırıcı arabuluculuğu da diğer örneklerdir. Katar ayrıca Sudan- Darfur barış sürecinde Doha Belgesi'nin (2011) imzalanmasında önemli bir rol oynamıştır (Naier, 2021). ABD'nin Afganistan'dan çekilmesinin ardından ülkeden gerçekleştirilen tahliyeler ve güvenliğin tesisinde üstlendiği kritik rolü, Batı'nın ile Taliban arasındaki diplomatik diyalog ve angajmanın sağlanmasındaki arabulucu işlevini ve kapasitelerini göstermiştir (Mladenov, 2024). Katar'ın son arabuluculuk girişimlerinden bir diğeri de Kahire Antlaşması ile sonuçlanan İsrail'in Gazze soykırımı sonrası İsrail ile Hamas arasındaki ateşkes ve rehine takasında arabuluculuk ve kolaylaştırıcılık misyonudur (Wintour, 2025).

Katar'ın arabuluculuk stratejisi önemli kaynak ve motivasyonlara dayanmaktadır. Bunlar; güçlü finansal kaynaklar (Mariani, 2024), devlet, devlet dışı çeşitli aktörlerle angajman yoluyla kurulan kapsamlı diplomatik ağlar (Mladenov, 2024), El Cezire gibi etkili uluslararası medya platformları (Naier, 2021), arabuluculuk alanında ortaya konan siyasi iradedir (Mariani, 2024). Bu motivasyonların yanında Katar'ın uluslararası alanda arabuluculuğa bir statü ve prestij aracı odaklanması da sayılabilmektedir (Mladenov, 2024). Bu strateji Katar'ın uluslararası arabuluculuk alanında son yıllardaki profilini, itibarını ve etkisini artırmıştır. Arabuluculukta bir "Marka Ülke" haline geldiği ve kendisini bölgesel akranlarından ayırdığı görülmektedir. Bu konum Katar'a ABD tarafından Afganistan görüşmelerindeki rolüyle açıkça bağlantılı olarak NATO Dışı Büyük Müttefik olarak belirlenmesiyle örneklendirilen somut diplomatik tanınma sağlamıştır (Mariani, 2024).

Öte yandan Katar'ın arabuluculuk alanındaki bu stratejik aktivizmi bölgesel rekabet nedeniyle; özellikle Suudi Arabistan ve BAE ile olan rekabet içerisinde bazen taraflılık iddialarına maruz kalmaktadır (Naier, 2021). Bu devletler tarafından 2017 yılında Katar'a karşı uygulanan abluka, Katar'ın algılanan bağımsız dış politikası ve yükselen arabuluculuğuna, El Cezire gibi medya araçlarla artan küresel nüfusuna bir tepki olarak gerçekleştiği değerlendirmeleri de bulunmaktadır (Naier, 2021). Katar yükselen bölgesel güçler için arabuluculuğun yumuşak güç ve itibar inşasına hizmet edebileceğine dair güncel ve somut bir örnektir. Katar'ın kendisini bölgesel ve küresel bir arabulucu olarak konumlandırması, ülkenin bu alandaki yatırımları ve kapasite inşası, diplomatik

beceri, karmaşık ve genellikle tartışmalı aktörlerle etkileşime girebilme yetkinliği kısa sürede bu niş alandaki kazanımlarını artırmasına olanak sağlamıştır.

Tablo 2. Yükselen Güçler ve Küresel Güçler Arabuluculuğu Mukayeseli ⁴

Boyut	Yükselen Güçler (Katar, Türkiye, Çin, BAE)	Küresel Güçler (BM, AB, ABD, İngiltere)
Diplomatik Yaklaşım	Sessiz diplomasi, arka kanal diplomasisi, sivil kurumlarla hareket etme	Resmi, kurumsal, kamusal
Meşruiyet	Küresel Güney'de Güçlü, Batı Dışı Dünyada Güçlü, Batı'da göreceli	Batı'da Güçlü; başka yerlerde sorgulanıyor
Kullanılan Araçlar	Ekonomik yardım, yatırımlar, siyasi dengeleme	Yaptırımlar, kurumsal çerçeveler, diplomatik baskı
Egemenliğe Yaklaşımı	Güçlü “müdahalesizlik” anlatısı	Normlara ve yönetişime bağlı koşulluluklar
Angajman Stratejisi	Seçici ve stratejik, etkileşimsel, sonuç odaklı	Geniş, kurumsal, uzun vadeli
Çatışmanın Tüm Taraflarına Erişimi	Devlet dışı aktörlere ve silahlı gruplara iyi erişim	Genellikle siyasi kısıtlamalar nedeniyle daha dar erişim
Riskler	Kendi çıkarlarına yönelik önyargılar; parçalı süreçler	Algılanan siyasallaşma ve yavaş bürokrasi

Sonuç

Yumuşak güç ile dış politika ve onun araçlarından biri olan arabuluculuk arasında güçlü bir ilişki vardır. Arabuluculuğun uygulamadaki birincil işlevi çatışma çözümüyle ilgili olsa da doğası gereği belirli değerleri yansıtmayı, belirli yetenekleri göstermeyi ve uluslararası ilişkilerin karmaşıklıklarıyla doğrudan etkileşime girmeyi de içermektedir. Bir ülkenin arabuluculuk faaliyetlerine katılımı diğer devletler, uluslararası örgütler ve küresel kamuoyu tarafından nasıl algılandığı konusunda da derin etkiler taşımaktadır. Bu bağlamda arabuluculuk, yumuşak gücün karşılıklı bağımlılık, iş birliği, ahlâki sorumluluk, ortak erdem ve normlar merkezli doğasına uygun olarak, yabancı kamuoyları tarafından sevilen ve varlığından mutluluk duyulan ülke imajı ve itibarı için de önemli bir rol oynamaktadır.

Arabuluculuk, bir ülkenin motivasyonları barışı sağlama, güç elde etme, savunma ve çıkarlar, yumuşak güç, prestij ve itibar elde etme ile ahlaki sorumluluklar gibi farklı amaç ve motivasyonlarla şekillenebilse de hangi stratejinin en çok kullanıldığı ve hangisinin en etkili olduğu konusunda bir fikir birliği bulunmamaktadır. Arabulucu ülkenin güvenilir ve etkili olması uluslararası toplum tarafından saygı görmesini sağlarken, o ülkenin yumuşak güç kapasitesini artırmada önemli bir rol oynadığı; çatışma çözümlerinde aktif, adil, saygın, eşitlikçi, kapsayıcı ve paylaşımcı bir politika sonunda sürdürülebilir bir itibar inşa ettiği görülmektedir.

Arabuluculuk, yumuşak gücün teorik temelleriyle de yakından uyumlu içsel özelliklere sahiptir. Arabuluculuğa katılmak, devletlerin çekicilik yaratabilecek ve algılanan meşruiyetlerini artıracabilecek nitelikleri göstermeleri ve politikalar izlemeleri için bir platform sağlamakta; böylece

⁴ Mariani, B. (2024). *Mediating peace in a fragmented world order: International mediation – The role and impact of emerging powers* (Austrian Forum for Peace Working Paper). Austrian Forum for Peace.

yumuşak güç rezervlerine katkıda bulunmaktadır. Bu bakımdan arabuluculuk yumuşak gücün zorlama veya güç kullanmak yerine çekicilik ve ikna yoluyla başkalarını etkileme yöntem ve yeteneğinin dış politikada uygulama alanı bulabileceği niş alanlardan biri olmaya adaydır.

Öte yandan arabuluculuğun bir yumuşak güç aracı olarak etkinliği, büyük ölçüde bağlama, benimsenen stratejiye, algılanan tarafsızlığa ve en önemlisi arabulucunun devletin genel eylem ve değerleriyle tutarlılığına bağlıdır. Tek başına arabuluculuk yapmak yeterli değildir; bu çabaların inandırıcı olması ve devletin genel dış politikasıyla çelişmemesi gerekmektedir. Tutarlı, ilkeli ve güvenilir bir şekilde sürdürüldüğünde, arabuluculuk, bir devletin uluslararası sahnede olumlu bir güç olarak algılanmasına ve yumuşak gücünü pekiştirmesine önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

Diğer yandan, arabuluculuk yapmak bir ülkenin uluslararası sorumluluk imajını da yansıtmaktadır. Bu bağlamda, çatışmaların barışçıl çözümü yönündeki tüm çabalar uluslararası normlarla uyumludur. Barışa bağlı sorumlu bir paydaş olarak hareket etmek, arabulucunun dış politikasının algılanan meşruiyetini ve ahlaki otoritesini artırmaktadır. Artan meşruiyet de yumuşak gücün temel çıktılarından biridir. Uluslararası hukuka ve barışa bağlılık göstermek, küresel ve bölgesel barışın temini ve tesisi konusunda inisiyatif almak da o ülkenin itibarı yükselten bir faktördür. Bölgesel veya uluslararası istikrarı tehdit eden çatışmaları çözmek için kaynak ve siyasi sermaye yatırarak arabuluculuk yapan bir ülke barışa ve güvenliğe kendini adanmış, fedakâr bir küresel vatandaş olarak konumlandırılmaktadır.

Arabuluculuk, bir yandan artan itibar, etki, yumuşak güç gibi potansiyel faydalar sunarken, diğer yandan başarısızlık, itibar zedelenmesi ve hatta çatışmanın tırmanması gibi önemli riskler de barındırmaktadır. Başarısızlık veya algılanan etkisizlik, bir ülkenin yumuşak gücüne, ulusal itibarına zarar verebilmektedir. Arabuluculuk başarısı yetkinliği, meşruiyeti ve olumlu değerleri sergileyerek yumuşak gücü önemli ölçüde artırmakta, ancak süreçte değerlerle uyumsuzluk, adalet algısının zayıflaması, çıkarlar dengesindeki zafiyetler, yönlendirmede aşırı sert güç kullanımı gibi etkenler bu kazanımların kaybına yol açabilmektedir. Bu durum, ülkelerin arabuluculuk girişimlerinde potansiyel yumuşak güç ve itibar girdilerini bu risklere karşı dirençli ve sürdürülebilir bir yapıda korumaları gerektiğini de göstermektedir.

Bu çalışma, bütünlleştirici literatür incelemesine ve açıklayıcı ülke örneklerine dayandığından, arabuluculuğun yumuşak güç ve ulusal itibar üzerindeki etkisini doğrudan ölçmemektedir. Gelecekteki araştırmalar, kamuoyu anketleri, uzman görüşmeleri, medya söylem analizleri ve karşılaştırmalı endeks verileri kullanarak önerilen kavramsal ilişkileri ampirik olarak test edebilir. Bağımsız bir çerçeve, arabuluculuğun bir ülkenin küresel ve ulusal itibarı ve yumuşak güç kapasiteleri üzerindeki katkısını ve etkisini daha geniş bir şekilde incelemeyi sağlayacaktır. Kavramsal bir araştırma yöntemi kullanan bu çalışma, bütünlleştirici bir literatür taraması yapmaktadır; "erdem merkezli yumuşak güç", "iyi ülke", "normatif, statüye dayalı arabuluculuk motivasyonları", "ulusal rol", "yumuşak güç" ve "itibar oluşturma" kavramları arasındaki teorik kesişimler, literatürdeki tartışmalar, örnek ülke verileri ve kavramsal çıkarımlar ışığında değerlendirilmektedir.

References

- Akıllı, E. (2018). Bir kültürel diplomasi ve ulus markalama aracı olarak Yunus Emre Enstitüsü. *Turkish Studies*, 13(22), 19–30. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14124>
- Akzeybek, R. (2015). Enerji güvenliği bağlamında Çin'in Afrika politikası. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(2), 25–42. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9031>
- Altun, I. (2014). Halk hikâyelerindeki olay ve düşünce aktarımlarında *digression*'dan yararlanma. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(3), 111–122. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.6403>
- Altunışık, M. B. (2022, November). *The soft power of Turkey in international relations*. *Global Panorama*. <https://www.globalpanorama.org/en/2022/11/the-soft-power-of-turkey-in-international-relations-meliha-benli-altunisik/>
- Amnesty International. (2022). *Yemen: The forgotten war—UK arms and Saudi-led coalition violations*. <https://www.amnesty.org>
- Anholt, S. (2010). *Places: Identity, Image and Reputation*. Palgrave Macmillan.
- Anholt, S. (2020). *The Good Country Equation: How we can repair the world in one generation*. Berrett-Koehler Publishers, s.1
- Anholt-Ipsos. *Nation Brands Index: Methodology & Governance Dimension Overview*. Ipsos. <https://www.ipsos.com/en/nation-brands-index>
- Arbatlı, M. S., & Kurar, İ. (2015). Türk dizilerinin Kazak-Türk kültürel etkileşimine ve Türkçenin yaygınlaşmasına etkisi. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(2), 31–48. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7951>
- Arnold, J. (2014). Legitimacy and peace process: International norms and local realities. In *Accord* (Issue 25, pp. 1–5). Conciliation Resources.
- Aydemir, E. (2018). Avrupa Birliği'nin yumuşak gücü: Temel değerlerin Türkiye'de etkisi üzerine bir odak grup çalışması. *Turkish Studies*, 13(7), 127–136. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13054>
- Barakat, S. (2024). *Qatar's mediation – motivations, acceptance and modalities*. Conciliation Resources. <https://www.c-r.org/accord/still-time-talk/qatars-mediation-%E2%80%93-motivations-acceptance-and-modalities>
- Bercovitch, J. (1997). Mediation in international conflict: An overview of theory, a review of practice. In I. W. Zartman & J. L. Rasmussen (Eds.), *Peacemaking in international conflict: Methods and techniques* (pp. 125–154). United States Institute of Peace.
- Bercovitch, J. (2004). International mediation and intractable conflict. In G. Burgess & H. Burgess (Eds.), *Beyond intractability. Conflict Information Consortium*, University of Colorado Boulder. <http://www.beyondintractability.org/essay/med-intractable-conflict>
- Bercovitch, J. (2011). *Theory and Practice of International Mediation: Selected Essays* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203831120>
- Bercovitch, J. (Ed.). (1992). *Mediation in international relations: Multiple approaches to conflict management*. St. Martin's Press

- Bercovitch, J. (1996), ed, "Resolving International Conflicts: The Theory and Practice of Mediation." Lynne Rienner, 145
- Bercovitch, J., & Gartner, S. S. (Eds.). (2009). *International conflict mediation: New approaches and findings*. Routledge.
- Bercovitch, J., & Houston, A. (2000). The study of international mediation: Theoretical issues and empirical evidence. In J. Bercovitch (Ed.), *International conflict mediation: New approaches and findings* (pp. 11–28). Routledge. 25-26
- Bercovitch, J., & Lee, S.-M. (2003). Mediating international conflicts: Examining the effectiveness of directive strategies. *International Journal of Peace Studies*, 8(1), 1–17
- Beriker, N. (2016). United States's grand strategy and the middle power policy: Turkey as a mediator. In D. U. Eralp (Ed.), *Turkey as mediator: Stories of success and failure* (pp. 1–24). Lexington Books.
- Beriker, N. (2017). Mediation as politics: How nations leverage peace engagements? *International Negotiation*, 22(3), 431–450. https://brill.com/view/journals/iner/22/3/article-p431_431.xml
- Böhmelt, T. (2021). Democratic third parties, conflict intensity, and international mediation tracking. *Negotiation Journal*, 37(4), 451–484. <https://doi.org/10.1111/nejo.12375>
- Brand Finance. (2024a, February 29). *Global Soft Power Index 2024 – A world in flux*. <https://brandfinance.com/insights/global-soft-power-index-2024-a-world-in-flux>
- Brand Finance. (2024b, February 29). *Brand Finance's Global Soft Power Index 2024: USA and UK ranked top nation brands, China takes third place, overtaking Japan and Germany*. <https://brandfinance.com/press-releases/brand-finances-global-soft-power-index-2024-usa-and-uk-ranked-top-nation-brands-china-takes-third-place-overtaking-japan-and-germany>
- British Council. (2022). Trust in international relations, public diplomacy and soft power. https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/trust_in_international_relations_public_diplomacy_and_soft_power.pdf
- Browning, C. (2023). *Nation branding and international politics*. McGill-Queen's University Press.
- Bukovansky, M., Clark, I., Eckersley, R., Price, R., Reus-Smit, C., & Wheeler, N. (Eds.). (2012). *Special responsibilities: Global problems and American power*. Cambridge University Press.
- Butcher, C. (Ed.) (2019). *Understanding international conflict management*. Routledge.
- Buzan, B. (2004). *The United States and the Great Powers: World Politics in the Twenty-First Century*. Cambridge: Polity.s. 19
- Campaign Against Arms Trade (CAAT). (2023). *UK arms exports to Saudi Arabia and the war in Yemen: Legal challenges update*. <https://caat.org.uk>
- Cerit, Y. (2014). Mekanik okul yapısı ile öğretmenlerin performansları arasındaki ilişki: Rol belirsizliğinin arabulucu etkisi. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(8), 237–250. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7378>
- Chaudhary, M. A., & Chaudhary, G. (2010). *Global encyclopedia of political geography*. Global Vision.
- Chitty, N., Ji, L., Rawnsley, G. D., & Hayden, C. (Eds.). (2016). *The Routledge handbook of soft power*. Routledge, 9-36

- Cho, E. J. R. (2017). Nation branding for survival in North Korea: the Arirang Festival and nuclear weapon tests. *Geopolitics*, 22(3), 594–622. <https://doi.org/10.1080/14650045.2016.1269753>
- Clerc, L., & Glover, N. (2015). Representing the small states of Northern Europe: Between imagined and imaged communities. In L. Clerc, N. Glover, & P. Jordan (Eds.), *Histories of public diplomacy and nation branding in the Nordic and Baltic countries* (ss. 3–22).
- Cooper, A. F., Higgott, R. A., & Nossal, K. R. (1993). *Relocating middle powers: Australia and Canada in a changing world order*. UBC Press.
- Cull, N. J. (2022). From soft power to reputational security: Rethinking public diplomacy and cultural diplomacy for a dangerous age. In B. J. C. McKercher (Ed.), *The Routledge handbook of diplomacy and statecraft* (2nd ed., pp. 409–419). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003016625-41>
- Çabuk, M. (2015). Amerikan Board arşivine göre: 1878–1879 Zeytun’daki Ermeni isyanı ve Amerikalı misyonerler. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(5), 131–140. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8134>
- Çakır, R., & Kesme, C. (2018). Akran arabulucuların okul içinde yaşanan çatışmaların çözümüne etkisinin incelenmesi. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 13(27), 433–444. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.14014>
- Dal, E.P. (Ed.). (2020). *Rising powers in international conflict management: Converging and contesting approaches*. Routledge.
- Destradi, S., & Vüllers, J. (2012). The consequences of failed mediation in civil wars: Assessing the Sri Lankan case (GIGA Working Paper No. 202). GIGA German Institute of Global and Area Studies. https://www.files.ethz.ch/isn/151687/wp202_destradi-vuellers.pdf
- Diehl, P. F., & Greig, J. M. (2013). International mediation. *Polity*. 11
- Dong-min, S. (2012). Concept of middle power and the case of the ROK: a review. In R. Frank, J. Hoare, P. Köllner, & S. Pares (Eds.), *Korea 2012: Politics, economy and society* (pp. 131–152). Brill.
- Duque, M. G. (2018). Recognizing international status: A relational approach. *International Studies Quarterly*, 62(3), 577–592. <https://doi.org/10.1093/isq/sqy014>, s.580
- Durrani, S. (2023). What happens when a country bleeds soft power? Conceptualising *Negative Watch*: Towards an epistemology for negative and adversarial place branding. *Place Branding and Public Diplomacy*, 19(4), 456–475. <https://doi.org/10.1057/s41254-023-00302-9>
- East, M., & Robertson, J. (2012). *Diplomacy and developing nations*. Routledge.
- Faget, J. (2011). Mediation in political conflicts: Soft power or counter culture? Hart Publishing, 30
- Fan, Y. (2008). Soft power: Power of attraction or confusion? *Place Branding and Public Diplomacy*, 4(2), 147–158. <https://doi.org/10.1057/pb.2008.4>
- Fidan, H. (2010). Turkish Foreign policy towards Central Asia. *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 12(1), 109–121. <https://doi.org/10.1080/19448950903507560>
- Gaskarth, J. (2014) The National Interest and Britain’s Role in the World. In *British Foreign Policy and the National Interest*, ed. T. Edmunds, J. Gaskarth, and R. Porter, New York: Palgrave Macmillan. 42–65.

- Gençer Çelik, G. (2020). Müşteri memnuniyeti ve müşteri sadakati oluşturmada satış sonrası destek hizmetleri ve müşteri ilişkileri yönetiminin rolü. *Turkish Studies – Social Sciences*, 15(5), 2511–2527. <https://doi.org/10.47356/TurkishStudies.44833>
- Güzel, M. (2022). Kültürel diplomasi bağlamında Hollywood yapımı felaket filmlerinin göstergebilimsel analizi. *Turkish Studies – Social Sciences*, 17(2), 331–366. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.61943>
- Hagström, L. (2021). Great power narcissism and ontological (In) Security: The narrative mediation of greatness and weakness in international politics. *International Studies Quarterly* 65(2), 331–342.
- Heemsbergen, L., & Siniver, A. (2011). New routes to power: Towards a typology of power mediation. *Review of International Studies*, 37(3), 1169–1190. <https://doi.org/10.1017/S0260210510001002>
- Henrikson, A.K. (2005). Niche Diplomacy in the World Public Arena: the Global ‘Corners’ of Canada and Norway. In: Melissen, J. (eds) *The new public diplomacy. Studies in diplomacy and international relations*. Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9780230554931_4
- Holbraad, C. (1984). *Middle powers in international politics*. Macmillan
- Holsti, K.J. (1970). National Role Conceptions in the Study of Foreign Policy. *International Studies Quarterly* 14(3): 233–309. 294
- International Investment. (2025, March 11). Global Soft Power Index 2025: Ranking the most diplomatic nations. International Investment. <https://internationalinvestment.biz/en/research/5492-global-soft-power-index-2025-ranking-the-most-diplomatic-nations.html>
- İkiz, F. E., Balkan, K., Şensoy, G., Çatal, U., & Balcı, F. (2018). Çatışma çözme ve arabuluculuk eğitiminin sürdürülebilirliği: Ergenlere ve topluma katkıları. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 13(19), 923–937. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.13898>
- Kamrava, M. (2011). Mediation and Qatari foreign policy. *The Middle East Journal*, 65(4), 539-556. <https://doi.org/10.3751/65.4.11>
- Karaduman, P., & Çetin, M. (2023). Arabuluculuk tutum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 18(3), 1275–1294. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.69140>
- Kemper, T.D. (2011). *Status, power and ritual interaction: A relational reading of Durkheim, Goffman and Collins*. Routledge. 13-14
- Keohane, R.O. (2005). *After hegemony: Cooperation and discord in the world political economy*. Princeton University Press, 105-106
- Khatib, L. (2013). Qatar’s foreign policy: The limits of pragmatism. *International Affairs*, 89(2), 417– 431. <https://doi.org/10.1111/1468-2346.12025>
- Kiraz, S. (2020). Changing perspectives on international mediation and assessment of Turkey’s role in the transformation of mediation. *Akdeniz İİBF Dergisi*, 20(2), 227–238. <https://doi.org/10.25294/auibfd.827500>

- Köçer, M. (2015). Adnan Menderes'in Afganistan ziyareti ve bu ziyaretin Türk basınında yansımaları. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(1), 419–436. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8010>
- Larson, D. W., Paul, T. V., & Wolforth, W. C. (Eds.). (2014). *Status in world politics*. Cambridge University Press.
- Le Prestre, P. G. (1997). Author! Author! Defining foreign policy roles after the Cold War. In P. G. Le Prestre (Ed.), *Role quests in the post–Cold War era: Foreign policies in transition* (pp. 3–14). McGill–Queen's University Press.
- Lederach, J. P. (2010). *The moral imagination: the art and soul of building peace*. Oxford University Press.
- Loft, P. (2025, January 16). Yemen: Humanitarian situation and UK aid (Research Briefing No. CBP-9326). House of Commons Library, UK Parliament. <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9326/>
- Londoño, L. M. C. (2003). The effectiveness of international mediation: The current debate. *International Law: Revista Colombiana de Derecho Internacional*, 2, 319–341. <https://revistas.javeriana.edu.co/index.php/internationallaw/article/view/14158>
- Macdonald, P., & Parent, J. M. (2021). *The entangled international system: A world history of competition and conflict*. Oxford University Press. 4
- Mariani, B. (2024). Mediating peace in a fragmented world order: International mediation – The role and impact of emerging powers (Austrian Forum for Peace Working Paper). Austrian Forum for Peace. https://www.aspr.ac.at/fileadmin/Downloads/Publikationen/Reports/International_Mediation_the_Role_and_Impact_of_Emerging_Powers.pdf
- McCourt, D.M. (2011). Role playing and identity affirmation in international politics: Britain's reinvansion of the falklands, 1982. *Review of International Studies* 37(4), 1599–1621.
- Melissen, J. (Ed.). (2005). *The new public diplomacy: Between theory and practice*. Palgrave Macmillan.
- Mesquita, R. (2023). Public opinion and emerging powers: Perceptions of the assertive diplomacies of South Africa, Brazil, and Turkey in national and regional surveys. *Opinião Pública*, 29(1), 166–198. <https://doi.org/10.1590/1807-01912023291166>
- Milton-Edwards, B. (2024). Small states big conflicts: Strategic analysis of Qatar's conflict resolution initiatives. *Asian Journal of Middle Eastern and Islamic Studies*, 18(3), 282–297. <https://doi.org/10.1080/25765949.2024.2411103>
- Mitchell, C. (1988), "The Motives for Mediation" in C. Mitchell and K. Webb (eds.), *New Approaches to International Mediation*, Greenwood Press, 29–51
- Mitchell, C. R. (1988). The motives for mediation. *International Negotiation*, 3(1), 1–21.
- Mladenov, N. (2024). *The Arab approach to mediation—Reshaping diplomacy in a multipolar world*. The Washington Institute for Near East Policy.
- Nagel, R. U., & Clayton, G. (2017). Mediation and foreign policy. In P. Haney, S. Harnish, J. Kaarbo, K. Oppermann, & A. Tago (Eds.), *The Oxford encyclopedia of foreign policy analysis*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.447>
- Naier, T. (2021). Qatar soft power: From rising to the crisis. *International Journal of Business and Applied Social Science*, 7(8), 43–52. <https://doi.org/10.33642/ijbass.v7n8p6>

- Nissen, A. A. (2021). A historical view on the Nordic “peace brand”: Norway and Sweden—partners and competitors in peace. In A. de Bengy Puyvallée & K. Bjørkdahl (Eds.), *Do-gooders at the end of aid: Scandinavian humanitarianism in the twenty-first century* (pp. 80–100). Cambridge University Press.
- Norway Ministry of Foreign Affairs. (2025, August 4). *Hallmarks of Norway's peace and conflict resolution efforts*. Government.no. Government.no – Hallmarks of Norway's peace and conflict resolution efforts.
- Nye, J. S., Jr. (2008). Public diplomacy and soft power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 94-109. <https://www.jstor.org/stable/25097996>
- Nye, J. S., Jr. (2011). *The future of power*. PublicAffairs.
- Nye, J. S., Jr. (2017a). *Yumuşak güç* (R. İ. Aydın, Trans.). BB101 Yayınları.
- Nye, J.S., Jr. (2017b). Information warfare versus soft power. Project Syndicate. <https://www.project-syndicate.org/commentary/cyber-warfare-weakens-russia-soft-power-by-joseph-s--nye-2017-05>
- Nye, Joseph S. (2021) Soft power: The evolution of a concept. *Journal of Political Power*, 14(1), 196-208, DOI: 10.1080/2158379X.2021.1879572
- Oxfam. (2023). *Fueling conflict: How UK arms to Saudi Arabia continue to drive Yemen's humanitarian crisis*. <https://policy-practice.oxfam.org.uk>
- Peterson, J. E. (2006). Qatar and the world: Branding for a micro-state. *Middle East Journal*, 60(4), 732-748. <https://doi.org/10.3751/60.4.15>
- Renshon, J., A. Dafoe, and P. Huth. (2018). Leader Influence and Reputation Formation in World Politics. *American Journal of Political Science* 62(2), 325–339. <https://doi.org/10.1111/ajps.12335>
- Robertson, J. (2005). Introduction: The research direction and a typology of approaches. Justin Robertson and Maurice A. East (der.), *Diplomacy and developing nations: post-cold war policy making structures and processes*. Routledge, 4.
- Rubin, J. Z., & Bercovitch, J. (1994). Mediation in international relations. <https://www.diplomacy.edu/resource/mediation-in-international-relations/>
- Sancak, K. (2019). Türkiye'nin Azerbaycan üzerindeki yumuşak gücünde kültür faktörü. *Turkish Studies*, 14(5), 1685–1696. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22454>
- Snow, N., & Cull, N. J. (Eds.). (2020). *Routledge handbook of public diplomacy* (2nd ed.). Routledge.
- Svensson, I. (2020, October 27). Mediation of interstate conflicts and civil wars. *Oxford Research Encyclopedia of International Studies*. <https://oxfordre.com/internationalstudies/view/10.1093/acrefore/9780190846626.001.0001/acrefore-9780190846626-e-528>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı. (2026, 17 Nisan). Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan'ın V. Antalya Diploması Forumu'nun açılışında yaptığı konuşma, 17 Nisan 2026, Antalya. <https://www.mfa.gov.tr/disisleri-bakani-sayin-hakan-fidan-in-v-antalya-diplomasi-forumu-nun-acilisinda-yaptigi-konusma-17-nisan-2026-antalya.tr.mfa>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı. (n.d.). Uyuşmazlıkların barışçıl çözümü ve arabuluculuk. T.C. Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Arabuluculuk Genel Müdürlüğü

- Tamçelik, S. (2013). Kıbrıs'ta BM tarafından gerçekleştirilen toplumlararası görüşmelerin safhaları ve analitik özellikleri. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(12), 733–778. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.4762>
- Tamçelik, S. (2014). BM Genel Sekreteri'nin Kıbrıs'a yönelik iyi niyet misyonu ve bununla ilgili bazı kararların değerlendirmesi (1954–1992). *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(5), 715–752. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7731>
- Tank, P. (2011). *Turkey as an international mediator: Opportunities and pitfalls, with special reference to Norway*. Norwegian Peacebuilding Resource Centre (NOREF). <https://www.files.ethz.ch/isn/138666/13%20jul.pdf>
- Taşdemir, M. (2014). Saray kadınları'nın Osmanlı devlet yönetiminde çeşitli işlevleri. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(10), 1293–1312. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7473>
- The Economist. (2026, June 18). *Meet the world's new peacemakers. The Economist*. <https://www.economist.com/international/2026/06/18/meet-the-worlds-new-peacemakers>
- The Place Brand Observer. (2020). Soft power of countries and nations: Why it matters and how to measure it. <https://placebrandobserver.com/soft-power-why-it-matters-how-to-measure>
- Tocci, N. (2011, September 12). *Turkey and the Arab Spring: Implications for Turkish foreign policy in transatlantic perspective*. Carnegie Endowment for International Peace. <https://carnegieendowment.org/research/2011/09/turkey-and-the-arab-spring-implications-for-turkish-foreign-policy-in-transatlantic-perspective/>
- Touval, S. (1992). The superpowers as mediators. In J. Bercovitch & J. Z. Rubin (Eds.), *Mediation in international relations* (pp. 232–248). St. Martin's Press.
- Touval, S. (2003). Mediation and foreign policy. *International Studies Review*, 5(4), 92–92.
- Touval, S., & Zartman, I. W. (1992). International mediation in the post–Cold War era. In J. Bercovitch & J. Z. Rubin (Eds.), *Mediation in international relations: Multiple approaches to conflict management* (pp. 427–453). St. Martin's Press. 447.
- Touval, S., & Zartman, I. W. (1996). Mediation in international conflicts. In J. Bercovitch (Ed.), *Resolving international conflicts: The theory and practice of mediation* (124–128). Lynne Rienner Publishers.
- Türkiye Yüzyılı. (t.y.). *Barış için arabuluculuk*. <https://turkiyeyuzyili.com/proje-baris-icin-arabuluculuk>
- Uluerler, S. (2014). Herat meselesi ve İran-İngiliz savaşının (1856–1857) Osmanlı Devleti'ne etkileri. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(7), 803–824. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7546>
- United Nations. (n.d.). Group of Friends of Mediation. UN Peacemaker. <https://peacemaker.un.org/en/networks/group-of-friends>
- Vuković, S. (2014). International mediation as a distinct form of conflict management. *International Journal of Conflict Management*, 25(1), 61–80.

- Wallensteen, P., & Svensson, I. (2014). Talking peace: International mediation in armed conflicts. *Journal of Peace Research*, 51(2), 315–327. <https://doi.org/10.1177/0022343313512223>
- Wang, J. (2006). Managing national reputation and international relations in the global era: Public diplomacy revisited. *Public Relations Review*, 32(2), 91–96. <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2005.12.004>
- Wintour, P. (2025, October 16). *Mediator in chief: how role of Qatar will be central to Gaza ceasefire holding*. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/world/2025/oct/16/how-role-of-qatar-will-be-central-to-gaza-ceasefire-holding>
- Wolforth, W. C., de Carvalho, B., Leira, H., & Neumann, I. B. (2018). Moral authority and status in International Relations: Good states and the social dimension of status seeking. *Review of International Studies*, 44(3), 526–546. <https://doi.org/10.1017/S0260210517000560>
- Yalçın, H. B. (2012). The concept of ‘middle power’ and the recent Turkish foreign policy activism. *Afro Eurasian Studies*, 1(1), 195–216. <https://izlik.org/JA92CK54EX>
- Yapıcı, U. (2015). Yumuşak güç ölçülebilir mi?. *Uluslararası İlişkiler*, 12(47), 5–25. <https://doi.org/10.33458/uidergisi.463034>
- Yılmaz, M., & Pacolari, E. (2019). Kamu diplomasisi ve halkla ilişkiler açısından Yunus Emre Enstitüsü’nün Kosova’daki faaliyetlerinin analizi. *Turkish Studies – Social Sciences*, 14(5), 1905–1929. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.23507>
- Zartman, I. W. (2013). Mediation roles for large small countries. *Canadian Foreign Policy Journal*, 19(1), 13–25. <https://doi.org/10.1080/11926422.2013.773549>
- Zartman, I. W., & Touval, S. (1985). International mediation: Conflict resolution and power politics. *Journal of Social Issues*, 41(2), 27–45. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.1985.tb00860.x>
- Zhomartkyzy, M. (2023). The role of mediation in international conflict resolution. *Law and Safety*, 90(3), 169–178. <https://doi.org/10.32631/pb.2023.3.14>

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

The author(s) declare that this manuscript is an original work prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The manuscript has not been previously published and is not currently under consideration for publication elsewhere. All sources used in the preparation of this study have been properly cited and referenced. The author(s) confirm that the work contains no plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data. The research findings are presented honestly and transparently in accordance with the principles of academic integrity.

Author Contributions

All authors have significantly contributed to the conception, design, analysis, and preparation of the manuscript. All authors have read and approved the final version of the manuscript and agree to its submission and publication.

Conflict of Interest

The author(s) declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by the author(s). Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with the author(s).

Copyright and Permissions

The author(s) confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

All authors confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR

Araştırma ve Yayın Etiği

Yazar(lar), bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan eder. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Yazar(lar), çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan eder.

Yazar Katkısı

Tüm yazarlar çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin hazırlanmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Tüm yazarlar makalenin son hâlini okuyup onaylamış ve yayımlanmasını kabul etmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar), bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmış olabilir. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri yazar(lar) tarafından dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk yazar(lar)a aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Yazar(lar), telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan eder.

Yazar Onayı

Tüm yazarlar makalenin son hâlini okuduklarını, onayladıklarını ve yayımlanmasını kabul ettiklerini beyan eder.